Regd. No. H. 18.

ఏడు ప్రతి 0–30 పై.

శుక్రవారం 13-2-70

జమీన్ రైతు

స్థాపకులు : నెల్లూరు వెంకట్రామానాయుడుగారు

సంపుటి 42 — సంపాదకుడు : నెల్లూరు శ్రీరామమూర్తి — సంచిక 7

ఫిల్టరు పాయింట్లు
బోరువెల్సు
పైపులకు స్టాటుపైన, డిల్లింగు పైన
తెల్లుకోయుట వగైరా వర్క్సు షాపు
వసుంధర
భవాని ఎలక్ట్రిక్ మెకానికల్
ఇండస్ట్రియల్ వర్క్సు
(వినాయక సినిమా కాంపౌండులో)
ట్రంకురోడ్డు — నెల్లూరు
ఫోను: 459.

14-2-70 శనివారంనుండి
నెల్లూరు
శ్రీ లీలామహల్‌లో
THE POPPY IS
ALSO A FLOWER
నల్లమందు దొంగలు
యూల్ బ్రిన్నర్ నటించింది.
(కలర్).

తెలంగాణా గొడవలు–

● 1972 నాటికి ప్రత్యేక తెలంగాణా తప్పదని ఆంధ్ర తెలంగాణా నాయకులందరూ వొప్పుకొంటున్నారు!

● గోవర్ధనరెడ్డికాదు, ఇంకా కొందరుకూడా ముఖ్యమంత్రి వలలో పడినా ఆశ్చర్యంలేదు!

● ముఖ్యమంత్రిమీద, ప్రభుత్వంమీద కమ్యూనిస్టుల, మతోన్మాదుల పలుకుబడి?

ఇంతవరకు ప్రత్యేక తెలంగాణా రాష్ట్రవాదాన్ని వ్యతిరేకించిన వి. బి. రాజు, నూకల రామచంద్రారెడ్డిలాంటి ఆరితేరిన తెలంగాణా రాజకీయవాదులు సైతం బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి వ్యతిరేకంగా రంగంలోకి దిగారు. వీరిప్పటికీ ప్రత్యేక రాష్ట్రవాంఛను సమర్థించడంలేదు. కాని ప్రజాభిప్రాయ సేకరణ చేయమంటున్నారు. ఈవిధంగా ఈ సమస్యకు ప్రజాస్వామికమైన పరిష్కారం జరగాలంటున్నారు.

పరిమితమైన ఈ ఆశయంకోసం వీరు, వీరి అనుచరులు, ప్రత్యేకరాష్ట్రవాదులతో కలిసి శాసనసభలో 82 గురితో తెలంగాణా ఐక్యసంఘటనను ఏర్పాటుచేశారు. వీరు, సిండికేట్ కాంగ్రెస్‌వారు సమష్టిగా ప్రతిపక్షాన్ని ఏర్పాటుచేయాలన్న ప్రతిపాదన నవలంబించలేదు. నూకలవారి నాయకత్వం క్రింద సమష్టి ప్రతిపక్షంగా వ్యవహరించ దానికి తమకు అభ్యంతరంలేదనికూడా సిండికేట్‌వారు స్పష్టపరచారు. ఐతే ప్రజాభిప్రాయ సేకరణకుకూడా సమ్మతించండి అన్నారు వీరితో చేరిపోతామని తెలంగాణా ఐక్యసంఘటనవారంటున్నారు. బహుశా ఇందుకుకూడా సిండికేట్ నాయకత్వం సమ్మతించవచ్చును.

ఏమైనా, ఇక్కడ గమనించవలసిందేమిటంటే, బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి రాష్ట్ర

ప్రత్యేక తెలంగాణావాదం వీరి వైఖరివల్లనే బలపడుతున్నదా?

కాంగ్రెస్‌లోను, శాసనసభలోను బలం చెక్కుచెదరకుండా వుండవచ్చును. కాని ఈప్రాంతం ఆలోచనా పరుల్లోను, మేధావుల్లోను ప్రత్యేకతాభావం, రాష్ట్రవిభజన తప్పనిసరన్నభావం బలపడిపోతున్నది.

ప్రజాస్వామ్యంపేర, తనకున్న మెజారిటీ బలం ఆధారంగా బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు తన వాగ్దానాలనుకూడా నిర్లక్ష్యంచేసి, అధికారంలోను పదవిలోను వుండే తన హక్కు నుపయోగించుకుంటున్నారు. కాని వీరి పదవీవాంఛ, రాష్ట్రసమైక్యతకు, తెలుగు ప్రజల ఐక్యతకు తీరనిహాని కలిగిస్తున్నదన్న వాస్తవాన్ని ఆయనగాని, ఆయన అనుచరవర్గంగాని గమనించడంలేదు.

ఈనాడు ఏ రాజకీయవేత్తను కదిపినా, అతను ఆంధ్రప్రాంతానికి చెందిన వ్యక్తి కావచ్చును, తెలంగాణాకుచెందిన వ్యక్తి కావచ్చును, 1972 నాటికి ప్రత్యేక తెలంగాణా అవతరణ తథ్యమని రహస్యంగా ఒప్పుకుంటున్నారు. తగాదాఅల్లా అప్పటివరకు ఎవరు అధికారంలో వుండాలనేదే. ఇది సమైక్యతలో విశ్వాసమున్నవారికి, సమైక్యతను కాంక్షిస్తున్నవారికి తీరని ఆశాభంగాన్ని కలిగిస్తున్నది.

వి. బి. రాజు, నూకల, తెలంగాణాపేర ముఖ్యమంత్రి కాలేకపోయామనే నిస్పృహతో, ప్రత్యేక రాష్ట్రవాదులతో చేరిపోయారన్న ప్రచారం అధికారకాంగ్రెస్‌వర్గాలవారు చేస్తున్నారు. ఇదెంతవరకు నిజమో తెలియదు. నిజానికి పదవీకాంక్షలేని రాజకీయవాది ఎవరున్నారు? అసలు రాజకీయాలెందుకు, అధికారంకోసం కాకపోతే? కనుక ఇలాంటి ప్రచారంవల్ల కలిగేఫలితం శూన్యం. కాని పూర్వంకంటే ఈనాడు, ప్రత్యేక రాష్ట్రాన్ని కోరే కాంగ్రెస్ నాయకులసంఖ్య అధికమన్న విషయం నిర్వివాదాంశం. ఎన్నోకారణాలవల్ల ప్రత్యేకరాష్ట్రాన్ని కాంక్షిస్తున్న కాంగ్రెస్ శాసనసభ్యులు, ఇతర్లు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి వలనుంచి బయటపడలేకపోతున్నారు. ఉదాహరణకు వలవాయి గోవర్ధనరెడ్డిని తీసుకోనండి. అతను నల్లగొండజిల్లాలో కమ్యూనిస్టు వామపక్షానికి చెందినమైన [illegible] వర్గంనుంచి ఎన్నికై శాసనసభలో ప్రవేశించారు. అతను ప్రత్యేక రాష్ట్రోద్యమంలో నిన్న మొన్నటివరకు ప్రధానమైనపాత్ర నిర్వహించారు. శాసనసభలో ఏర్పడిన తెలంగాణా ఐక్యసంఘటనలో చేరకుండా నేతకంపెట్టారు. నెల్లాళ్ళకిందట శాసనసభలో, "ప్రస్తుతానికి నేను ఎప్పుడెక్కడ వున్నానో అక్కడే వుండదలచుకున్నానని" చెప్పారు. కారణం వూహించడం కష్టంకాదు. నల్లగొండజిల్లాలో పోలీసువారు కన్నుమూసు

—తరువాత 7 వ పేజీలో

గురుమూర్తి మరణం

ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు శ్రీ వి. వి. గురుమూర్తి హృదయచలన మాగి, మంగళవారం అర్ధరాత్రిసమయంలో సికిందరాబాదులో హఠాత్తుగా కన్నుమూశారు. వారివయస్సు 58 సంవత్సరాలు.

గురుమూర్తి గత జులైలో మంత్రిత్వానికి రాజీనామా యిచ్చినతర్వాత గుండెపోటు వచ్చింది. దానినుంచి కోలుకున్నారు. దాదాపు విశ్రాంతి జీవితాన్నే గడుపుతుండినారు. గాని డిసెంబరులో ప్రదేశ్ కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడుగా ఎన్నికైనతర్వాత అన్ని జిల్లాలు అవిరామంగా పర్యటించారు. జనవరి 19 తేది నెల్లూరు మహాసభలకు అధ్యక్షత వహించారు. కృశించిన దేహం, వాడిన ముఖం వారు ఇంకా పూర్తిగా స్వస్థులు కాలేదని సూచించింది. ఆయన మాటలో మాత్రం దృఢత్వం తగ్గలేదు. 19 రాత్రి విందులో సిగరెట్ ముట్టించి, బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారిని కాంగ్రెస్‌లో చేరమని తమాషా పడుతుండినారు.

మంగళవారమంతా అనేక

—తరువాత 7 వ పేజీలో

సర్వతోముఖ పశుగణాభివృద్ధికి,
అధిక పాలోత్పత్తికి
'సాయిరాం' ప్రిమిక్సెడ్
పశువుల మేతలు వాడండి.

'సాయిరాం' మార్కు ప్రిమిక్సెడ్ పశువుల మేతను వాడుటవలన పాల అభివృద్ధి, కండపుష్టి, పశువుల అభివృద్ధి అచిరకాలములోనే పొందవచ్చును.

'సాయిరాం' మార్కు పశువుల మేతయందు పశువుల పెరుగుదలకు, పాల అభివృద్ధికి అవసరమగు పదార్థములు కలిపి యున్నవి. తక్కువఖరీదుతో యెక్కువ లాభములు పొందవచ్చును.

50, 75 కెజి. ల బస్తాలలో దొరకును.

ఉపయోగించు విధములు.—

(1) 300 కెజి. వరకు బరువుగల పశువులకు 1½ కెజి. నుండి 2½ కెజి.
(2) 300 కెజి. నుండి 500 కెజి. ల వరకు 1 కెజి. నుండి 2½ కెజి. (పనిలేని కాలమునందు.)
(3) పాడి పశువులకు ప్రతి 2½ కెజి. పాల ఉత్పత్తికి 1 కెజి. మేత అదనముగా వాడవలయును.
(4) 300 కెజి. నుండి 800 కెజి. ల వరకు బరువుగల యెద్దులకు పని కాలమునందు 2 కెజి. నుండి 3½ కెజి. ల వరకు వాడవలయును.

పై మేతను రెండు భాగములుగా చేసికొని ఉదయము, సాయంకాలము వేళలందు పశువులకు వాడవలయును.

తయారుచేయువారు:-
పైనీర్ ఇండస్ట్రీస్,
ప్రొ॥ పెళ్ళకూరు అశోక్‌కుమార్‌రెడ్డి.
వాటర్‌వర్క్సురోడ్ (ఫోను : 20) గూడూరు.

ఏజన్సీలు కావలసినవారు పై అడ్రసుతో సంప్రదించండి.

DWARAKA
Stockists :
MAFATLAL GROUP MILLS
WHOLE SALE AND RETAIL CLOTH MERCHANTS
TRUNK ROAD—NELLORE
Telephone : 946.
Latest & Moderate Varieties Available.

శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి యాత్రా సర్వీసు

మహా శివరాత్రి కి శ్రీ యోగిద్యానమునకై స్పెషల్ ప్రోగ్రాం 4-3-70 తేది ఉ॥ 8 గం॥కు యాత్రీవీధి శ్రీ వేణుగోపాలస్వామి వారి దేవాలయం వద్దనుండి బయలుదేరును. 5 రోజులు - రూ. 40/- లు మాత్రమే అడ్వాన్సు రూ. 20/- లు పోస్టుద్వారాగాని నేరుగాని 25-2-70 తేది లోపల మీ సీటు రిజర్వు చేసుకొనుటకు త్వరపడండి. 11 క్షేత్రములు. అనందింప అవకాశం.

టిక్కెట్లు దొరకు చోటు:-

పి. శ్రీనివాసులు - కిల్లీస్టాలు, రాయాజివీధి - నెల్లూరు.

ఆర్గనైజర్: కె. గోపాలయ్య, 17/50 విప్పరాజా గారివీధి, నెల్లూరు.

ఒంగోలు సబార్డినేట్ జడ్జిగారి కోర్టులో

S. C. 3 of 68. E. P. 273 of 68.

చిటిపోతు చినరాఘవులు —డిక్రీహోల్డరు.

(1) వేగూండి పెదమాలకొండయ్య (2) వేగూండి లక్ష్మీనరసయ్య —జె. డెట్టర్సు.

జప్తి అయి వేలం కావలసిన ఆస్తి వివరం:-

షెడ్యూలు:-

నర్సరావుపేట డి. రి. ఒంగోలు సబ్ రిజిస్ట్రారులో చేరిన, నిడమలూరు గ్రామములో వేలం కావలసిన జె. డి. కాలాకు జప్తి చేయబడిన స్థిరాస్తి వివరం:- కాపురము చేయు పూరిల్లు - భాగాస్తతము నకు హద్దులు:- అసెస్మెంటు నెం. 760 రుకు హద్దులు:- [తూ] స్వర్ణ యల్లమంద యిల్లు [ద] పోరంబోకు [ప] వేగూండి వీరయ్య కుమారుడు మాలకొండయ్య యిల్లు [ఉ] అద్దంకి కొండయ్య యిల్లు. ఈ హద్దులలో యిటుకగోడలతో కట్టిన పూరిల్లు 5 గదులున్నా, భాగాస్తతము పొడవు 9 గదులున్నా సదరు యింటికి అమర్చియున్న కర్ర, కలప యావద్వస్తువులు, అడుగు స్థలమున్నూ, ఈ యింటికిగల సమస్త హక్కులతో సహా.

డిక్రీహోల్డరు కిమ్మతు రు. 200/- లు
అమీనా కిమ్మతు రు. 500/- లు
సర్కారుపాట రు. 800/- లు
వేలము వాయిదా 2-3-1970 తేది.

—మూదనగుంట హనుమయ్యచౌదరి, డిక్రీహోల్డరు అడ్వకేటు.

కర్నూలు జిల్లాజడ్జి కోర్టులో

O. P. No. 2 of 1970.

చెముకల స్వామిరెడ్డి. (మైనరు గార్డియన్) తండ్రి చెముకల సంజీవరెడ్డి —అర్జీదారు.

పైన పేర్కొన్న అర్జీదారు చెముకల స్వామిరెడ్డి మైనరైనందున అతని తరపున అతని తండ్రి అయిన చెముకల సంజీవరెడ్డి మైనరు ఆస్తులను భూమితనఖా బ్యాంకులో అప్పు కొరకు తనఖా పెట్టుకొనుటకు కోర్టువారి అనుమతికోరి, పై అర్జీని దాఖలుచేసి యున్నాడు. కావున ఎవరేని ఆక్షేపణలున్న పై కోర్టుకు 26-2-70 తేది పగలు 10 గంటలకు హాజరై తెలుపుకోవలసినది.

—పి. రఘునాథరెడ్డి, అడ్వకేటు.

డోన్ డి॥ ము॥ కోర్టులో

అ. సె 1/69 రు. ఇ. పి. సె 105/69 రు

వంకదారి కృష్ణమూర్తిశెట్టి - డిక్రీహోల్డరు

షావుకారు అబ్దుల్‌రహింసాహెబు .... —జెడ్జిమెంటు డెట్టరు.

ప్రతివాది తాలూకు బేతంచర్ల గ్రామములో నె 79 రు గల యింటిని కోర్టులో 26-3-1970 తేదిన వేలము వేయుదురు. కావలసినవారు సవాలుచేయవచ్చును.

—యమ్. క్రిష్ణమాచార్యులు, వాది అడ్వకేటు

శ్రీ సౌమ్య మాఘ శుద్ధ అష్టమి శుక్రవారం 13-2-1970

గుప్త పరిత్యాగం

ఏ కొట్టినా పదవిని వదలిపెట్టని రోజుల్లో, ముఖ్యమంత్రిత్వమంతటి గొప్ప అధికార పదవిని తృణప్రాయంగా ఎంచి త్యజించడం ఉత్తరప్రదేశ్ ముఖ్యమంత్రి శ్రీ సి. బి. గుప్త కీర్తిని ఇనుమడింపజేస్తుంది. గుప్త చేసింది మహత్తరమైన త్యాగమే; సందేహంలేదు!

ముఖ్యమంత్రిత్వాన్ని పరిత్యజించడంలో శ్రీ గుప్త రెండు మూడు ప్రయోజనాలను సంపాదించారు. తనను పతనం చేయాలని విశ్వప్రయత్నం చేసిన ప్రధాని శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీని శ్రీ గుప్త దెబ్బ తీయగలిగారు. రాష్ట్రంలో మళ్ళీ రాష్ట్రపతిపాలన రాకుండా కాపాడగలిగారు. బద్ధశత్రువైన చరణ్‌సింగుకు ముఖ్యమంత్రిత్వాన్ని అప్పగించి శ్రీ గుప్త వైదొలగడం అనూహితమైన రాజకీయ పరిణామం. ఉత్తరప్రదేశ్ 'ఇండికేటు' పరమైపోయిందనే నిర్ణయానికి వచ్చిన క్షణంలో దిగ్భ్రమ కలిగించిన పరిణామమిది. రాజకీయ చతురతలో సిండికేట్ పైచెయ్యి రుజువైన సంఘటన ఇది.

దేశ రాజకీయాలలో ఉత్తరప్రదేశ్ పలుకుబడి ఎక్కువ. వైశాల్యంలో, జనాభాలో పెద్ద రాష్ట్రమైనకారణంగా ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభావం దేశ రాజకీయాలమీద స్పష్టంగా వుంటుంది. పార్లమెంటులో బలాబలాలకు ఉత్తరప్రదేశ్ పట్టుకొమ్మ. ఆ రాష్ట్రం తన అధీనంలో వుండనిదే పార్లమెంటులో తనపరిస్థితి ప్రమాదకరమనే వైఖరితో ప్రధాని ఇందిరమ్మ గుప్తను గద్దెదించడానికి అనుచితమైన పద్ధతులు అనుసరించింది. ఒకటికి నాలుగుసార్లు రాష్ట్రంలో పర్యటించింది, గుప్తను తూలనాడింది, ఎం. ఎల్. ఎ లతో బేరం పెట్టింది, బి. కె. డి. ని దువ్వింది—ఆఖరుకు గుప్త పడిపోయాడనిపించింది. అంతకు అది ఆమెకే బెడిసికొట్టింది; ఆమె హతాశురాలు కావలసివచ్చింది.

భారతీయ క్రాంతిదళం నాయకుడైన శ్రీ చరణ్‌సింగుకూడా సిండికేట్ పలుకుబడిలోకిరావడం ఆశ్చర్యకరమైన పరిణామమే. ఉ. ప్ర. రాజకీయాలలో గుప్త-చరణ్‌సింగులు ఉత్తర దక్షిణధ్రువాలు. వారికెన్నడూ పొత్తుకుదరదు. చరణ్‌సింగు కాంగ్రెస్‌లో వున్నప్పుడుకూడా వీరిద్దరూ శత్రువులే. ఈ రాజకీయాల్లో కూడా ఇండికేటీయులతోకలిసి గుప్తను గద్దెదించడానికే చరణ్‌సింగ్ సిద్ధపడ్డాడు. కాని ఆఖరున ఎందుచేతనో ఆకలయిక వికటించింది. కేవలం ముఖ్యమంత్రిత్వంకోసమే చరణ్‌సింగ్ తక్కర్తి పడినాడని అనలేము. వ్యక్తిగతంగా కొన్ని ఆదర్శాలు, విధానాలు గలిగిన స్వతంత్ర రాజకీయవాది అని చరణ్‌సింగుకు మంచిపేరున్నది. పదవికోసం అవకాశంగా వ్యవహరించేవాడుకాదని కూడా ఆయన్నుగూర్చి అనుకుంటారు. అటువంటి వ్యక్తమధైన చరణ్‌సింగ్ ప్లేటు ఫిరాయించాడనే అభిప్రాయం కలుగుటకు సిద్ధపడినాడంటే దానికి వేరేప్రబలమైన కారణం వుండివుంటుంది.

మొదట ఆయనకు ముఖ్యమంత్రిత్వాన్ని వాగ్దానంచేసింది ఇండికేట్. ఆయన సహకారాన్ని ధృవపరచుకుంది. తర్వాత తన స్వంతమనిషికే కిరీటం పెట్టుటకు తయారైంది. దానికూడా చరణ్‌సింగ్ సమ్మతించివుండేవాడు. కాని అందుకు శాసనసభను రద్దుచేసి, తిరుగా రాష్ట్రపతిపాలనను ప్రవేశపెట్టి దుర్వ్యాపారం వున్నదనే వదంతులు వచ్చాయి. చరణ్‌సింగులోని ఆకస్మికమార్పుకు ఇదే ప్రబలకారణమని వూహిస్తున్నారు. ఉ. ప్ర 1967 ఎన్నికలనంతరం ఒకసారి మధ్యంతర ఎన్నికలను ఎదుర్కొన్నది. మరోసారి ఎన్నికలంటే ఆ రాష్ట్రం గుల్లకావడమే అవుతుంది. ఏమైనా ఇండికేట్ నాయకుల వైఖరి చరణ్‌సింగుకు పూర్తి విముఖతను కల్గించింది.

ఇదేగాక ఆయన పార్టీలోని కొందరు శాసనసభ్యులుకూడా ఇండికేట్ కలయికకు అంత సుముఖంగా కనపడలేదు. పైగా కుంభరాం ఆర్యావంటి బి. కె. డి. నాయకులు, డాక్టరు రాం సుభాగ్‌సింగ్ వంటి స్నేహితుల పలుకుబడికూడా ఆయనమీద పనిచేసివుండవచ్చు. ఏమైతే నేమి శ్రీ సి. బి. గుప్త పదవీపరిత్యాగం దేశప్రజల ప్రశంసలకు ఎంతగా పాత్రమైందో, చరణ్‌సింగ్ వైఖరి కూడా అంతగా అభినందనలకు పాత్రమైంది. వర్గ రాజకీయాలసంగతి ఎలావున్నా, చరణ్‌సింగువంటి శుద్ధ చరిత్రుడు ఆ రాష్ట్ర నాయకత్వానికి రావడం సంతోషహేతువవుతుంది.

ప్రధాని ఇందిరమ్మ ఒక్కటే తప్పుచేస్తున్నదని మేమనుకొంటాం. ఆమె ప్రతి విషయంలో తొందరపాటును ప్రదర్శిస్తున్నది, వుచితానుచితాలను పాటించకుండా వ్యవహరిస్తున్నది. బ్యాంకుల జాతీయకరణంమీద సుప్రీంకోర్టు తీర్పు; ఉత్తరప్రదేశ్‌లో గుప్తను క్రింద త్రోయబోయి తానే చతికిలబడడం; బీహారులో ఎన్ని ఎత్తుగడలువేసినా తనపార్టీ అధికారాన్ని చేపట్టలేకపోవడం; తెలంగాణా కాంగ్రెస్ వాదులు ప్రతిపక్షీయులు కావడం - ఈ ప్రతికూలాలన్నీ వాటి ఫలితాలే. ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభావం రేపు పార్లమెంటులో ఏ విధంగా వుండబోతుందా అనేది ఆసక్తితో ఎదురుచూడదగిన విషయం.

గుప్త రాజీనామాను గవర్నరు ఆమోదించారు. కాని గుప్త కోరినట్లు మంత్రివర్గ నిర్మాణానికి చరణ్‌సింగ్ ఆహ్వానింపబడుతాడో లేదో తెలియదు. ఇండికేట్ కాంగ్రెస్ నాయకుడైన శ్రీ కమలాపతి త్రిపాఠి అధికసంఖ్యాకుల విశేషపార్టీ నాయకుడుగా మంత్రివర్గ నిర్మాణావకాశాన్ని తనకివ్వాలని వాదిస్తున్నాడు; ఈయన తనబలం 137 అంటున్నాడు; ఇంకా కొంతమంది తనను బలపరుస్తున్నారంటున్నారు. కాని గుప్త-చరణ్‌సింగ్-జనసంఘం - ఎస్. ఎస్. పి. ల బలం 270. ఉత్తరప్రదేశ్ శాసనసభలో మొత్తం సభ్యులసంఖ్య 425 సంఖ్యాత్మక ఆధిక్యత పరిగణనకు తీసుకుంటే చరణ్‌సింగునే పిలువవలసివుంటుంది. గతంలో వచ్చిన పరిస్థితులలో గవర్నరు శ్రీ గోపాలరెడ్డి రాగద్వేషరహితమైన వైఖరి నవలంభించి నిష్పక్షపాతుడైన రాజ్యపాలకుడుగా పేరుపొందారు. ఈ పర్యాయంలో కూడా వారు విజయవంతంగానే తన పాత్రను నిర్వహించగలరని విశ్వసించవచ్చు.

——

ఈ వారం విశేషాలు

బ్యాంకుల (వి) జాతీయకరణ?

14 బ్యాంకుల జాతీయకరణంపై పార్లమెంటు చేసిన చట్టంలోని కొన్నిలోపాలను ఎత్తిచూపుతూ ఆ చట్టాన్ని మొత్తం కొట్టివేస్తూ సుప్రీంకోర్టు మొన్న చెప్పిన తీర్పు సంచలనాత్మకమైనది. దేశప్రజల 'మూడ్' బ్యాంకుల జాతీయకరణకు సుముఖంగా వున్న ఈ దశలో ఈ తీర్పుపై రాజకీయ పార్టీలవారు ప్రజలను రెచ్చగొట్టడం తేలికైనపనే గావచ్చుగాని, అది బాధ్యతాయుతమైనదీ వుచితమైనదీ మాత్రంకాదు. సమదృష్టితో రాగద్వేష రహితంగా సుప్రీంకోర్టు తీర్పును పరిశీలించవల్సి వుంటుంది.

సుప్రీంకోర్టు దృష్టిలో పార్లమెంటు చేసిన చట్టం రాజ్యాంగ సూత్రబద్ధంగా వున్నదా లేదా అనేదే ప్రధానంగాని రాజకీయార్థిక సాంఘిక వివాదాల జోలికాదు గదా!

ఇప్పుడు సుప్రీంకోర్టు చెప్పిందల్లా కూడా అదేగదా— ఈ బ్యాంకు నేషనలైజేషన్ చట్టంలో భారత రాజ్యాంగ సూత్రాలకు విరుద్ధమైన కొన్నివిర్పాట్లు చోటుచేసుకొన్నాయనేకదా. అయితే దీంతో విభేదించడమూ, విభేదించక పోవడమూ అనేది ఎప్పుడూ వుండనే వుంటుంది. ఇప్పటి తీర్పుసైతం 11 మంది జడ్జీలలో పదిమంది విభేదించలేదన్నదీ, న్యాయదళానికి సంబంధించి కేవలం సాంకేతికమైన దృష్టి తగునా అనేదాంట్లో ఆయన విభేదించినవ్వదీ మనం గుర్తుంచుకోవాలి. చీఫ్ జస్టిస్ శ్రీ హిదయతుల్లా— మొదట ఈ బ్యాంకు నేషనలైజేషన్ ఆర్డినెన్సును జారీ చేసింది వారేగనుక ఆయన ఈ తీర్పుతో సంబంధం పెట్టుకోకుండా బయటే వుండిపోయారన్నది గమనార్హం.

సుప్రీంకోర్టు పేర్కొన్న లోపాలు ముఖ్యంగా రెండు కనబడుతున్నాయి. మొదటిలోపం— దేశంలో అరవై షెడ్యూల్డు బ్యాంకులూ, ఇరవైఐదు నాన్‌షెడ్యూల్డు బ్యాంకులూ, మరో పదమూడు విదేశీ బ్యాంకులుండగా 14 బ్యాంకులనుమాత్రమే జాతీయం చేయడమనేది దురుద్దేశంతో కూడిన విచక్షణాదృష్టికి నిదర్శనం కాదా అన్నది ప్రధానాంశం. ఇది విచక్షణా యుతమైనదన్నట్లే అనేది సుప్రీంకోర్టువారి భావంగా కనబడుతుంది.

అలనాడు ఇన్సూరెన్సును జాతీయం చేసినపుడు కేవలం లైఫ్ ఇన్సూరెన్సును మాత్రమే జాతీయం చేశారుగాని మిగతా ఫైర్, మెరైన్, కారు వగైరా వాహనాల ఇన్సూరెన్సును జాతీయం చేయలేదుగదా. అప్పుడుమాత్రం అది విచక్షణ, దురుద్దేశం క్రిందకు వచ్చినట్లు ఎవరూ భావించినట్లు లేదు.

ఇక సుప్రీంకోర్టు పేర్కొన్న రెండో ప్రధానలోపం— ఇప్పుడు జాతీయం చేయబడ్డ బ్యాంకుల షేర్‌హోల్డర్లకు కాంపెన్‌సేషన్ (నష్టపరిహారం) ను బాండుల రూపంలో చెల్లించడమనేది న్యాయమైన రాజ్యాంగబద్ధమైన మదింపుకాదు అనేది. అంతేకాని బ్యాంకులను జాతీయంచేస్తూ పార్లమెంటుకు చట్టంచేసే అధికారాన్ని మాత్రం కోర్టు ఎక్కడా ప్రశ్నించలేదనేది గమనించవల్సి వుంటుంది.

ఏమైనా ఈ సుప్రీంకోర్టు తీర్పు ప్రభుత్వాన్ని స్తంభీభూతంచేసింది. ఉన్నట్టుండి హఠాత్పరిణామ పరిస్థితిలో పడ్డప్పుడు తన రాజకీయ స్వీయ ప్రయోజనాలను సంరక్షించుకునేందుకు హడావుడిగా, ఆకస్మికంగా, ఆవేశంతో, మరి రెండుమూడు రోజుల్లో పార్లమెంటు సమావేశం కాబోతుండగా ఆర్డినెన్సును ప్రవేశపెట్టింది

పదవీ పరిత్యాగంతో ప్రధానికి ఎదురుదెబ్బతీసిన శ్రీ సి. బి. గుప్త

ప్రధాని ఇందిరమ్మ ఈ బ్యాంకుల జాతీయకరణను ప్రవేశపెట్టింది. అత్యాతురగా పదర్పుండీలతో నిర్దుష్టమయిన ఏర్పాట్లనీ, ఆలోచించకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకోకుండా మరింత హడావుడిగా తొందరపాటుగా బిలును తయారుచేయించి పార్లమెంటుముందుపెట్టి ఆమోదాన్ని పొందించడం—ఇట్లా ఈ బ్యాంకుల జాతీయకరణను తనస్వార్థంపై ప్రయోగించిన ఆకస్మిక రాజకీయాయుధంగా ఇందిరమ్మ ఆడిన హడావుడి నాటకాన్ని ఈ సుప్రీంకోర్టుతీర్పు మళ్ళీ మరొకసారి దేశ ప్రజల దృష్టికి తెచ్చింది.

ఇంతకూ ఈ సుప్రీంకోర్టుతీర్పు ఫలితం కడకు ప్రభుత్వంచేత కేవలం ఈ 14 బ్యాంకులనే గాకుండా విచక్షణలేకుండా మొత్తం అన్ని బ్యాంకులనూకల్పి జాతీయం చేయించేందుకు వొత్తిడి తీసుకొరాబడినట్లుగా భావించేవారు లేకపోలేదు. పార్లమెంటు త్వరలో సమావేశంకానున్నది. ఇందిరమ్మ ఏఆర్డినెన్సు తెస్తుందోచూడాలి.

బీహార్ 'బండారం'

బీహార్‌లో అందరికుల మంత్రివర్గ మేర్పర్చేందుకు కొన్ని నెలలుగా అక్కడి సకల సర్వదు పార్టీలవారంతాకల్పి ఆడిన రాజకీయ నాటకపు ప్రదర్శనాలను గమనించాం. ఇప్పుడు గవర్నరు శ్రీ నిత్యానందకనుంగో బీహారు రాజకీయ స్థితిపై కేంద్రానికి వొక ప్రత్యేక వార్తాహరుడిద్వారా రిపోర్టును పంపారంటున్నారు. రాష్ట్రపతిపాలనే బీహారుకు శరణ్యం— అని ఆయన అందులో పేర్కొన్నట్లు విశ్వసనీయ వర్గాలు చెప్తున్నారు.

ఇదిట్లావుంటే దాదాపు పదేళ్ళపర్యంతం బీహారును పరిపాలించి గద్దెదిగిన ముఖ్యమంత్రి కె. బి. సాహే, ఆయన ఇతర మంత్రివర్గ సహచరుల బండారాన్ని సుప్రీంకోర్టు మాజీ న్యాయాధిపతి శ్రీ టి. ఎల్. వెంకట్రామ అయ్యర్ తన నివేదికలో బయటపెట్టారు. 2½ సంవత్సరాల క్రితం అప్పటి బీహార్ ఫ్రంట్ మంత్రివర్గం ఆరుగురు మాజీ మంత్రి మహాశయులపై 180 అవినీతి ఆరోపణలనుపెట్టి దర్యాప్తు చేయమని పై న్యాయమూర్తిని నియమించిన వైనం పాఠకులకు తెల్సిందే.

ఆయన తన 1206 పేజీల దర్యాప్తు పత్రంలో పేర్కొన్న అంశాలు మహా ఘోరాతిఘోరంగా వున్నాయి. ఇరిగేషన్ మంత్రి మహేష్‌ప్రసాద్‌సిన్హాగారు వొక ప్రాజెక్టు విషయంలో శ్రీ ఎం. ఎస్. రామయ్య అనే కంట్రాక్టరు దగ్గరనుండి రెండుసార్లుగా 1 లక్ష 75 వేల రూపాయలు లంచంగా స్వీకరించారట. ముఖ్య

—తరువాయి 12 వ పేజీలో

మనం ఇంకా సజీవంగా ఉండడానికి కారకుడు

ఈ లోకానికి రస్సెల్ చేసినంత ఉపకారం మరెవరూ చేయలేదు!

మనం యింకా సజీవంగా వుండడానికి అన్నిటికన్నా పెద్దహేతువును మనం వెదకవలసివస్తే, మనలను విడిచిపెట్టిన సుప్రసిద్ధ తత్వవేత్తను ప్రస్తావించవలసి వస్తుంది. అటం, హైడ్రోజన్ బాంబుల సృష్టితో, బాంబులను దూరదూరాలకు విసిరే ప్రయోగాలతో రాజ్యాలు రాటుదేరి(?), లోకంలో యుద్ధోన్మాదం-యుద్ధం రాకతప్పదనే భావం వ్యాపించే సమయంలో బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్ పాలికేక వేశాడు-శాంతికోసం. ఆ కేకలోని అంతర్యాన్ని అర్థం చేసుకోగలవారు రాజ్య ముఖ్యులైవుండిరి - క్రుశ్చేవ్, కెన్నెడీ వగైరా.

అంతట క్యూబా ఉపద్రవం తప్పింది. అది లగాయతు ప్రపంచానికి శాంతికాంక్ష లభించింది.

కిరోషిమపైన ఈ శాంతివాత ఒకవ్యాడు అణుశస్త్రాలను వినియోగించి బోల్షివిక్ రష్యావలన కలిగే ప్రమాదాన్ని తప్పించవలసిందని బహిరంగప్రకటన చేసెను. అప్పటికి రష్యా ఈ అస్త్రాలలో ఆధిక్యాన్ని పొందలేదనరిగదా, అమెరికాకంటే చాల తక్కువస్థాయిలోవుండెను. కాని రస్సెల్ మాటిండినదర్య దుస్సాహసమని ప్రజా స్వామిక ప్రపంచం భావించింది. ఈ ప్రపంచంలో కూటనీతి శాస్త్రి నికాయితీ వ్యవ్యంగవశ తెగింది ఏపని చేయజాలరు. వీరికిముందు పోసుకుని పూరుకున్నారు. రష్యావంటి రాజ్యాన్ని ధ్వంసం చేయడానికి కావలసిన నైతికశక్తి వారిదగ్గర ఏదీ?

ఏమ్మటి పరిస్థితి మారింది. రష్యా అణు శస్త్రాధిక్యతలో అమెరికాతో పోటీపడింది.

లోకవృత్తం

సహ-నస్థాయి కలిగింది. పరస్పర విధ్వాన కాండ ఆరాజ్యాల కిష్టంలేదు. అనప్పటికి విధ్వానిపేరిట రాయిపతె అణుశస్త్రాలు వుంటూ. యుద్ధ ప్రవృత్తి లోకంలో పెరిగితే ప్రపంచయుద్ధాన్ని ఆపడం కష్టం. అంతలో క్యూబా ప్రతిష్టంభనరానేవచ్చింది. అప్పుడు మేమిదివరకే ప్రస్తావించిన పాలికేక వేయడం జరిగింది. పర్యవసానం: మనం సజీవంగా వున్నాము.

ఆతర్వాత ఒకవివాదం వచ్చింది. అణు శస్త్రాలను అవివేస్తే రష్యాబలపడి యింకా అనేకసీమలను ఎర్రటి ప్రపంచంలో కల్పి తేనో?-అనే ఉత్కంఠ ఒకటి వచ్చింది. అ కాడికవస్తే, Better Red than Dead అని రస్సెల్ అన్నాడు. మృత్యువా, కమ్యూనిజమా అనే సమయంలో కమ్యూనిజమునే కోరుకోవడం మంచిది - ఎందుకంటే జీవంతోవున్న మానవుడు వళ్ళి ఎదురుతిరిగి పరిస్థితిని తారుమారు చేసుకోగలడు - మానవుడు లేనప్పుడు స్వాతంత్ర్యకాంక్షను ఎవరూ చంపలేరు-అని రస్సెల్ వాదించాడు. అనాడు ఆట బాంబు విసర లేని కిటుపులే అనాడూ ఆయన చేసిన ఈ వాదాన్ని అంగీకరించరాదు.

ఈలోకానికి ఆయనచేసినంత ఉప కారం మరెవరుచేశారో చెప్పడం కష్టం. ఐనా ఆయన ఎప్పుడూ చారిత్రక నగ్న వేళాలలో ఒంటరివాడు. రవీంద్ర కవి చంద్రుని సుప్రసిద్ధ గేయాలలో 'ఏకలా ఛలో' అనేదొకటి. ఒక్కడివే నడ ముందుకు పరవాలేదు-అని దాని భావం. అటువంటి పద్ధతిం రస్సెల్ అనుసరించినాడు.

బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్ వేయి ఫ్రార్మంతా మైనది, బహుముఖమైనది. ప్రత-గీతం ఒప్పుకోకీయన కాని ఇంతటి దార్శని కతన, త్రైశీతితో సమానమైన ధర్మదీక్ష పరాకరిలో కానరావంటే నమ్మండి. ఆధ్యాత్మిక పరిమితులతో ఆయనకు ప్రమేయంవున్నా, ఆయనదారి ఆయనదే. ఉదా: మన రాధాకృష్ణన్, రస్సెల్ అప్త మిత్రులు. వీరిలో ఎవరిరచనలు చదివినా, ప్రసంగాలు విన్నా తన్మయులంఅవుతాం. ఈమర్మం ఎందులోవున్నది? వీరి తత్వాల లోనా, విశదీకరించే పద్ధతులలోనా, శేష వ్యంజన్మపైన వీరి వాణికి సహజంగా లభించేప్రాభవంలోనా-ఎందులోవున్నది? ఎరిగినవారు తెలియచెప్పితే ఆనందిస్తాము.

వివాహం విషయంలో రస్సెల్ ఒక ప్రవం శేవకేతాడు. కాని కనటి తంలో ఈతెంగో సాఫల్యమేమీ కనిపించదు. ఆయన ఆత్మకథ చదివి తెలుసుకుంటే ఈ సంగతి విదితమవుతుంది. సాధారణంగా మనలో అమల్లోవుండే వైవాహిక జీవనం ప్రశస్తమైనది; కాలానుగుణ్యంగా విడిపోవడానికి కొన్ని మార్పులుచేర్పులు అవసరమనుకోండి. కాని ప్రాచ్యం ఎంకిపాటలలో అన్నట్టు (ఎనక జన్మము లోన ఎవరమో-నంటి-సిగ్గొచ్చి నవ్వింది సింక నా ఎంకి!-ముందు మనకెల్ల ముండ్లోలెయ్యంటి, కంటనీరెట్టింది జంట నా ఎంకి!) జన్మాంతర సుకృత విశేషం చేత దాంపత్యం లభిస్తుందనే భావం గొప్పది. తప్పనిసరియైతే విడాకులు సమ్మతమే! రస్సెల్ ప్రతిపాదనలలో ఒకటి కలిసిమెలిసితిరిగే పెళ్లి పాశ్చాత్య సమాజానికి అది అనుగుణం. కొన్నాళ్లకు మనకూ అనుగుణం కావచ్చును. సంపూర్ణ వివాహానికిముందు, కలిసిమెలిసి తిరిగే ప్రయోగం ఉపకారి అని రస్సెల్ అభిప్రాయం స్వీడెన్లో ఇంతకుపెమ్మందుగే వెళ్లినారు. అవివాహితమైన తల్లి అదరిస్తారు. మాతృదేవోభవ-అనేది వారి ఆదర్శం! కృష్ణుని కీర్తిస్తూను పూజిస్తాం. వారినికన్న తల్లులనుమాత్రమే పూజిస్తాం. అటువంటి తల్లులను, మిగిలినవారిని,

హేయంగా చూస్తాం! ఆతల్లుల సంతానానికి తండ్రులైనవారిని సంఘంలో సన్మానిస్తాం! ఈ అంశంలో రస్సెల్ భావాలను అందుకోడానికి మనకింకా చాలాకాలంపడుతుంది.

రస్సెల్ రచనలు గ్రంథాన్ని అనం దాన్ని వెదజల్లుతవి. వాటిని చదువని అధునికుడు ఉండడు.

* * *

బెర్ట్రాండ్ రస్సెల్ వున్నా న తృతీయ ప్రపంచయుద్ధం సంభవంకాలేదు. కాదు. అందుకని చిన్నచిన్న యుద్ధాలు సాగుతున్నవి, ఆగుతున్నవి. మళ్లీ సాగనున్నవి. నైజీరియా-బియాఫ్రా యుద్ధం మాత్రం మళ్లీ రేగేటట్టు కన్పించదు గాని దేశాంతరాన ఆశ్రయం అతిగౌరవంగా పొందుతున్న బియాఫ్రా నాయకుడేమి తంత్రం పన్నుతున్నాడో? పశ్చిమాసియా రంగాన పరిష్కార సంభావనలు సాగి, సాగి మళ్లీ కథ అడ్డంతిరిగినట్లు కనిపిస్తున్నది. చైనా-రష్యారంగానకూడా అట్లే కనిపిస్తున్నది.

చైనా-రష్యాలు పెద్దవైనా వాటిమధ్య రేగిన కలహం అల్పమైనది. అల్పబుద్ధి వల్లనే అది సాధ్యమవుతున్నది. ఆరాజ్యాలు ప్రపంచానికిచూపే తత్వమోప ఏమిటది?-అవి కొట్టుకచస్తూవుండే సంఘోరం ఎంత టిది? పొందిక ఏమైనావున్నదా?

చైనా దృష్టిలో రష్యాలోవుండేది సోషల్ ఇంపీరియలిజం; రష్యాదృష్టిలో చైనాలోవుండేది కమ్యూనిజం కానేకాదు.

—కొరవ 10 వ పేజీలో

వారం వారం

దేశ ద్రిమ్మరి

సంయుక్త సోషలిస్టు-ప్రజాసోషలిస్టు పార్టీల రాజకీయాలు

ఈ వంత్సరంలోపల బీహార్, ఉత్తరప్రదేశ్ పై పోతవో? బీహార్ గందరగోళం ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ మహాసభలో బహిరంగ వేదికపై ప్రతిధ్వనించినది. ఉత్తరప్రదేశ్‌లో గుప్తాను పడదోయవలెననీ, దించవలెననీ అహోరాత్ర ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి. అందులో సూ పార్టీల పోరాటం కంతా ద్యోతకమవుతున్నది.

సంయుక్త సోషలిస్టుపార్టీ ఇందిరాగాంధి ప్రభుత్వాన్ని పడగొట్టవలెనని తీర్మానించుకున్నది. అందువలన ఆ దావతు బీహారులో కలిసి రాష్ట్ర ప్రభుత్వాన్ని విచ్ఛిన్నిస్తే కేంద్రంలోని ఇం. గాం. ప్రభుత్వానికి మరింత ఊపిరిపోసినట్లవుతుంది. అందువలన రెండవ కాంగ్రెస్‌తో నిమిత్తం లేకుండా కేవలం అధికార కాంగ్రెస్‌తో కలియుటకై సంయుక్త సోషలిస్టుపార్టీ ఇష్టపడలేదు అంతేగాక. అటువంటి కలయికను సమ్మతించే ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ తన పార్టీతో కలియుటకై వార్తం వెలిబుచ్చినా అట్టి పొత్తుకు తంగపాటు కలగుతుందేమోననే సంశయాన్ని పెర్నాండిస్ (సం. సో. పార్టీ కార్యదర్శి) వెలిబుచ్చాడు.

పూర్వం కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వాలను పడగొట్టకపోతే ప్రగతి లేదని లోహియా బోధించినమాట నిజమే. ఒకనాడంగా అది సమర్థనీయం. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో ఇందిరాగాంధి ప్రభుత్వానికి ఆ మాత్రం వర్తిస్తుందా? వర్తిస్తుందనే భావంతో లోహియాపార్టీ సంచరిస్తున్నట్లున్నది. ఈ దృష్టిలోపం వలన ఆ పార్టీ చర్యలలో ది మరకవస్తున్నది.

ఇక ప్రజా సోషలిస్టు పార్టీ, ఇందిరా గాంధిపార్టీ తమకు సహజమైన పొందును చిన్నరించి. 'శెవ్‌లిస్ట్' అనే కీర్తికోసం స్వతంత్ర స్వకంత్ర అనే బిరుదంకోసం వేరొకమార్గాన ప్రయాణించినది. ఇప్పటిద్దరికి కలియవలెనని బుద్ధి పుట్టింది. కాని కాము కల్పించుకున్న అడ్డంకు? సహజంగా ఈ పార్టీలు రెండు సమాన భావాలు గలవి. కాని, కమ్యూనిస్టు స్నేహంతో ఇండికేట్, లోహియాపార్టీకి సాయిత్వం కావాలనే కాంక్షతో ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ చెడిపోయినవి. కమ్యూనిస్టులతో విరోధం లేకుండా వారిపట్ల కొన్ని అంశాలలో ఉభయులు తటస్థంగా వుంది, లోహియాపార్టీ లేవదీసే అంశాలపట్ల దూరపట్ల వైఖరిని నిర్ణయించుకుంటే, ఇండికేట్-ప్ర. సో. పా. కలయిక అద్భుతంగా పరిచేస్తుంది.

ఇండికేట్ పత్రికలను నడపవలెననీ, కార్యకర్తలను పెంచవలెననీ, వారికి శిక్షణ యివ్వవలెననీ సంకల్పించింది. ఆ సంకల్పాన్ని ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ నెరవేర్చగలదు. పత్రికల, కార్యకర్తల, శిక్షణల విభాగాలను ఈ పార్టీ వారికి వదిలేస్తే దివ్యంగా పని జరుగుతుంది. ఇందుకై,

—కొరవ 8 వ పేజీలో

సూపర్ ఎండ్రిన్ 25%

మా నాగలి మార్కు

సూపర్ ఎండ్రిన్‌ను ప్రవేశపెడుతున్నామని కర్షకకోటికి తెలియజేయుటకు సంతోషిస్తున్నాము.

సూపర్ ఎండ్రిన్ 25% మామూలు ఎండ్రిన్ కంటే అత్యంత శక్తివంతమైనది, ప్రయోజనకరమైనది.

వరి, మిరప, పొగాకు, ప్రత్తి, చెరకు వగైరా పైర్లకు వచ్చు అన్ని తెగుళ్లను ఈ సూపర్ ఎండ్రిన్ సమూలంగా నిరోధించగలుగుతుంది.

వెంటనే వాడండి — ఫలితాన్ని పొందండి.

ప్లాంట్ ప్రొటెక్షన్ ప్రొడక్ట్స్ (ప్ర) లిమిటెడ్.,

నెల్లూరు-2.

నెల్లూరులో ప్రదర్శనం

కోత, నూర్పిడి ఏక సమయంలో చేసే 'రైస్ కంబైన్'

మనపరిస్థితులకు ఇది వుపయోగపడుతుందా?

వ్యవసాయం యాంత్రికం కావాలనేది ఒక అభ్యుదయ నినాదం. యాంత్రికమైతే సమర్థత పెరుగుతుందని అభిప్రాయం. అది కొంతవరకు నిజమే. ఎక్కువభూమి తక్కువ కాలంలో, తక్కువ మనుషులతో సాగుచేయాలంటే యంత్రాలతో తప్ప సాధ్యంకాదు. బహుశా తక్కువ ఖర్చు కూడానేమో! కాని దాని సమస్యలు దానికున్నాయి. వ్యవసాయం యాంత్రికం కావాలనే నినాదం విన్నప్పుడంతా నా కొకటనిపిస్తుంటుంది. పూర్వం యంత్రాలతో సాగుచేయనప్పుడు, వ్యవసాయ మేమైనా కుంటుపడిందా అని? ఇప్పుడు మాత్రం కుంటుపడుతుందా అని?

ఇప్పటి పరిస్థితుల్లో చూస్తే కుంటుపడేట్లే వుంది జనాభా పెరిగిపోతున్నది. ఉన్నారు కాని, ఈ లెక్కలో కొరతమాత్రం కనబడుతున్నది. కొరతది ఒకసమస్యఅయితే వున్నవాళ్లు వాళ్లకు చుగోకుండా పనిచేయకపోవడం ఒకటి. పూర్వం ఒకమనిషి చేసేపని, ఇప్పుడు ఇద్దరుకూడా చేయలేకున్నారు. పూర్వం ఎకరావరి ఐదారుమందిగోస్తే, ఇప్పుడు పదిపన్నెండుమంది కూడా కోయడంలేదు. పూర్వం తెల్లవారగానే పనికివస్తే, ఇప్పుడుగవర్నమెంటు ఉద్యోగులవలె పదిన్నరకుగాని రావడంలేదు. పూర్వం తనపని అనుకొని చేసేవారు. ఇప్పుడు పొద్దుకు ఎదురుచూస్తున్నారు. దీనికితోడు కూలిరేట్లు పెరిగిపోయ్యాయి. ఇంకా పెరిగిపోతున్నాయి. వ్యవసాయకూలీలకు సంబంధించి కనీసవేతనాలను ప్రభుత్వం నిర్ణయించవలసిన అవసరంలేదు; పెంచుతూ పోవలసిన అవసరంలేదు. అసలు వారేదేమకోగలుగుతున్నారు; తక్కువకాలవు పంటలు, సంవత్సరంలో ఎక్కువ పంటలు వేయడం ద్వారా రైతులూ అందుకు సహాయపడుతున్నారు. ఎక్కడో అమెరికాలో మనిషి విలువ ఎక్కువ కాబట్టి అన్నిపనులు యంత్రగా చేసుకుంటారని వింటుంటాము. వ్యవసాయానికి సంబంధించికూడా-ఒక్కరైతు పదివేల ఎకరాలకూడా సాగుచేస్తాడట విత్తనంవేయడంమొదలు గింజలు ఇంటికి తోలేవరకు యంత్రాలేనంటూడా వింటుంటాము. అమెరికాలోవలెనే, ఇండియాలో కూడా అటువంటి పరిస్థితి ప్రారంభమైంది. అందువల్ల సేద్యాన్ని యంత్రమయం చేయడంకూడా ఇప్పుడే ప్రారంభం కావడం అవసరం.

వ్యవసాయం యాంత్రికం కావాలనడంలో ప్రభుత్వదృష్టి వేరు; మేము పైన వివరించిన దృష్టి వేరు. దృష్టి ఏదైనా యాంత్రికం కావలసిన అవసరం మాత్రం వుంది. ప్రభుత్వం యాంత్రికం యాంత్రికం అంటుంది కాని, క్రియలో అది కనబడదు. ఇప్పుడు మనకున్న వ్యవసాయ యంత్రమల్లా ఒక్క ట్రాక్టరే. ఆయిల్ ఇంజన్లు, ఎలక్ట్రిక్ మోటార్లు ఇప్పటివి కావు, ప్రభుత్వ నినాదంలోని అంశాలు కావు. ట్రాక్టర్లు రావడం వల్లనే ఎంతో వుపయోగంగావుంది. అదిలేకుంటే ఇప్పుడు రైతు

స్థితి నరకమైపోను. కాని ఈ ట్రాక్టర్లు కూడా పెద్దపెద్ద కమతాలకు, సంపన్నులకేగాని; చిన్నరైతులకు, చిన్నకమతాలకు వుపయోగపడే, చిన్నరైతు భరించగలిగే చిన్న ట్రాక్టర్లులేవు. ప్రభుత్వం దిగుమతి చేసుకున్నవాటిలో రష్యా ట్రాక్టరు ఒక్కటే చిన్నది క్రింద, సరిమూడింపులెక్క. అంతకంటే చిన్నవి, చౌకైనవి రావాలి. జపాన్లో ఒకటి రెండు ఎకరాలుండే రైతుకుకూడా ఒక ట్రాక్టర్ వుంటుందని, దుక్కికే కాకుండా రిమాణావంటి అన్ని పనులకు ఆ ట్రాక్టరు వుపకరిస్తుందని స్వర్గీయ శ్రీ ఎ. సి. జపాను పోయి వచ్చినపుడు చెప్పారు. అటువంటి సౌకర్యమే తమకూ కావాలని భారతదేశంలోని చిన్నరైతూ కోరుకుంటున్నాడు. అతనికి ఆ అదృష్టమెప్పుడోమరి! చిన్న ట్రాక్టరు వచ్చేలోగా, అధునాతనమైన వ్యవసాయ పనిముట్లయినా తయారవుతాయనుకొంటే అవి కాగితాలమీదతప్ప వ్యక్తంగా కనబడవు. ఎవరేమైనాచెప్పని, ప్రభుత్వం వ్యవసాయాభివృద్ధికి, వ్యవసాయ ఆధునీకరణకు చేయతగినంత సహాయం చేయడంలేదు.

ఆవిషయం పోనివ్వండి. ట్రాక్టరు తర్వాత, ఇప్పుడు వరికోతకు, నూర్పిడికి ఒకయంత్రం వచ్చింది. దానిపేరు 'రైస్ కంబైన్' దీని ప్రదర్శనాన్ని ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌వాళ్ళు నెల్లూరులో ఏర్పాటుచేశారు. రైతులనంతా ఆహ్వానించారు. నవలక్‌తోవు కొనన అల్లీపురానికిచెందిన శ్రీ వుద్ధూరు వట్టాభిరామరెడ్డి పొలంలో ఏర్పాటైంది ఈ ప్రదర్శనం. కలెక్టరు వీరరాఘవన్ లాంఛనంగా ప్రదర్శనానికి ప్రారంభోత్సవం చేశారు. ఆ రైస్ కంబైన్‌మీద కలెక్టరుగారు ఒక్కనిమిషం కూర్చోలేకపోయారు; ఇంకినారా అనిపించింది, అది కదలకముందే దిగేశారు. ఈ రైస్ కంబైన్ మాసీ-ఫెర్గూసన్ వారిది; ట్రాక్టర్లు ఫారం ఎక్విప్‌మెంటు కంపెనీ సరఫరాచేసింది. దీనిఖరీదు 80 వేలరూపాయలట.

ఈ కంబైన్ ప్రదర్శనానికి ట్రాక్టర్లు ఫారం ఎక్విప్‌మెంటు కంపెనీకిచెందిన ఏరియా రెప్రెసెంటేటివ్ శ్రీ సి. ఎన్. వరదరాజన్, ప్రొడక్టు ట్రెయినింగ్ ఇన్‌స్పెక్టరు శ్రీ ఆర్. నరసింహన్ ప్రత్యేకులు వచ్చారు. ఆకంపెనీ సర్వీస్ ఇంజనీరు శ్రీ పి. జె. ర్యాలి కంబైన్‌ను పనిచేయించారు. ఆక్ డి. డి. ఏ. శ్రీ మల్బరాజు, వ్యవసాయశాఖాధికారులు పాల్గొన్నారు. రైతాంగం-కారున్న ప్రతి పెద్ద రైతూ వచ్చారు. ఇందుకూరుపేట సమితిరాజా శ్రీ ఆనం భక్త్రవత్సలు రెడ్డికూడా. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ నెల్లూరుజిల్లా మేనేజరు శ్రీ శ్రీరామమూర్తి ఎం. బి. బ్రదర్స్ మేనేజరు ఆర్. ఎస్. గౌడ్ అందరికి స్వాగతంచెప్పి రైస్ కంబైన్‌కు సంబంధించిన సారస్వతాన్ని పంచిపెట్టారు.

ఈ 'రైస్‌కంబైన్' తెలుగులో చెప్పాలంటే కోతనూర్పిడి యంత్రం; పనిచేయడాన్ని చూదాం. ఈప్రదర్శనం ఏర్పాటు

— కొరవ 10 వ పేజీలో

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామ పంచాయతీవారి

వేలము నోటీసు

బుచ్చిరెడ్డిపాళెం గ్రామ పంచాయతీవారు ఈ క్రింద కనుపరచిన వేలములు 26 2 70 తేది పగలు 3 గంటల నుండి పంచాయతీ కార్యాలయముల వద్ద బహిరంగముగా వేలము జరుపబడును. వేలములో పాల్గొనదలచినవారు ఆయా అయిటములకు యెదురుగా కనుపరచిన డిపాజిట్టు చెల్లించవలెను. మేకలు పాల్గొనవచ్చును. యితర వివరములు ఆఫీసు పనివేయు వేళలలో అడిగి తెలిసికొనవచ్చును.

వ. నె.	వేలము వివరము	చెల్లించవలసిన డిపాజిట్టు
(1)	1970-71 సంవత్సరములకు పంచాయతి మార్కెట్టులో రుసుము వసూలు చేసుకొనుహక్కు.	రూ. 200/-
(2)	1969-70 సంవత్సరములకు పంచాయతి బస్టాండులో బస్సుల రుసుము వసూలు చేసుకొనుహక్కు.	రూ. 100/-
(3)	శ్రీ కోదండరామస్వామివారి తిరునాళ్ల సందర్భములో తెంపరరీగా రోడ్డు మార్జినులలో అంగళ్ళు వేసుకొను వారివద్దనుండి రుసుము వసూలు చేసుకొనుహక్కు.	రూ. 100/-
(4)	పంచాయతి కాలాకు యెరువుల వేలము (20-2-70) తేది పగలు 3 గంటల నుండి జరుపబడును.	రూ. 100/-

—డి. అన్నారెడ్డి, ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసరు.

కోటమేళాలో ఎన్టీఆర్

కోటసమితి సమ్మేళనానికి రోజుకొకమంత్రి, సినీనటులు వచ్చి సందడికల్గించారు. సినిమావాళ్ళకోసం వచ్చినజనం మంత్రులను మాట్లాడనివ్వలేదు. వినకపోతే పోయారు, చూడకనేఅయినా వుండమని చేతితో మాట్లాడుతున్నారు రిహ్యాబిలి మంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి. నిర్మాత – కవి మల్లెమాల సుందరరామరెడ్డి, శ్రీమతి సావిత్రి, ఎన్. టి. రామారావుగారలనుకూడా చిత్రంలో చూడవచ్చు.

కట్టెలబాధను తప్పించే పేడ 'స్టౌ'

పేడతో పిడకలు చేసుకోవడం మన గ్రామసీమల్లో యింకా మనం చూస్తున్నాం. ఇప్పుడు ఈ పేడతోనే 'స్టౌ'లు చేసుకోవచ్చునంటున్నది మన ఖాదీ కమిషన్. అధునాతనంగా ఖాదీ కమిషన్ వారు రూపొందించిన 'గోమయవాయు యంత్రాంగం' (కౌడంగ్ గాస్‌ప్లాంట్) మన రైతు కుటుంబాలకు చాలా వుపయోగకారిగా వుంటున్నది. ప్రతి గ్రామంలో ప్రతి యింటా యేర్పాటు చేసుకోవచ్చు. ప్రస్తుతం నెల్లూరుజిల్లాలో నాకు తెల్సినంతమటుకు ఇందుకూరుపేట బ్లాకు జి. ఎ పద్మనాభయ్యగారి యింటి వద్ద కట్టింది బాగా పనిచేస్తున్నది.

కట్టె పుల్లలకు కరువై అగచాట్లు పడే యీ రోజుల్లో సులభంగా పల్లెల్లో లభించే పేడనుండి 'గ్యాస్' యిచ్చే యీ గోబర్ గాస్‌ప్లాంటు రైతుగృహిణుల యిబ్బందులను తొలగించగలదు. కనీసం ఐదు పశువులున్న ఏరైతైనా తనయింట్లో రోజుకు నూరు క్యూబిక్‌ఫీట్ల గ్యాస్ యిచ్చే ప్లాంటు నిర్మించుకోవచ్చును. ఇందుగ్గాను ఖాదీ కమిషన్‌వారు సబ్సిడీలు, ఋణాలు కూడా యిస్తున్నారు.

ఈ గోబర్ గాస్‌ప్లాంటు ప్రయోజనాలు బహుళమైనవి. పిడకలరూపంలో ఎంతో వృధా చేయబడుతున్న పేడ కాల్చబడకుండా ఆ గ్యాస్ పొలం ఎరువులకు పుష్టిగా వుపయోగించుకోవచ్చుననేది ముఖ్యమైనది. కట్టెపుల్లలకు, బొగ్గులకు పెట్టే ఖర్చు కొంత తగ్గించుకోవచ్చును.

కాల్‌గ్యాస్ వల్ల గృహిణులు సౌకర్యంగా ఈ గోబర్‌గాస్‌తో వంటంతా సునాయాసంగా చేసుకోవచ్చును. పొగ యిబ్బంది లేకుండా వంటయిల్లు పరిశుభ్రంగా వుంచుకోవచ్చును. అన్నిటికంటే కూడా రైతులకు ముఖ్యప్రయోజనం గోబర్‌గాస్‌ప్లాంటులో వుపయోగించి తీసే పేడలో నత్రజని శాతం 1 నుండి 1½ కు పెరుగుతుంది కాబట్టి యీ పేడను వుపయోగించినందువల్ల మామూలు దిబ్బ ఎరువుకంటే యిదెంతో విలువైందిగా తయారవుతుంది.

శ్రీ జి. వెంకటశేషయ్య

ఈ పేడ వాయు యంత్రాగారంలో కుళ్లినదైనందువల్ల ఇంటర్‌కల్చర్ చేసే అవసరం వుండదు. ఈ పేడలో కలుపు మొక్కల విత్తనాలు లేకుండా పోతాయి కాబట్టి పొలాల్లో కలుపుమొక్కలుకూడా తగ్గుతాయి.

పైన వుదహరించిన గోబర్ గ్యాస్ ప్లాంటు నుండి తీయబడిన పేడయొక్క ఎరువు ప్రయోజనాలు ఖాదీ కమిషన్ వారి గ్రామీణపరిశ్రమల రిసర్చి కేంద్రంలో దీర్ఘకాలం ప్రయోగాలుచేసి కనుగొన్నటువంటి సత్యాలే.

ఈ పేడ గ్యాస్‌ప్లాంట్లు పెట్టుకొనేందుకు దొడ్డిలో వంటగదికి దగ్గరలో 10 దదరపు స్థలముంటే చాలు. 10'×10' గుంట 16' లోతు త్రవ్వి మధ్యలో పార్టి

కొరవ 10 వ పేజీలో

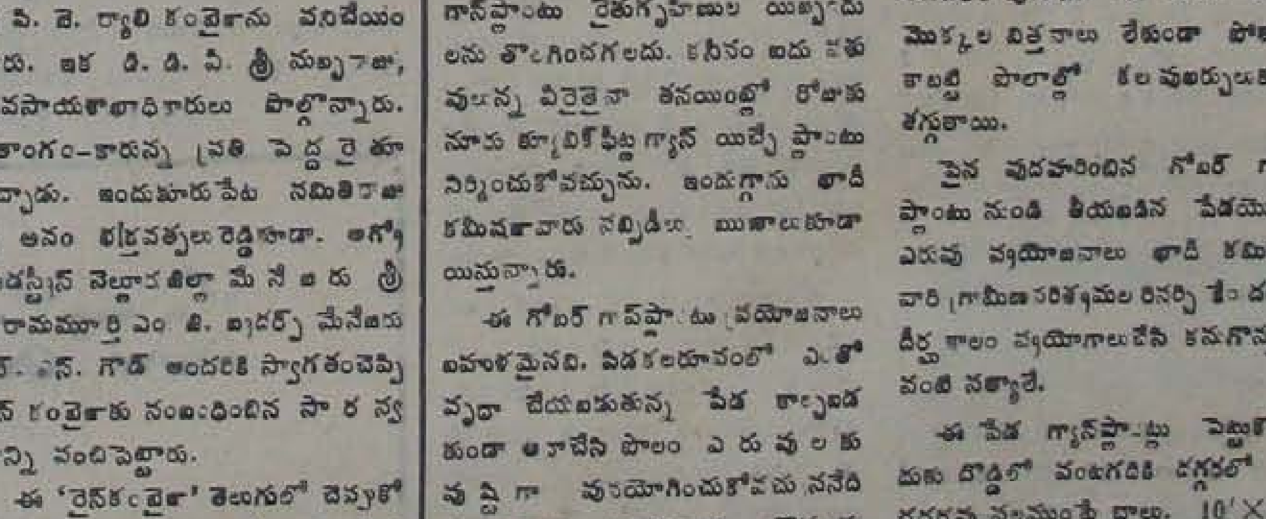

కోటసమ్మేళనం సభలో స్వాగతోపన్యాసం చేస్తున్న అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులు రెడ్డి. వేదికమీద ఎడమనుండి వరుసగా ఎం. ఎల్. సి. శ్రీ ఎస్. వి. కృష్ణారెడ్డి, మంత్రి శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి, దర్శకుడు శ్రీ బి. ఎన్. రెడ్డి, నెల్లూరుఛైర్మెన్ శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి, నటుడు చంద్రమోహన్.

- మూడుపూలు ఆరుకాయలుగా అభివృద్ధిచెందాలె-గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయంగా రూపొందాలె -వాకాడులో పెద్దల శుభాకాంక్షలు
- కొత్తజిల్లా, కొత్తసంబంధం- పొదిలిలో నారపరెడ్డికి సన్మానం
- జిల్లాలో మంత్రుల పర్యటనలు
- ఇస్కపల్లి హత్యానేరం త్రోసివేత
- కోటపోలూరుకు విద్యుద్దీపాలు
- సింగపేటవాదకాల్వ రైతుల ఘోష

కలెక్టరు కార్యక్రమం

కలెక్టరు శ్రీ ఎం. ఎస్. వీరరాఘవన్ ఫిబ్రవరి కార్యక్రమం-

12 తేది నెల్లూరు; 16 పొదలకూరు; 18 నెల్లూరు; 19, 20 నెల్లూరు-ఆర్.టి.ఎ. మీటింగు; 21 సూళ్లూరు పేటకు పోయి నెల్లూరుకు తిరిగివస్తారు; 23 ఉదయగిరి; 24 నెల్లూరుకు తిరిగివస్తారు; 26 నెల్లూరు మైకా కార్మిక సంక్షేమనంఘ అర్థిక ఉప సంఘ సమావేశం; 25 నెల్లూరు; 27 వెంకటగిరి; 28 వెంకటగిరినుండి ఉ 9-30కి నెల్లూరు చేరతారు.

వాకాడు సంస్థలు- ప్రశంసలు

కోటనమితి సమ్మేళనానికి వచ్చిన ప్రతి మంత్రి, ప్రతి సింహాసనుడూ వాకాడు సంస్థలను దర్శించారు. ఆధునిక యాత్రా స్థలాల్లో నెల్లూరుజిల్లాకు సంబంధించి వాకాడు ఒకటి. విద్య, సంఘసేవలకు సంబంధించి దర్శనీయమైన పుణ్యక్షేత్రం వాకాడు. ఆ క్షేత్రాన్నిగూర్చి జనవరి 24 మొదలు 30 తేదీ వరకు ఈ సంస్థను చూచిన పెద్దలు తమ అభిప్రాయాలు ఈ క్రింది విధంగా వెలిబుచ్చారు. వాకాడు సంస్థను చూడనివారు విమర్శిస్తారు; చూచినవారు విశేషంగా వ్రశంసిస్తారు. ఏదో విమర్శించాలని పొయ్యేవారు కూడా అందరికంటే ఎక్కువగా పొగడి వస్తుంటారు. అనంతుల ఆసేవల గుణవిశేషంఅది.

మంత్రులు తదితరుల అభిప్రాయాలివి:

పరిశ్రమల మంత్రి శ్రీ బి. వి. వెంకన్న:... నేను చూచినపుడు దిగ్భ్రమ చెంది నేను యే ప్రపంచంలో వున్నానో అనుకున్నాను. నేను గురుకులవాసమనెడి పూర్వయుగంలో వున్నానేమోనని పించింది. నా జీవితంలో మానవసేవంటే ఏమిటో కనులార చూడగలిగాను. చూడవలసింది, తెలుసుకోవలసింది ఇక్కడ చాల

కొరవ 11 వ పేజీలో

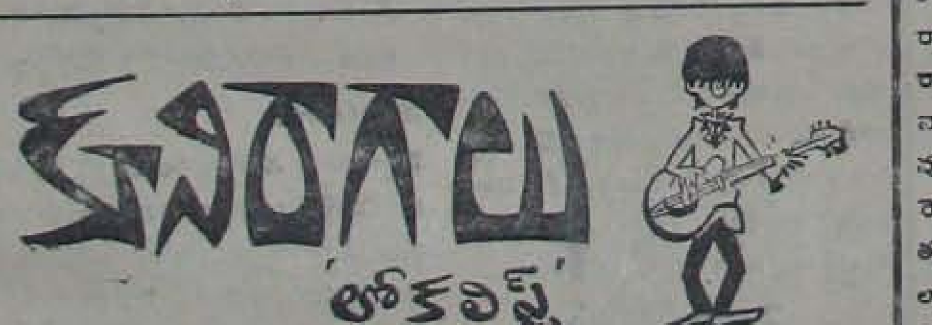

★ నెల్లూర్లో బి. ఇడి. చదువుతున్న కలెక్టరుభార్య గిరిజా వీరరాఘవన్ ★★ చచ్చిపోయిన టీచరు ములుమూడి నారాయణరావునుగూర్చి......

మన ఐ. ఎ. ఎస్. కలెక్టరు శ్రీ వీరరాఘవన్ భార్య శ్రీమతి గిరిజ నెల్లూరు ట్రయినింగ్ కాలేజీలో బి. ఇ. డి చదువుతున్నది తెలుసా- అన్నాడొకాయన. తెలుసు-అన్నానేను. అయితే ఇంతకాలం దాన్నిగూర్చి రాయలేదెందువల్ల-అన్నాడు. అదేమంత పెద్దగా రాయతగ్గ విషయమా- అన్నానేను. అయితే మీరు్రాసేవన్నీ రాయతగిన విషయాలపైన్నేనా-అన్నాడు మళ్లీ

అతని గొడవ అంతా అదేమిటాడు. బి. ఇడి. చదివేది- ఏదో టీచరు ఉద్యోగం చేసి బతుకుదామనే కోర్కెతోగదా ఐ.ఎ.ఎస్. కలెక్టరు భార్య ఎంత వారవేళ బి. ఇడి. పూర్తిచేసినమీదట ఆమె టీచరు వుద్యోగం చేస్తుందంటావా? మరి వుద్యోగం చేయకపోతే వేస్టుకదా? ఉన్న కొద్ది బి. ఇడి సీట్లను యిట్లా వుద్యోగం చేయనవసరం లేనివారికిచ్చి వేస్టుచేయడం నబబా? ఆమెకు బదులు ఆ సీటునే ఇంకొకరికిచ్చివుంటే వారికి ఏదో టీచరు వుద్యోగమేదైనా దొరికేందుకు అవకాశముండేది కదా? ఒక యువతికి అట్లాంటి అవకాశం లేకుండాపోవడం. వ్యక్తికింది ఉద్యోగం వ్యంలివున్న ఈ దశలో అవాంఛనీయం కదా? -అనేది ఆయనవాదంగా కనబడ్డది

నా మటుకు నాకీ వాదంలో ...

—కొరవ 12 వ పేజీలో

నెల్లూరులో వేమన జయంతి

వేమన్నను 'దిగంబర కవి'ని చేశారు!

మనం వట్టి నపుంసక మాటలు మాట్లాడుతున్నాం- రాళ్లపల్లివారి బాధామయ ప్రసంగం

సి. ఆర్. రెడ్డి ఆంగ్లవ్యాస సంకలన గ్రంథావిష్కరణం

వర్తమాన సమాజంవారు ఏటేటా జరుపుతున్న కవిత్రయ, శ్రీనాథ, పోతన, మొల్ల, కవికోకిల, వేదం, దుర్భా మొదలైన కవిజయంతుల వరంపరలో యీయీ సంవత్సరంనుండి విసుగ వట్టాభి రామిరెడ్డిగారి వుణ్యాన వేమన జయంతి కూడా చేరింది.

ఆయన తనసోదరులు స్వర్గీయ విసుగ రామచరెడ్డి స్మృత్యంకంగా వ్రకటించిన విరాళం మూలంగా ఈ సంవత్సరంనుండి యికమీదట వ్రతియేటా వేమన జయంతి కొ ప్రముఖుల పారస్వత వ్రసంగాలను వినే భాగ్యం నెల్లూరు వారికి చేకూరింది. ఈ సంవత్సరం మొన్న 7 తేది జరిగిన ప్రథమ జయంతికి- దాదావు నలభైఏళ్ల క్రితమే వేమనపై సమగ్ర సుందరమైన వుత్తమ విమర్శ గ్రంథం వెలువరించిన ఖ్యాతిగడిసిన శ్రీమాన్ రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణశర్మగారు వచ్చి వేమనపై వువన్యసించి శ్రీ విసుగ వట్టన్న యిచ్చిన నూటగదవార్లు. నూతనవస్త్రాల సత్కారాన్ని స్వీకరించారు. ఈ సభలోనే- శర్మగారు తన యిటీవలి గ్రంథంలో పేర్కొన్నట్లు- వేమనను దాదాపు వౌక మహాకవిగా గుర్తించిన మొట్టమొదటి తెలుగువారైన స్వర్గీయ సి ఆర్. రెడ్డిగారు- వేమన, వీరేశలింగంపైనా; ప్రాశ్చిమ దేశాల్లో నాటకరచన- అనే వ్రసంగపాఠం; గురజాడ అప్పారావుగారి కన్యాశుల్క నాటకంపైనా ఆంగ్లంలో వ్రాసిన వ్యాసాలను- ఎం. గో. రె, ఎస్. ఎస్ కృష్ణమూర్తి వేదం వెంకటామణగారలు పొందుపర్చిన నోట్సుతోబాటుగా వౌక గ్రంథ రూపంలో సంకలనంచేసి వర్తమాన సమాజ వ్రచురణగా వౌక 60 పేజీల పుస్తకాన్ని శ్రీ రాళ్లపల్లివారే అవిష్కరించారు. వ్రతిభావంతుడైన విసుగ రామరెడ్డి మెమోరియల్ వత్రికేషణగా ఈ గ్రంథం శాశ్వత కీర్తి పొందగలదనే ఆశిద్దాం. స్వర్గీయ రామవరెడ్డి మిత్రుడైన డాక్టర్ పి. వి. రాజమన్నార్ పీఠికాప్రాయంగా వ్రాసిన నాలుగుమాటలు ఈ గ్రంథంలో అచ్చయి వున్నాయి. ఇందులో ప్రత్యేకించి- రామవరెడ్డిగారు అదినాల్లో నడిపించిన సంచలనాత్మకమైనకేసు (నెల్లూరులో వౌకబ్రాహ్మణులాయరు, బ్రాహ్మణేతర అమ్మాయికి జరిగిన వౌక వివాహానికి సంబంధించిన కేసును) శ్రీ రాజమన్నార్ స్మరించారు. ఈ గ్రంథ ప్రచురణకైన ఖర్చునుకూడా పూర్తిగా శ్రీ వట్టయ్యే భరించి తనఔదార్యం వ్రదర్శించారు.

ఇక వేమన జయంతి సభావిశేషాలు: అధ్యక్షులు తిరుపతి ప్రాచ్యకళాశాల అధ్యాపకులు శ్రీ గౌరిపెద్ది రామసుబ్బశర్మ. రాళ్లపల్లి అనంతకృష్ణ శర్మగారు, సభే, ప్రధానోవన్యాసకులు.

తొలుత- తంజావూరు లైబ్రరీలో భద్రపర్చబడి వుండిన వేమన చిత్రానికి శ్రీ ఏ. వేణుగోపాలరెడ్డి గీసిన ప్రతిచిత్రాన్ని శ్రీ దీపాల పిచ్చయ్యశాస్త్రిగారు ఆవిష్కరించి వేమననుగూర్చి నాలుగు మాటలు చెప్పారు. చిన్నప్పుడు వేమన పద్యాలు అర్థమై చదువుతున్నామో లేదోగాని పెద్దవాళ్లమైన తర్వాత అని, మన అనుభవంలో కొచ్చే పరివక్వమైన భావాలను వేమన్న కవిత్వంలో చెప్పారని అన్నారు.

శ్రీ మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి- రాళ్లపల్లివార్ని వరిచయంచేస్తూ ఇప్పుడుండే మహాపండితుల్లో వ్రథమ శ్రేణివారనీ; సంస్కారం పాతదైనా వారి భావాలు, విమర్శ కొత్తవనీ, అధునాతనమైనవనీ అన్నారు. స్వర్గీయ విసుగ రఘురెడ్డిగారి, గూర్చి మాట్లాడుతూ- ఆ మనిషిల్లాగో తెలియందే శాశ్వతరూపనిజనీ, ఆయనను వుగడెవ్వినన్పటికీ ఆ స్మృతి కాంగ్రెస్‌సభకు వెళ్ళినప్పుడాలనీ; వేమన వలెనే నూటిగా మాటుగా మాట్లాడే -దనీ సత్యవాక్కు. నిష్ఠురవాక్కు పేరుపొందిన వాడనీ; జడ్జీలనుకూడా లెక్కచెయ్యకుండా కేసుల నడిపిన వ్యక్తి అనీ; అట్లాంటి సోదరుని స్మృత్యంకంగా ఇట్లాంటి సారస్వత కార్యక్రమాన్ని తలపెట్టినందుకు విసుగ వట్టాభిరామరెడ్డి శ్లాఘనీయుడనీ అన్నారు.

అనంతరం కావలి కాలేజి రిటైర్డ్ లెక్చరరు శ్రీ కె. వి. రమణారెడ్డి వేమనపై సమ్ప్రసంగమన్నది కావ్య దీర్ఘ

—కొరవ 12 వ పేజీలో

గాంధీనగర్- బెజవాడ చంద్రశేఖర రెడ్డి గిరిజన కాలనీలో గవర్నరు శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు 1 తేది విద్యుద్దీపాలను వెలిగించారు. ఆ సందర్భంలోనే రాజర్షి అనదగిన స్వర్గీయ చంద్రశేఖర రెడ్డి చిత్రపటాన్నికూడా ఆవిష్కరింపజేశారు. కాలనీల జనకుడు శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్య, కలెక్టరు వీరరాఘవన్, డి. ఆర్. ఒ. పి. ఎల్. సంజీవరెడ్డిగారలుకూడా చిత్రంలో వున్నారు.

సంగీతంలో ఆరితేరిన అందాల నవయౌవ్వన యువతులచే
వాసిలి మా స్వంతహాలులో
21-2-70 తేది శనివారం రాత్రి 10 గంటలకు
శ్రీకృష్ణ తులాభారం (ప్రదర్శింపబడును)
నటీమణులు: శ్రీమతి గూడూరు సావిత్రి, శ్రీమతి సరోజాదేవి, శ్రీమతి అర్జునాదేవి, శ్రీమతి లక్ష్మీకాంతం, కుమారి రత్నం, కుమారి రాజేశ్వరి.
రేట్లు: రూ. 3, 2, 1.

నాయుడుపేట గ్రామ పంచాయతి,

వేలం నోటీసు

నాయుడుపేట గ్రామపంచాయతీ ఆఫీసువద్ద ఈ క్రింది యాజమాన్యములు 21-2-70 తేది మధ్యాహ్నం 3 గంటలకు పాఠ్ర వేయబడును. యాజమానంకు పాల్గొనదలచినవారు దరావత్తును అని వర్తిషిలేటును కార్యనిర్వహణాధికారివద్ద దాఖలు చేసి వేలము షరతులలోవె యాజమానంకు పాల్గొనవలయును. వేలము షరతులు, ఇతర వివరములు ఆఫీసు పనిచేయుకాలమునందు తెలుసుకొనవచ్చును.

వ. నె.	వివరము	కాలపరిమితి		ధరావత్తు
(1)	కూరగాయల మార్కెట్టురుసుము 1970-71 సంవత్సరపు వసూలు చేసుకొనుహక్కు			రూ. 100-00
(2)	కూరగాయల మార్కెట్టుముందు కట్టబడియుండు కొట్లు	డిటో	ప్రతికొట్టుకు	రూ. 100-00
(3)	మాంసముమార్కెటు రుసుము వసూలు చేసుకొనుహక్కు	డిటో		రూ. 100-00
(4)	బస్సు స్టాండువద్దగల మంగలిషాపు	డిటో		రూ. 100-00
(5)	బస్సు స్టాండువద్ద రుసుము వసూలు చేసుకొను హక్కు	డిటో		రూ. 200-00
(6)	బస్సుస్టాండు కాఫీహోటల్	డిటో		రూ. 1000-00
(7)	బస్సుస్టాండు వద్దగల కొట్లు	డిటో	ప్రతికొట్టుకు	రూ. 200-00

-బి. వి. రమణయ్య, కార్యనిర్వహణాధికారి.

నెల్లూరు [illegible]
విమర్శకుడు

జి.ప. ఛైర్మన్ రాజీనామా వదంతులు నిరాధారమే!

నెల్లూరు జిల్లా పరిషత్ ఛైర్మన్ శ్రీ నల్లపరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు తన పదవికి రాజీనామాయిచ్చి, పోటీ చేయబోతున్నారట, నిజమా అని అడిగేవారికి రెండుమూడు రోజులనుండి జవాబు చెప్పలేకున్నాం. ఆరోజు హైదరాబాదునుండి తిరిగివచ్చిన చంద్రశేఖరరెడ్డిగారిని ఈవిషయమై అడుగగా, అవంతా నిరాధారమైన వదంతులు అని చెప్పారు.

ఇంతటి నిరాధారమైన వదంతులు ఎట్లా వ్యాప్తిలోకి వచ్చాయో ఆశ్చర్యంగా వుంది. అనధికార్లు జరిగినంలో ఆశ్చర్యం లేదు; కలెక్టరు శ్రీ వీరరామన్‌గారి కోపూరు సమితి అధ్యక్షుల్ని అడిగారట. అదంతా వుత్తదే; తమకు తెలియకుండా, తమ నమ్మకలేకుండా ఆయన రాజీనామా ఇవ్వడం అసంభవమని శ్రీనివాసులురెడ్డి చెప్పారట. మాటకైనా పొగ గాదను కట్టి, ఎక్కడో పిసరంతైనా లేని పార పాటుగానో నిజంగా ప్రదర్శించకుండా రాజీనామా మాట వాడుకలో వుండవచ్చిని లేకుంటే ఈవదంతులకు ఆస్కారం వుండదని కొందరి వూహ. ఏమైనా చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు మాటలు తగ్గించుకోవలసిన అవసరాన్ని, తొందరపాటును మానుకోవలసిన అవసరాన్ని ఇప్పటికైనా గుర్తించగలిగితే ఆయన భవిష్యత్తు వుంటుంది.

జిల్లాలో అధికార కాంగ్రెస్ మూడు ముక్కలవుతుందా?

జిల్లాలో అధికార కాంగ్రెస్, అంటే బ్రహ్మానందరెడ్డిగారి కాంగ్రెస్, ఇప్పుడు రెండు ముక్కలుగా వుంది; ఇకముందు అది మూడుముక్కలు కాబోతుందా అనే సందేహాన్ని రాజకీయ వర్గాలు వ్యక్తం చేస్తున్నవి. మంత్రి శ్రీ ఆనం సంజీవరెడ్డి-ఛైర్మన్ చంద్రశేఖరరెడ్డిగారల మధ్య పొరపొచ్చాలు ప్రారంభమయ్యాయా అనే అనుమానాన్ని కూడా ఈ వర్గాలే వెలిబుచ్చుతున్నవి. ఇది మా చెవికొచ్చినప్పుడు మేమనుకున్నాము- డిసెంబరువెళ్ళి దాటి పోయింది కాబట్టి అటువంటి ప్రమాదా లేమీ వుండబోవు! ఇప్పుడు వినవస్తున్నది ఇంతటి భరోసా తగదేమోనని!

శాసనమండలి ఎన్నికలు, అందులో శ్రీ ఎన్. వి. కృష్ణారెడ్డిగారి అభ్యర్థిత్వం, పునర్ మిళితమైన ఈ ఇద్దరిమధ్య పన స్పర్థలకు దారితీయనున్నదా అనిపిస్తుంది. ఎన్. వి. కె. అభ్యర్థిత్వం విషయంలో చంద్రశేఖర రెడ్డిగారి పట్టుదలతో వున్నారు; కాని సంజీవరెడ్డికి అది అంతగా పడుతున్నట్లులేదు. ఇక్కడ మాగులాటు పడకపోతే కాకుండా, ఈ విషయాన్ని హైదరాబాదులో ముఖ్యమంత్రి 'కోర్టు'కు తీసుకపోవచ్చునుంది. బ్రహ్మానందరెడ్డి గారు సంజీవరెడ్డి, చెంచురామానాయుడు గార్లను కూడా 'నమ్మిన' వారు, విచారణ సాగిందాదట. బెజవాడ పాపిరెడ్డిగారు ఎన్. వి. కె. ఒక్కసారి మాత్రమే వున్న వారని, ఆయనకు రెండవ అవకాశం ఇవ్వడం వుచితమని; వీరరాఘవ రెడ్డి రెండుసార్లు వుండినాడు కాబట్టి వేరేపార్టీలోకి పోయినాడు కాబట్టి, ఇక ఆయనవ్వక్తి లేడుగాబట్టి, ఆయనస్థానంలో ఎవర్ని అభ్యర్థిగా పెట్టడమా అనేదే ఇప్పుడు తేలవలసిన ప్రశ్న అని పాపిరెడ్డిగారు వాదించాడట. చంద్రశేఖరరెడ్డిగారు ఈ వాదాన్ని బల్లగుద్ది బలపరచవుంటాడు సంజీవరెడ్డిమాత్రం ఈ విషయంలో ఇప్పుడే తొందరేమిలేదని, రెండునెలల తర్వాత చూడుకోవచ్చునని చెప్పాడట. దాంపై గుసగుసలిద్దరు కాస వాగ్వివాదంలో పడ్డారట. 'ముఖ్యమంత్రిముందు యిద్దరూ వెలిగిద్దాము' అనేమాట ఒక రాజకీయజ్ఞని నోటగుండావచ్చింది. ఈసమస్య పరిష్కారం కూడా అంతటితో వాయిదా పడిందట. మగవానికి చెయ్యామా నాయుడుగారుకూడా ఈసమస్యకు తొందరేమిలేదని చెప్పినట్లు తెలిసింది.

తర్వాత జిల్లాకాంగ్రెస్ నిర్మాణం విషయం చర్చకు వచ్చిందట- ముఖ్యమంత్రి ముందే. ఈ విషయంలోకూడా అభ్యర్థి ఎవరాఅనేది తేలక, అదీ వాయిదా పడిందట.

ఈ హైదరాబాదు సంవాదాలకు ముందు; సంజీవరెడ్డి గూడూరు ఎం. ఎల్. ఏ. ఏ దినచోటికి బోతున్నాడో, చెప్పింది వింటున్నాడనే అసంతృప్తి చంద్రశేఖర రెడ్డిగారి వ్యక్తమైంది. దాచుకోవడం చేతగాని చంద్రశేఖరరెడ్డి ఈ విషయాన్ని కక్కేసే వరకు, అదీ వింతైన వదంతులకు దారితీసింది. ఇదిట్లావుంటే గూడూరు ఎం. ఎల్. ఏ.- చంద్రశేఖరరెడ్డి భాయ్ భాయ్ అయిపోయ్యారనే పుకార్లువచ్చాయి. అవి పుకార్లుగాదు, నిజమేనని కూడా అన్నారు. ఈ ఊహాపోహలకు అవకాశం వుండినది కాని చంద్రశేఖర రెడ్డిగారు వాటి [illegible] ఖండించాడు.

ఈ ఊహాపోహలు, అభిప్రాయభేదాలు ఇట్లనే కొనసాగితే అవి విడిపోయేవరకు పోవచ్చు. చంద్రశేఖరరెడ్డిని సంజీవరెడ్డి నుండి దూరంచేయాలనే శక్తులు; సంజీవ రెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి సత్సంబంధాలను చెరగొట్టాలనే శక్తులు కాటుకాచుకూడా వున్నాయనేది స్పష్టం. వారికి చెంపయొగ్గ కుండటం, వారి పెట్టుబడికి లొంగకుండటం వారియుభయులకు అవసరం. ఒకసారి విడిపోయి కలుసుకున్నారు; మళ్లీ విడిపోతే నవ్వులపాలవుతారు. ఈ విషయానికి సంబంధించి మా అభిప్రాయం- అది కేవలం ప్రజాయోగ్యతనుకూడా నష్టపోతుందని మా అభిప్రాయం.

ఇక ఎన్. వి. కె. అభ్యర్థిత్వానికి సంబంధించి ఒకమాట. పదవికొందరికి అలంకారప్రాయమవ్వు అవుతుంది ఎన్. వి. కె. విషయంలో అదికూడాకాలేదు. విలాసవంతులకు సుఖజీవులకు ప్రజాసేవకువద్దేకించిన పదవులెందుకు? వాళ్ళు అలంకరణంతప్ప; మనం సమర్థించడం అంతకంటే తప్పు. ఎన్. వి. కె. మంచివాడు; చాలమంచివాడు; ఆవిషయంలో అభిప్రాయభేదంలేదు. కాని మంచితనానికి ప్రజాహిత సేవారంగానికి సంబంధంలేదు. ఈ విషయంలో సంజీవరెడ్డి చంద్రశేఖరరెడ్డి అభిప్రాయాలతో మాకు రాజకీయాలతో సంబంధంలేదు; మా అభిప్రాయాన్నే మేము వ్యక్తం చేస్తున్నాము. రామయ్య చౌదరిగారి అభ్యర్థిత్వమును గూర్చి- దాని విషయం ఇంకోసారి చెప్తాము. ఏమైనా యిలాంటి పదవులకు పదవులున్నవాళ్లే, మధ్యతరగతివాళ్లే ప్రజానమస్యల విషయంలో పాటుపడే యోగ్యుల్ని వెతికి నిర్ణయించండి బాగుంటుంది. మీసోమరితనాన్ని ప్రజలకు దూరమండి!

సిండికేట్ కార్యవర్గం

జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యవర్గాన్ని పాదేశ్ కాంగ్రెస్‌సంఘం (సిండికేట్) నామినేట్ చేసింది.

అధ్యక్షుడు-మేనకూరు గోపాలకృష్ణారెడ్డి; కార్యదర్శులు - శ్రీమతి రేబాల దమయంతీదేవి, కొరిశపాటి గోపాలరెడ్డి; కార్యవర్గ సభ్యులు: వేమారెడ్డి వెంకురెడ్డి, రేబాల దశరథరామరెడ్డి జి. సి. కొండయ్య, పోలిరెడ్డి రాజగోపాలరెడ్డి గంగవరపు తిరుపతి నాయుడు బత్తెపాటి రామరెడ్డి కొమ్మి ఆదెయ్యనాయుడు, పి వెంకట్రామరెడ్డి (ఇక్కపాళెం-నెల్లూరు తా॥), ఎం. ఎం. కె. మొహిద్దీన్ రేబాల సుందరరామరెడ్డి పొన్నలూరు వీరరామరెడ్డి. కె. రాజారాం రెడ్డి (వాకాడు) కె. వెంకటాద్రి నాయుడు (రింజమూరు), ఎం. సుందరదాసి -వీరు పి సి సి. సభ్యులుగాకూడా వుంటారు; వీరుగాక జిల్లా కార్యవర్గంలో వీరుకూడా వుంటారట. మెట్టా రాజగోపాల రెడ్డి గండవరపు రాధాకృష్ణారెడ్డి, గులామ్ ఫ్రక్, వి రంగయ్య దువ్వూరు చంద్రశేఖర రెడ్డి [illegible] రామరెడ్డి

సిండికేట్ సభ్యుడుగా జనార్దనరెడ్డి

వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం సిండికేట్ సభ్యుడుగా శ్రీ ఎన్. జనార్దనరెడ్డి నామినేట్ చేయబడినట్లు తెలుస్తున్నది. సిండికేట్‌నా, యూనివర్సిటీ పాలకవర్గం అనవచ్చు. శ్రీ బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారి తర్వాత మాజిల్లానుండి సిండికేట్ సభ్యత్వానికి జనార్దనరెడ్డిగారేనని తెలుస్తున్నది. విద్యాసేవానిరతిలో మునిగితేలే జనార్దనరెడ్డి సిండికేట్‌కు నామినేట్ కావడం వుచితంగావుంది. తసరంగంలో పనితనాన్ని పొందిన శ్రీ జనార్దనరెడ్డి అభినందిస్తున్నాము.

మొన్న మద్రాసులో ఇండియా నిర్మాణాల లోని విశ్వవిద్యాలయాల అధ్యక్షులందరూ సమావేశమై పరీక్షల సంస్కరణలు, విశ్వవిద్యాలయ విషయాల్లో విద్యార్థుల పాల్గొనడం మున్నగు విషయాలపై చర్చలు జరిపారు. సర జనార్దనరెడ్డి కూడా అందు కారిగా పాల్గొన్నారు.

అట్టలఫ్యాక్టరీ సమ్మె

నెల్లూరు స్ట్రాబోర్డు కార్మికులు సమ్మె నోటీసు ఇచ్చారట. పూర్వం వీరి ఫ్యాక్టరీలో సమ్మె చెప్పి దాన్ని మూసివేయించాడు కామ్రేడ్ రామకోటయ్య; ఇప్పుడు దీనికి పుణ్యంకట్టుకోదలచాడేమో! పరిశ్రమల విషయంలో నెల్లూరు చాల వెనుకబడివుంది. దానికితోడు ఈ సహాయం. రామకోటయ్యగారూ!

పరిశ్రమల ప్రచారం

కుటీర, చిన్నతరహా పరిశ్రమల ప్రచారానికి పరిశ్రమల శాఖ పూనుకున్నది. ఈ కార్యక్రమానికి నెల్లూరు టవున్‌హాలులో 15వ తేది వుదయం 10-30 కు ప్రారంభోత్సవం వున్నది. మంత్రులు జి. సి. వెంకన్న, సంజీవరెడ్డిగారలు పాల్గొంటున్నారు.

తర్వాత 18 తేది పొదలకూరు, 19 వెంకటగిరి, 20 సూళ్ళూరుపేట, 21 గూడూరు, 22 కోట, 23 బుచ్చి, 24 ఉదయగిరి, 25 కావలి, 26 కందుకూరు, 27 కనిగిరి, 28 పొదిలి, మార్చి 1 తేది దర్శిలలో సభలున్నవి చిన్నచిన్న పరిశ్రమలు నెలకొల్పదలచుకున్నవారు ఆయా చోట్ల ఈ ప్రచారబృందాన్ని కలుసుకొని సంప్రదించవచ్చు.

టవున్ బస్సులు

మొదట మొదట ఎంతజాలీగా నడిచాయో, యిప్పుడు అంతజోరుగా జరిగిస్తున్నాయి. వీటికి స్థాపించుగల ఏర్పాటు ఇప్పటికి వున్నట్లులేదు. ఎక్కడంటే అక్కడ నడిరోడ్డులో నిలిచి, ట్రాఫిక్‌కు ఆటంకం కల్గిస్తున్నాయి అరుంగతిపాలెం కౌసల్యమ్మ కాలేజి విద్యార్థినులకు ఈ బస్సులేగతి విద్యార్థినులను తక్కిన ప్యాసింజర్లతో తొక్కివేస్తున్నారు; ఆడవాళ్లను నిలబెడుతున్నారు. కాలేజి టైములలోనైనా ప్రత్యేకంగా విద్యార్థినులకు ప్రత్యేక బస్సు అవసరం.

ధర తగ్గింది

ట్రైయమ్మోనియం ఫాస్ఫేటు ధరతగ్గింది. ఇప్పుడు 50 కిలోల బస్తా రూ 51-68; 50 కిలోలబస్తా రూ 52-20 అని మార్కెటింగ్ సొసైటీ వారు తెలియజేస్తున్నారు.

ఏ. సి. జయంతి

స్వర్గీయ ఏ. సి. జయంతిని రైతు దినంగా మార్చి 17 తేది జరపుటకు నవుల సన్నాహం చేస్తున్నారు. చిత్రరచన, పద్యగేయ వ్యాసరచనలలోను, సంగీతంలోను పోటీలున్నవి. వివరాలు ఎన్. ఎస్ కృష్ణమూర్తి (సర్వోదయసంఘం), శ్రీ ఎన్. హరిశ్చంద్రారెడ్డి (జిల్లా గ్రంథాలయ సంస్థ) గార్లనుండి తెలిసికోవచ్చును.

నెల్లూరురోడ్లు బాగుపడేయోగం?

సైక్లోన్ రిలీఫ్ క్రింద నెల్లూరు జిల్లాకు 10 లక్షలరూపాయలు కేటాయించబడినట్లున్నది. ఇందులో నెమ్ము. అంటే నెల్లూరు మున్సిపాల్టీ రోడ్లు బాగుచేసేందుకు నాలుగైదు లక్షలైనా ఇస్తే సంతోషంతో పబ్లిక్-డబ్ల్యు.-డి. అర్. ఓ. గారలు వున్నట్లు తెలుస్తున్నది. కలెక్టరు పైన ఐడి లోంచేయనీయకుండా ఛైర్మన్ పావాగించగల్గి సత్ప్రవృత్తి పొడుపుగా పనులు జరిపిస్తే-దుమ్ముగిమ్ము కొట్టుకునే నెల్లూరు రోడ్లు కొంతవరకైనా బాగుపడేయోగం వుంటుంది, లేకుంటే ఇంకెన్నిలక్షలిచ్చినా లేదు

సెనేట్ నామినేషన్లు

శ్రీ వెంకటేశ్వర విశ్వవిద్యాలయం సెనేట్‌కు నెల్లూరు జిల్లాకు సంబంధించి కావలి జవహర్ భారతియుకు దొడ్ల రామచంద్రారెడ్డి, వై. పెంచలయ్య గారలను గవర్నరు నామినేట్ చేశారు వై. పెంచలయ్యఅంటే మాజీ ఎం. ఎల్. ఎ ఎలంగొర్ల పెంచలయ్యగారేనా?

అన్నాదురై దినం- విద్యార్థి మార్క్సిస్టులు

నెల్లూరు స్టోన్‌హౌస్‌పేటలో డి. ఎం. కె. పార్టీ కార్యాలయం హాజరు వెలిసింది. తమిళ దినపత్రిక 'దినతంతి' నెల్లూరులో 350 కాపీలు అమ్ముడవుతున్నాయని హాకర్లుడు అంటూ చెప్పుతున్నారు తెలుగు దినపత్రికలు ఐదింటిలో నెల్లూరులో ఐదింటికి ఆమాత్రం కాపీలు అమ్ముడయ్యేది హాకర్లుకంటే ఎక్కువ లేకపోవచ్చు. ఏదియితేనేం నెల్లూరులో తమిళులు బాగా గణనీయంగానే వుంది అట్లాంటి పరిస్థితిలో 'అన్నా' దినం జరపుకోవాలనేదంలో ఆశ్చర్యమేమీ వుండదు. 8 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం వి. సి. విగ్రహం వద్ద సభ జరపుకోవాలనుకున్నారు. మార్క్సిస్టు విద్యార్థులూ వీళ్ళతో అక్కడ సభ జరిగింది

ఆరోజున మార్క్సిస్టు విద్యార్థులు అట్టల బోర్డులు పట్టుకుని వరకట్నాలు నిషేధించాలి; స్త్రీలను సమానంగా చూడాలి- ఎగ్గిరా నినాదాలతో వీధులమ్మట తిరిగారు. ఇదిచూచి వొకమిత్రుడన్నాడు- ఇవన్నీ డి. కె. దళ్ళు. విద్యార్థినులు చెల్లించాల్సిన నినాదాల్ని విద్యార్థులెందుకు చెల్లిస్తున్నట్లు?- అన్నాడు. మధ్యాహ్నంవారు చల్లించిన ఆరోజు సాయంత్రం వీళ్ళు అక్కడే మీటింగు పెట్టుకోవాలనుకున్నారు అన్నాదురై అభిమానులకూ, మార్క్సిస్టు విద్యార్థులకూ ఘర్షణ జరగ్తాయి సంపుకుని తర్వాత సద్దుకున్నది. ఇదీ కథ!

నాటకాల ఋతువు

నెల్లూరు నాటకాల పేరుతో సినిమాల దండు, మంత్రులుగింత్రులు నెల్లూరు రాదడం పొంతరివాజు టౌనుహాల్లో 15 తేది నుండి వారంరోజులపాటు నెల్లూరు నాటకాల పోరు వుంటుంది. రేలంగి రమాప్రభ మొదటిరోజు హాజరవుతారట.

నెల్లూరు బజారు

మొలగొలుకులు (పాతవి)		650-00
..	(కొత్తవి)	530-00
జి. కా. వి.		580-00

—

విజ్ఞప్తి

శ్రీ తల్పగిరి రంగనాథస్వామివారి రథం - శీర్ణోద్ధరణ నిధి సేకరణ

మహాశయా !

నెల్లూరు రంగనాయకులపేటలో వేంచేసియున్న శ్రీ తల్పగిరి రంగనాథస్వామివారి రథం శీర్ణావస్థయందున్నది. సదరు రథం మరమ్మత్తుకు సుమారు రూ. 25 000/- వ్యయము చేయవలసియున్నది. ప్రస్తుతం దేవాలయమునకున్న స్వల్పద్రవ్యముతోటి మరమ్మత్తు జరుగుచున్నది కాని ధనాభావమునల్ల పని నిలువుదల చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడుచున్నది. అట్లు నిలుపుదల చేసిన యెడల 1970 వ సంవత్సరం మార్చి నెలలో శ్రీ స్వామివారికి జరుగవలసిన రథోత్సవము జరుగునో లేదోయను సందేహము కలుగుచున్నది. కాబట్టి ఆస్తిక మహాశయులెల్లరు యథోచితముగ శ్రీ స్వామివారిరథం శీర్ణోద్ధరణ నిధికి భూరి విరాళములిచ్చి, పై మరమత్తు కార్యక్రమములో తోడ్పడవలసినదిగా ప్రార్థించుచున్నాము విరాళములు పంపగోరువారు మనియార్డరుద్వారాగాని లేదా దేవస్థానము వద్ద రశీదునివచ్చిగాని శ్రీ [illegible] వద్ద చెల్లించి, రశీదు పొందప్రార్థించుచున్నాము. ఇట్లు,

భక్తజన విధేయులు—పాలక వర్గము.

నెల్లూరు, 12-2-70.

మహాశివరాత్రి యాత్రా స్పెషల్ బస్

రామేశ్వరం

2-3-70 10 రోజులు 11-3-70

చార్జి రూ: 142 లు అన్ని ఖర్చులతోకలిసి

తిరుత్తని — కంచి — శ్రీరంగం — జంబుకేశ్వర్ — తిరునెల్వేలి — అలగర్‌కోయిల్ — తిరుచందూర్ — రామేశ్వరం — మధుర — పళని మున్నగు 25 క్షేత్రములు.

ఇతర వివరములకు — విచారించుడు:

మేనేజరు,

శ్రీ లక్ష్మీ వెంకటేశ్వర యాత్రా స్పెషల్,

16/138 శర్మవీధి (గాంధిబొమ్మ ప్రక్కన),

నెల్లూరు.

నేరాలు : తీర్పులు

- నర్సులను బలాత్కరించచూచాడు– పోలీస్‌కు దొంగపేరిచ్చాడు– నరసాపురం యువకుని అరెస్టు
- పెనుబర్తి ముద్దాయిలందరి శిక్షలు హైకోర్టు రద్దుచేసింది
- నగారా సంపాదకులకు జైలుశిక్షలు
- ఒక హత్యానేరంలో వెయ్యి జరిమానా– ఇంకోహత్యకు 7 ఏళ్ల శిక్ష
- శేషారత్నంకేసు విచారణ ప్రారంభం

నర్సులపై బలాత్కారం

నెల్లూరు పెద్దాస్పత్రి నర్సులపై బలాత్కారవు వుదంతాన్ని గూర్చి గత వారం స్థూలంగా ఇచ్చాము. అది బాగనే రచ్చకెక్కింది. గట్టి కేసే నమోదైంది. ఆ వుదంతానికి సంబంధించి తెలియవచ్చిన వివరాలివి–

4 తేది రాత్రి నెల్లూరు తాలూకా నరసాపురం వాసి మన్నెమాల సాయిబాబారెడ్డి; ఆ నరసాపురానికే చెందిన హాస్పిటల్ వార్డ్ మెన్ అంగిలాల సుబ్బరామయ్య ఇద్దరూ కలసి, శిక్షణ పూర్తిచేసుకొని తమ తమ వూళ్ళకు పోవడానికి పెట్టె బేడ సర్దుకుంటుండిన ముగ్గురు నర్సుల వద్దకు పోయారట; అందులో వార్డ్‌మెన్ బయటుండినాడట; సాయిబాబా రెడ్డిగారు మాత్రం వాళ్ళను పిలిచాడట, వదిరూపాయల కాగితాన్ని చూపించాడట; వాళ్ల లొంగకుండా గట్టిగా కేకలేశారట; ఇంకో వార్డ్ మెన్ సహాయంతో రూముకు తాళం వేసుకొని, ఆర్. ఎం. ఓ. గారికి రిపోర్టు చేయడానికి పోతుంటే ఆ వ్యక్తి తప్పించుకొని పోయినా డట; డాక్టరుగారి రిపోర్టుపై పోలీస్ వచ్చి సదరు సాయిబాబారెడ్డిని, వార్డ్ మెన్ సుబ్బరామయ్యను అరెస్టు చేశారట. వరుసకు మామ వెంకటశేషయ్య అనేఆయన అప్పటికప్పుడు కాగులో వచ్చి రూ 200 లు లంచమిచ్చి సాయిబాబారెడ్డిని విడిపించుకొని పోయాడట; పాపం! సుబ్బరామయ్య రక్షణకు ఎవ్వరూ వచ్చినట్లులేదు; మూడు నాలుగురోజులు హాస్పిటల్ డ్యూటీ బయలు జైలు డ్యూటీలో వుండిపోవలసి వచ్చిందట; తర్వాత అతనూ జామీనుమీద విడుదలయ్యాడటలెండి!

ఈ దురంతంలో ఇంకో దుర్మార్గం– సదరు సాయిబాబారెడ్డి తనపేరు అందుపూరు కృష్ణారెడ్డి అని చెప్పాడట; పోలీసుకు ఆపేరుతోనే రిపోర్టు అయిందిః కాని తర్వాత విచారణలో బయటపడిపోయింది. అప్పుడు నర్సుల బలాత్కారం ఒక నేరమైతే, తప్పుపేరు యిచ్చి మోసంచేయ ప్రయత్నించడం ఇంకోనేరమైంది. ప్రొహిబిషన్ రద్దయింది కాబట్టి మూడో నేరం లేకుండాపోయిందికాని, లేకుంటే అదొకటి అదనమయ్యేదట! ఈరెండునేరాలకు సాయిబాబారెడ్డిమీద పోలీస్ ఛార్జిషీటు దాఖలు చేయబోతున్నట్లు తెలుస్తున్నది

సూదూరు రాజనరతికి సంబంధించి కొందరు యువకులు పెద్దమనుషులైతమ తలిదండ్రులు వరవుదీశారు. ఆల్లారులో ఒక బాలికపై అనూమానంగా నన్రించి మరికొందరు యువకులు వారి పెద్దలను వీధిలో పెట్టారు. అప్పుడీ సాయిబాబా రెడ్డి ఆ వరుసకే వచ్చాడు. యువకులకు ఏమి దుర్బుద్ధో మరి!

పెనుబర్తి ముద్దాయిల శిక్షలు రద్దు

1968 జూలై 3 తేది నెల్లూరు తాలూకా పెనుబర్తిలో రైతు–కూలీ పార్టీల మధ్య జరిగిన రైటింగులో కేంబ్రిక్‌పార్టీకి చెందిన వెదనర్తి చంద్రారెడ్డి, తుమ్మలాటి కొండయ్య హతులైన సంద్భంలో; రైతు పార్టీకి చెందిన గాలి వెంకురెడ్డి, పేట నంచేత్ అనువారలకు జీవితశిక్ష; మరో 10 మందికి ఐదేసి సంవత్సరాలచొప్పున నెల్లూరుజిల్లా సెషన్సుజడ్జి శిక్షలు విధించగా, హైకోర్టులో అప్పీలు చేయబడింది. హైకోర్టు ఈ అప్పీల్‌ను విచారించి, శిక్షలను రద్దుచేస్తూ, ముద్దయిలను విడుదల చేస్తూ 9 తేది తీర్పు చెప్పింది.

పెనుబర్తి, దామరమడుగు రైటింగులు వర్గపోరాటకారణంగా వచ్చినవి ఇందులో రైతుపార్టీవారు శిక్షలకు గురికావడం రైతులోకంలో సంచలనాన్ని కల్గించింది.

'నెల్లూరునగారా' సంపాదకులకు శిక్షలు

1967 నాటికేసు ఇది. తనపై అన్యాయపూరితంగా ప్రాశారని అప్పుడు నెల్లూరు టవున్ సర్కిల్ ఇన్స్పెక్టరుగా వుండిన శ్రీ పి. పి. పియరాం, 'నెల్లూరునగారా' మేనేజింగు ఎడిటరు శ్రీ తిరువత్తూరు ఆదిశేషయ్య, ఎడిటరు శ్రీ తిరువత్తూరు వెంకటరమణయ్యలపై, పరువునష్టందావా దాఖలు చేశారు. ఈకేసును రెండవ అడిషనల్ ఫస్ట్‌క్లాస్ మేజిస్ట్రేటు శ్రీ ఎం. సోమసుందరరావుగారు విచారించి, ఐ పి సి. 500, 501 సెక్షన్లక్రింద ఆదిశేషయ్య, రమణయ్యగారలకు చెరొక సంవత్సరం సాధారణ జైలు శిక్ష విధిస్తూ ఈరోజు (13 తేది) తీర్పుచెప్పారు.

ఈకేసులో శ్రీ ఫిర్యాదివక్షంగా శ్రీ బి. రామమూర్తి; ముద్దయిలపక్షంగా శ్రీ ఎన్. పద్మనాభయ్య వాదించారు. ముద్దయిద్దరికీ 28-2-70 తేదివరకు జామీను ఇవ్వబడింది.

ఈ సంపాదకులమీదనే, నెల్లూరు డి. ఎస్. పి. గా వుండిన శ్రీ రామచంద్రరావు వేసిన మరో మానసష్టందావా విచారణలోవుంది

ఒక హత్యానేరంలో రూ 1000 లు– ఇంకోకేసులో 7 ఏళ్లు

కోవూరు తాలూకా ఇస్కపల్లిలో జాలర్ల పాలెంలో 2-10-69 తేది నడకనగారాలో పుర్ర్ర్ర్ర్ ల్లి పెరయ్యను కొట్టి చంపేవలో ఆ గ్రామమునకు చెందిన ... రెడ్డిమీద మోపబడిన అభియోగాన్ని, అడిషనల్ సెషన్సుజడ్జి శ్రీ ఎం. బి. ఆర్. శాస్త్రిగారు విచారించి, ముద్దయికి రూ 1000 లు జరిమానా విధిస్తూ, సదరు మొత్తాన్ని హతుని భార్యకు పరిహారంగా చెల్లించవలసిందిగా వుత్తరువుచేశారు.

ప్రాసిక్యూషన్ తరపున అడిషనల్ పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు శ్రీ సి. రామకృష్ణ, ముద్దయిపక్షంగా శ్రీ బి. అనంతరామయ్య బి. వి. రమణారెడ్డి వాదించారు.

• • •

ముదివర్తి సమీప గ్రామం నానాయణ రెడ్డి పాలెంలో తుపాకుల పోలయ్యను కొడవలితో కొట్టి అతనిమరణానికి కారకుడైనాడన్న కవరగిరి అంకయ్యమీద నేబడిన కేసును జిల్లా సెషన్సుజడ్జి శ్రీ తె వెంకటరంగయ్యగారు విచారించి, ముద్దయి అంకయ్యకు 7 ఏళ్ళ కఠినశిక్ష విధిస్తూ 10 తేది తీర్పుచెప్పారు.

ప్రాసిక్యూషన్ తరఫున శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి, ముద్దయిపరంగా ప్రముఖ న్యాయవాది శ్రీ వి శేషాద్రిం వాదించారు. హతుడు, ముద్దయి ఇరువురూ యానాది కులస్తులు.

శేషారత్నం కేసు

దొడ్ల కౌసల్యమ్మ వ్రభుత్వ స్త్రీల కళాశాల డెమాన్స్ట్రేటరు శ్రీమతి శేషారత్నం హత్యకు సంబంధించి, ఆమె భర్త–అధ్యాపకుడు బి వెంకటరత్నంమీద రెండవ అడిషనల్ జుడిషియల్ ఫస్ట్‌క్లాస్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులో ఛార్జిషీటు పెట్టబడి, ప్రాథమిక విచారణ ప్రారంభమైంది. శేషారత్నం తల్లి పెద్దకుమారుడు కోర్టులో విచారించబడినట్లు; శేషారత్నం – ఆమెభర్త మధ్య చాలకాలంగా మనస్పర్థలున్నట్లు శేషారత్నం తల్లి చెప్పిందట. పెద్దకొడుకు వాఙ్మూలంచెప్పినట్లే తన తండ్రే తనతల్లిని తమ్ముడుని చెల్లెలిని కత్తితోకొట్టినట్లు మళ్లీ చెప్పాడు.

వేలిముద్రల నిపుణులనుండి యింకా రిపోర్టు రాలేదని, వెంటనే పంపించవలసిందిగా వ్రాస్తూ, కేసు విచారణను 20 తేదికి వాయిదావేశారు.

• • •

తన చవతితల్లిని హత్యచేసిందని గ్రంధి సత్యవతిపై పెట్టబడినకేసు, అడిషనల్ సెషన్సుకోర్టులో మార్చి 2 తేది విచారణ ప్రారంభమవుతుందట.

ఒంగోలు వార్తలు

కోర్టుల ఏర్పాటు

కొత్త ఒంగోలుజిల్లాలో వివిధ శాఖలకు సంబంధించిన ఏర్పాట్లు వాకటొకటే జరుగుతున్నాయి. మొన్న 4 తేది నుండి కావలి సబ్‌కోర్టులోని కందుకూరు, కనిగిరి, పొదిలి, దర్శి–అట్లనే మార్కాపురం, గిద్దలూరుకు సంబంధించిన దావాలు ఒంగోలులోనే దాఖలు చేయవలెననే వుత్తర్వులు ప్రభుత్వం జారీచేసింది ఒంగోలులో 2 సబ్ కోర్టులు, 2 మున్సిఫుకోర్టులు ఏర్పాటు చేయవల్సిందిగా హైకోర్టు వుత్తర్వులనిచ్చివున్నది.

మార్కాపురం కాలేజి కమిటీ: స్టేవుత్తర్వు

మార్కాపురంలోని శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరి కాలేజి కమిటీమీటింగు జరగకుండా ఒంగోలు ప్రిన్సిపల్ సబ్‌జడ్జి శ్రీ అహమ్మద్ అబ్దుల్లా మళ్ళీ వుత్తర్వులు యిచ్చేవరకు మీటింగు జరిపేందుకు లేదంటూ స్టే వుత్తర్వులిస్తూ ప్రతివాదులకు నోటీసుజారీ 21 తేదికి వాయిదావేసివున్నారు. ఏమి కాలేజిలో ఏమి కమిటీలో, ఏమిరభస్సలో.

రైల్వే హెల్త్ యూనిట్

ఒంగోలు రైల్వేస్టేషన్ ఆవరణలో రెండవగ్రేడు రైల్వేహెల్తుయూనిట్ 1 లక్ష రూపాయలఖర్చుతో నిర్మాణమవుతున్నది. విట్రగుంట, సౌత్ సెంట్రల్ రైల్వే అసిస్టెంటు ఇంజనీరు శ్రీ పురుషోత్తమరావు ఒంగోలు ఇన్‌స్పెక్టర్ ఆవ్‌వర్క్స్ శ్రీ వై శ్రీరామమూర్తి పర్యవేక్షణలో ఇది జరుగుతున్నది. నాలుగునెల్లలో ఇది పూర్తి అవుతుందంటున్నారు. ప్రస్తుతానికి ఇద్దరు కజా పేషంట్లకు రెండు బెడ్లు వుండాయట రైల్వే బోర్డ్ పేషెంట్లకు చికిత్స సౌకర్యముంటుందంటున్నారు. తర్వాతను వెయిటింగ్‌హాలు విస్తరణకూడా జరుగుతున్నది.

బస్సు గుద్దుకొని యిద్దరి మరణం

మొన్న 8 తేది అర్ధరాత్రిన గుంటూరు విజయదుర్గ థియేటర్ యజమాని బి మదనమోహనరావు (29 సం॥) బి సాంబశివరావు (30 సం॥) మద్రాసునుండి గుంటూరుకు వెళ్తూ–ఒంగోలుకు నాలుగుమైళ్లలో వీడుగుండపాడువద్ద మద్రాసునుండి తిరుపతి వెళ్తుండిన ఆర్ టి సి. బస్సుతో గుద్దుకొని అక్కడికక్కడే మరణించారు. బస్సు ప్రయాణీకులకు ఇద్దరికి స్వల్ప గాయాలు తగిలి ఒంగోలు ఆసుపత్రిలో చేర్చబడ్డారు. చనిపోయిన వారి శవాలు గుంటూరుకు తీసుకపోబడ్డాయి. ఒంగోలు పోలీస్ కేసురిజిస్టరుచేసి దర్యాప్తు జరుపుతున్నది

అభినందనలు

కొత్త ఒంగోలుజిల్లాను ఏర్పరచినందుకు శ్రీ కాసు బ్రహ్మానందరెడ్డిగారిని అభినందిస్తూ యింకా తీర్మానాలు చేస్తునేవున్నారు. ఆయన వొకందుకు కొత్తజిల్లాను ఏర్పాటు చేస్తే వీళ్ళు వొకందుకు అభినందిస్తున్నట్లున్నారు. ఒంగోలు పట్టణ జనసంఘం కూడా ఇటీవలి తమ సమావేశంలో అభినందిస్తూ తీర్మానించారు.

మొన్న 9 తేది జరిగిన ఒంగోలు మున్సిపల్ సమావేశంలో కొత్తజిల్లాను ఏర్పర్చినందుకు కాసువారిని, కొండావారిని అభినందిస్తూ తీర్మానించింది టౌన్‌హాల్– ఆడిటోరియం నిర్మాణానికి 1 లక్ష రూపాయల అప్పుకోసం ప్రభుత్వాన్ని అర్థిస్తూ తీర్మానించింది.

ము న్సిపాల్టీ ఓపెన్ డ్రయినేజి స్కీము ఇన్వెస్టిగేషన్‌కు 8500 రూపాయలు మంజూరుచేస్తూ తీర్మానించింది. గుంటూరు పబ్లిక్ హెల్తుశాఖ ఎక్సిక్యూటివ్ ఇంజనీరు గారు అంటున్నారు కదా–ఒంగోలు ఓపెన్ డ్రయినేజిస్కీము ఏర్పాటుకు 34 లక్షల 41 వేల రూపాయలు ఖర్చవుతుందని. మొదట ఇన్వెస్టిగేషన్‌కు ఏటా మరో లక్షా 5 వేలు కావల్సివుంటుందనీ తెల్పినట్లున్నారు.

ఒంగోలు తాలూకా బోర్డ్ అధ్యక్ష పోటీ కొండా నారవరెడ్డి 4 తేది స్థాపించి చ– 9 తేది వరకు జరి యి.

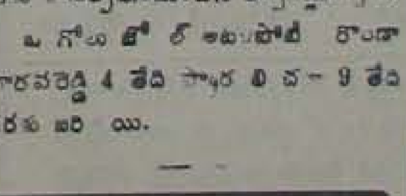

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

ఉంటే ఏమిగాని వేచా అని ప్రాణం ఎవరి దక్కదు!

ఇలాంటి పరిస్థితి మరికొందరిపైనకూడా పనున్నదని తెలిసింది మరికొందరు గోవర్ధనరెడ్డి అడుగుజాడల్లో నడిచినా ఆశ్చర్య పడనవసరముండదు.

నిజానికి ఆ ధర్మాయుకుల యిలాంటి నద్గుణాలు మూలంగానే వలువురికి ప్రజానుబాంధవ్య నాయకత్వానికి చి ఎగిరే ఆనవ్వాం కలిగాయి.

హోంమంత్రి వెంగళరావుగారికి ఎంతో కాలంతరువాత మంత్రివదం సలంకరించే అవకాశం లభించింది. వారికి యిద్దరే శత్రువులు. ఒకరు నక్సలైట్లు, రెండవవారు ప్రత్యేకరాష్ట్రవాదులు. వీరికి వీరిపోలీసులబన్నె ఈ రెండువాద్యాలతోల వ్యాయామనంపొంది; తెలంగాణాలో కమ్యూనిస్టులు, రెండువర్గాలవారుకూడా, రాజధానినగరంలో ముస్లిం మతోన్మాదులు విశ్వంఖలంగా తమ కార్యకలాపాలను కొనసాగి చకుంటున్నారు. ఈ రెండు వర్గాల పలుకుబడి, ముఖ్యమంత్రిపైన, ప్రభుత్వంపైన అడుగడుగునా ద్యోతకమవుతున్నది. కఠిన్యత్తుగా దేనికి అందువల్ల కలగగల ప్రమాదంగూర్చి ఆలోచించే సమయం, అవసరం కోరిక ఎవరికీలేదు.

గురుమూర్తి మరణం

(మొదటిపేజీ తరువాయి)

కార్యకలాపాలలో పాల్గొన్నారట. రాత్రి 9గంటలకు తోడే పేస వోయిగా పడుకున్నారట 10-30 గంటలకు గుండె పోటు వచ్చింది; 1–15 కు బిగకటీవ్రరైనారు.

గురుమూర్తిగారిమరణం రాష్ట్రనమైగక్లతా వుద్యమానికి దెబ్బ ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారికి వ్యక్తిగతిగాని తీని నష్టం. గురుమూర్తిగారి ఆత్మకు భగవంతుడు శాంతిని ప్రసాదించుగాక! వారి తల్లి, భార్యబిడ్డలకు మా సానుభూతి

పంచాంగం

రవి రాహుగ్రస్తము

ఫిబ్రవరి 13 తేదిమొదలు మార్చి 13 తేదివరకు రవి కుంభరాశియందు రాహుయుత సంచారము. ఇట్టి ప్రవేశంవలనంతా దికొత్త లీలావమలుల వ్రతములు.

ఫిబ్రవరి తిథులు

14 శని	నవమి	రా.	2–50	గం. వ.
15 ఆది	దశమి	రా.	3–52	,,
16 సోమ	ఏకాదశి	తె.	5–18	,,
	భీష్మఏకాదశి			
17 మంగళ	ద్వాదశి పూర్తి	భీష్మద్వాదశి		
18 బుధ	ద్వాదశి	ఉ.	7–02	గం వ.
19 గురు	త్రయోదశి	ఉ.	8–54	,,
20 శుక్ర	చతుర్దశి	ఉ	10–50	,,

–నిమ్మగడ్డ వేంకటేశ్వరరావు.

Portable Compressure

FOR SALE

Contact:

RAJU INDUSTRIES

Venkateswara puram

North of Pennar Bridge,

NELLORE.

వెంటనే కావలయును

ఒక సేల్స్‌మేనేజరు, కాంట్రాక్టరుపైన ఒక టైపిస్టు మరియు ఒక సేల్స్‌మేనులు, వెంటనే కావలయును. జీతము శక్తి, అనుభవమును బట్టి ఇవ్వబడును. కార్యకర్తల కోరుచున్నాము పని యివ్వబడును. వివరములకు ఈ క్రింది వారిని సంప్రదించండి.

యన్. వి. శేషయ్య,

W 4, 216/D,

ఉస్మాన్‌సాహెబు పేట – నెల్లూరు

కోర్టుప్రకటన సవరణ:

ఈ పత్రిక 10 వ పేజీలో ప్రకటించబడిన నర్సిపట్నం డి. మా. కోర్టు ప్రకటన పైల నెంబరు E. P. 155/69 O. S. 183/66 నెంబరుకుబదులు E. P. 155/69. O. S. 83/69 నెంబరుగా చదువుకొనవలెను.

—వారి వకీలు.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీవారి

*** ప్రకటన ***

ఇందువలన యావన్మందికి తెలియచేయడ మేమనగా :- నెల్లూరు మునిసిపాలిటీకి సంబంధించిన ఈ క్రింద ఉదహరించబడిన మార్కెట్టు, గంటిలానాలు వగైరాలలో ఫీజు వసూలుచేయుహక్కును సగ్రాసుబస్టాండులోని కాఫీహోటల్ బిల్డింగును బాడుగకు తీసుకొను హక్కును మునిసిపల్ ఆఫీసుయొద్ద 26 2 70 తేది బేస్తవారం పగలు 11 గంటలనుండి మునిసిపల్ సెక్రటరీగారిచేగాని లేక వారిచే నియమించబడిన అధికారులచేగాని బహిరంగముగా యాలము చేయబడును. పాటలో పాల్గొనువారు ఆయా ఐటములకు ఎదురుగా చూపిన డిపాజిట్టు మొత్తము చెల్లించియూ, మరియూ రివెన్యూ డిపార్టుమెంటులోని డిప్యూటీ తహశీల్దారువారికి తగ్గని హోదా కలిగినవారిచే పొందిన సాల్వెన్సీ సర్టిఫికేటుగాని, నెల్లూరు మునిసిపల్ సెక్రటరీవారిచే యివ్వబడిన సాల్వెన్సీ సర్టిఫికేటుగాని, మరియూ సబ్ రిజిస్ట్రారుగారినుండి సదరు ఆస్తికి 12 సంవత్సరముల ఎన్కంబరెన్సు సర్టిఫికేటున్నూ, ఆస్తియొక్క అసలు దస్తావేజులున్నూ పాటలో పాల్గొనుటకు మూడురోజులుముందు దాఖలు చేసికొనవలయును. సదరు పాటదారులు మునిసిపాలిటీవారికి ఏ విధమైన బకాయిలు లేనట్లుగల రివెన్యూ ఆఫీసరు వారిచే యివ్వబడిన సర్టిఫికేటును గూడా దాఖలుచేయవలయును. సమిష్టి కుటుంబము తరఫున పాటలో పాల్గొను వారు సదరు కుటుంబములోని యితర భాగస్తుల అందరివద్దనుండి అనుమతి పత్రము దాఖలు చేయవలయును.

సాల్వెన్సీ సర్టిఫికేటు ఈక్రింది వివరములను కలిగియుండవలయును.

(ఎ) పాటదారుని పేరు :

(బి) విలాసము :

(సి) పాటదారుని ఆస్తివివరములు గ్రామము, సర్వే నెం. విస్తీర్ణము ఆస్తిలో పాటదారునికిగల హక్కు వివరములు :

(డి) సదరు ఆస్తియొక్క పత్రములోని విలువ :

(ఇ) ఎన్కంబరెన్సు సర్టిఫికేటులో యివ్వబడిన వివరములు :

(ఎఫ్) పాటదారుని చేవ్రాలు :

(జి) రిమార్కులు :

(హెచ్) సర్టిఫికేటు యిచ్చిన అధికారి చేవ్రాలు :

పాటయొక్క నిబంధనలు - ఇజారా తదితర వివరములు మునిసిపల్ ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో సెక్రటరీగారినుండి తెలిసికొనవచ్చును.

వ. నె	వివరములు	కాలపరిమితి	డిపాజిట్టు మొత్తం	సాల్వెన్సీ మొత్తం
(1)	ట్రంకురోడ్డు మార్కెట్టులోని గొఱ్ఱెల గంటిలానా	1-4-70 నుండి 31-3-71 వరకు (ఒక్కసంవత్సరం)	రూ. 500-00	రూ. 10,000-00
(2)	పశువుల గంటిలానా	డిటో	250-00	5000-00
(3)	మునిసిపల్ మార్కెటు ట్రంకురోడ్డు	డిటో	500-00	10,000-00
(4)	కూరగాయలమార్కెట్టు స్టోన్‌హౌస్‌పేట	డిటో	500 00	10,000-00
(5)	పొదలకూరు రోడ్డులోని కూరగాయలు మరియూ చేపలమార్కెట్టు	డిటో	100-00	2000-00
(6)	సంతపేటలోని మున్సిపల్ మార్కెట్టు	డిటో	500-00	10,000-00

గమనిక : 6-వ ఐటం సంతపేట మార్కెట్టు సర్వే నెం 781/2B, 781/1A లలో వున్నది. సర్వే నెం 781/1A భూమి గురించి గవర్నమెంటువారికిన్ని, సదరు స్థలమును మునిసిపాలిటీవారికి లీజుకు యిచ్చిన శ్రీ సయ్యద్ అహమ్మద్ - శ్రీమతి అంతుల్ ఫాతిమాబేగం సాహెబావారికిన్ని వ్యవహారము జరుగుచున్నది. నెల్లూరు సబ్ జడ్జి కోర్టులో గవర్నమెంటుకు అనుకూలమై అందుమీదట అప్పీలు హైకోర్టులో వున్నది. సదరు స్థలము యిప్పటివరకూ మునిసిపాలిటీవారి స్వాధీనములో వున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర మునిసిపాలిటీల చట్టం (1965) 37-వ సెక్షను ప్రకారము గవర్నమెంటువారి హామీపత్రముకూడా మునిసిపాలిటీవారికి స్వాధీనపు హక్కు కలిగియున్నది. సదరు స్థలమును గవర్నమెంటు స్వాధీనము చేసుకొనినను ఇజారాదారుకు పాటమొత్తము అంతకుగానీ - కొంతగానీ ముజరా యివ్వబడదు.

వ. నె	వివరములు	కాలపరిమితి	డిపాజిట్టు మొత్తం	సాల్వెన్సీ మొత్తం
(7)	వజతులవారివీధిలోని పి. సి. సుబ్బారెడ్డి కూరగాయలమార్కెట్టు మరియూ పి. సి. సుబ్బారెడ్డి పూలు, పండ్లు మార్కెట్టు	1-4-70 నుండి 31-3-71 వరకు (ఒక్కసంవత్సరం)	1500-00	35,000-00
(8)	మద్రాసు బస్టాండులోని కాఫీహోటల్ బిల్డింగు	1-4-70 నుండి 31-3-75 వరకు (5 సం॥ కాలం)	500-00	10,000-00

గమనిక : మునిసిపల్ మార్కెట్లు - గంటిలానాలలో వసూలు చేయు ఫీజుల రేట్లు కొద్దిగా యెక్కువ చేయబడినవి. అందుకు సంబంధించిన వివరములు మునిసిపల్ ఆఫీసు పనిచేయు కాలములో తెలిసికొనవచ్చును.

—ఎం. వి. రషీద్, సెక్రటరి.

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఆఫీసు - నెల్లూరు. 9-2-70 తేది.

ఒంగోలుజిల్లా

శాసనసభ్యులు-సమితులు-గ్రామాలు

ఒంగోలు జిల్లా స్వరూపస్వభావం గూర్చి చెప్పుకునేముందు రాజకీయరూపం కాస్త సంస్థాపించుకుందాం. ఇక్కడ కూడా స్థూలంగా చెప్పుకోవాలంటే ఈ కొత్త ఒంగోలు జిల్లాలో కొచ్చిన శాసనసభ్యుల్ని పరిశీలిస్తే కొంతకుకొంత బాహిరమైన రాజకీయ పవనాలు అర్థమౌతాయి.

ముందుగా చెప్పుకోవల్సింది యిద్దరు మంత్రులు - కొండా నారపరెడ్డి, ఎన్. వెంచురామానాయుడు; ఇక శాసనమండలి అధ్యక్షులు పిడతల రంగారెడ్డి.

ఇక శాసనసభ్యులు - చింతా రామచంద్రారెడ్డి (ఒంగోలు)- బి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు)- దాసరి ప్రకాశం (అద్దంకి)- ప్రగడ కోటయ్య (చీరాల)- కందిమళ్ల బుచ్చయ్య (చిలకలూరిపేట) గాదె వెంకటరెడ్డి (పరుచూరు). దాగంటి రోశయ్యనాయుడు (కొండపి). పులి వెంకటరెడ్డి (కనిగిరి)- కాటూరి నారాయణస్వామి (పొదిలి)- రాచపాటి మహానంద (దర్శి), పూల సుబ్బయ్య (మార్కాపురం). సిహెచ్. వెంగయ్య (గిద్దలూరు)- ఎమ్మెల్సీలు- అక్కల కోటయ్య, చిరి కొండయ్యచౌదరి.

ఇక సమితిరాజులు- వీళ్లా ప్రధానులే గదా జిల్లా యంత్రాంగంలో. పోతల చెంచయ్య ఒంగోలు, మోపర్తి పున్నయ్య చౌదరి- వద్దిపాడు, గోరంట్ల రఘునయ్య చౌదరి- కొరిశపాడు, వడ్డుకూరు నారాయణరావు - పరుచూరు, కొండా రామస్వామిరెడ్డి-చేటపాలెం, బత్తుల సుందరరామరెడ్డి-ఉలవపాడు, జి. పట్టాభిరామస్వామిచౌదరి-కొండపి, వర్నా వెంకయ్యనాయుడు - కనిగిరి, ఎం. రామిరెడ్డి-పొదిలి, బెజవాడ చెంచయ్య-తాళ్ళూరు, గాయం కృష్ణారెడ్డి-తర్లుబాడు. బంకె రామిరెడ్డి-యర్రగొండపాలెం, భాస్కరరెడ్డి-గిద్దలూరు, వీర్లగార మార్కాపురం, మార్టూరు, బేస్తవారపుపేట సమితిరాజులు వున్నారు.

ఇక పార్లమెంటు సభ్యులున్నారు ముగ్గురు:- కొంగర జగ్గయ్య (ఒంగోలు), వద్దిసుదర్శనం (నర్సారావుపేట), రేబాల దశరథరామరెడ్డి (కావలి).

—ఇదీ కొత్త ఒంగోలు జిల్లా బాహిర రాజకీయ ముఖ్యసంగతి.

ఇక ఒంగోలు జిల్లాలోని గ్రామాల వివరం:

మార్కాపురంతాలూకా

మార్కాపురం ఫిర్కా

చింతగుంట, బడేలాపేట గయ్యలకొండ, తిప్పాయపాలెం, మేల్యంతుంపాడు, గొట్టిపడియ, దేవరాజుగట్టు, నికరంపల్లి, కొత్తపల్లి, ఈదుపూరు, ఇమ్మనపల్లి, కోలభీమునిపాడు, పెద్దనాగులవరం, పెద్దయాచవరం, మార్కాపురం, వేములకోట, శివరాంపురం, భూపతిపల్లి, బొందలపాడు, అక్కచెరువు, కృష్ణాపురం, నరసింహాపురం, యెల్లాపురం.

దోర్నాలఫిర్కా

చట్లమిట్ట, కటనూతల, దోర్నాల, పెద్దఅరకడ్ బోయదాగెంచవల బద్వీడ్ పుగల్లపాడు, యాడవల్లి, చిర్లోపల్లి, పెద్దబొమ్మలాపురం, అయినముక్కల, నల్లగుట్ల, శనికవరం, కాటంనిపల్లి, చిన్నదోర్నాల, సుంకేశుల, లింగంవానిపల్లి.

దూపాడ్‌ఫిర్కా

గుర్రపుసాల, ఆవునికుడిపాడు, బోయలపల్లి, గురిజేపల్లి, దువ్వలి, బెల్లాపల్లి, ఓబులక్కపల్లి, గొల్లపల్లి, దూపాడ్,

కొరవ 11 వ పేజీలో

వారం....వారం

(3 వ పేజీ కొరవ)

మేలుదివరకే అనట్లు. కమ్యూనిస్టుల- మార్క్సిస్టులపట్ల- లోహియాపార్టీ పట్ల ఇండికేట్ తన వైఖరిని కొంతవరకు ప్రజా సోషలిస్టుపార్టీ వైఖరిని నడిపించే కట్టుండవలెను.

ప్రజాసోషలిస్టుపార్టీ మొన్నటి మహాసభలోనే కొన్ని కార్యక్రమాన్ని ఆరంభించినది: 1) ఇండికేట్ ధ్యేయము డెమాక్రటిక్ సోషలిజమా? ఐతే అందుకు వాకిరానివారే చాలమంది అందులో నున్నారేమో? పైగా కార్యకర్తలేరీ? నైతికమైన ఉద్వేగంతోకూడిన ఉత్సాహం ఉద్యమరూపంలో రావడం లేదే? 2) కమ్యూనిస్టుపార్టీ రష్యా సంపాదించిన బ్రహ్మాండమైన బలసంపదను వినియోగించుకని ప్రథమంలో తాను అధికారంలో భాగస్వామియై పిదప అధికారాన్ని పూర్తిగా కైవశం చేసుకోవలెనని యత్నిస్తున్నది. 3) మార్క్సిస్టుపార్టీ రాజ్యాంగ ప్రకారం వీలైనంత బలం సంపాదించి, గందరగోళం వ్యాపింపజేసి, సంపూర్ణాధికారాన్ని కైవశం చేసుకోవలెనని ప్లాను వేసింది. మిగిలిన పార్టీలు తనకు నచ్చవల. అంతే 4) గడబిడలుండే ప్రాంతాలను, రాజకీయంగా అస్థిరమైన ప్రాంతాలను ఎన్నుకుని నగ్జలైట్లు కార్యక్రమానికి దిగినారు. పల్లెల నుండి పునాదులు వేసుకుంటూ జిల్లాపరకు వ్యాపించపోవలెనని వీరి తంత్రాంగం. 5) మార్క్సిస్టులు-నగ్జలైట్లు కార్యక్రమాలలో ఒక విధంగా సమీపంగా వున్నారు. వారిమధ్య ఎన్ని విభేదాలున్నా, కార్యక్రమాల పరిశీలనవల్ల తేలే అంశమిది. 6) కమ్యూనిస్టుపార్టీ వర్గచివేరు. దౌర్జన్యం ద్వారా అధికార స్వీకారం చేయవలెనని వాదాన్ని విసర్జించకున్నా, ఆ దారిన వీరు నడవరు - నడవడం అసంభవం అని గుర్తించారు గనక!

ఇంకా వినండి: 7) మాజీ సంస్థానాధిపతుల భరణాలు: ఇందులో ఇంత గొడవ ఎందుకో తెలియదు. 150 ఏండ్లు వీరు పరాయి ప్రభుత్వానికి దాసానుదాసులై వుండి అన్ని సౌఖ్యాలు అనుభవించారు. ఈ ప్రివీ పర్స్ (బహుమానం) చాలదా వీరికి? (ఈ వ్యాఖ్య కేవలం సంస్థానాధిపతుల పాత్రలో ఒక్క చర్యనుబట్టి చేయబడినది కాబట్టి. మెచ్చదగినది కాదం మా అభిప్రాయం -దే. చి). 8) ఆస్తి హక్కులంటారా? ఒకయిల్లు, సెంటుభూమి గలవాళ్లు, బాంకిలో అకౌంట్ వున్నవాళ్లు ఎందరున్నారు? అసలీ ఆస్తుల చరిత్ర విన్నారా? ఎంత బ్లాకుమనీ చలామణిలో వున్నదో? సూర్యుం వస్త్రబట్ట్యాడు ఆస్తి హక్కులు మారకతప్పదు. (ఈ వ్యాఖ్యలో సత్యం లేకపోలేదు గాని దేశంలో రేగిన సంశయానికి సమాధానం కాదు-దే. చి.)

ఇంకా వినండి: 9) కమ్యూనల్ గందరగోళం పోవలెనంటే ఇదిగో చికిత్స. ఒకటి: ఒక మతానికి సంబంధించిన ఆచారకాండ ప్రత్యక్ష వ్యవహారానికి సరిసమానం కారాదు. అందరికీ వర్తించే సామాజిక శాసనావళి కావలెను (కామన్ సివిల్‌కోడ్). ఆలయాలలో, గురుద్వారాలలో, మసీదులలో బోధించే విషయాలు మానవులను కల్పేదిగా వుండవలెను గాని విడదీసేదిగా వుండరాదు. చరిత్రపేరట చెప్పేది మార్చుకావలెను; సమైక్యభావం సోపానంగా బోధన వుండవలెను మతం లేక ఉపమతం పేరవుండే విద్యాలయాలన్నిటినీ మూసివేయవలెను (మూసివేసి కోవల అంతకంటె మంచి పాఠశాలలు వచ్చే విధానం సిద్ధంగావలెను. దే. చి). ఇక భారతీయం కావడం విషయంలో ఒక్క ముస్లిము లేగాదు. అనేక మంది అనేక విధాలుగా పాత దోరణులను వీడి అఖండ భారతీయ దృష్టిని అలవర్చుకోవలెను.

, , ,

రాజకీయంగా అదీ మనస్థితి. పోరులగా మన సరసది పరీక్ష చేసుకుంటే, ఎంత అధోగతిపాలై వున్నామో తెలుస్తుంది. బీహార్‌లోని ధన్‌బాద్ బొగ్గగనులకు ప్రసిద్ధి. ఆ వూరిలో ఒక పాలిటెక్నిక్ వున్నది. అందులోని విద్యార్థులిద్దరు పురాణా బజార్‌లోని ఇద్దరు యువతులను బాధించారు. ఆ యువతులు ఒక మిఠాయి దుకాణంలోకి ఆశ్రయం కోసం వెళ్ళినారు. దుకాణదారు విద్యార్థులను తిట్టి అందులో ఒకర్ని లెంపకాయవేసినాడు- ఆ విద్యార్థి మరీ మొరటుగా మాట్లాడినందువల్ల! ఆ తర్వాత పాలిటెక్నిక్ విద్యార్థులు మరికొందరు వచ్చి ఆ దుకాణాన్ని లూటీ చేశారు. మర్నాడు దుకాణాలవారు ప్రదర్శనగా ఊరేగింపుతీసి పాలిటెక్నిక్‌లోకి వెళ్ళినారు. పోలీసు ఊరేగింపుమీద లాఠీలు ప్రయోగించారు. విద్యార్థులకు, దుకాణదారులకు ఘర్షణ జరిగింది. ఆ గందరగోళంలో ఊరేగింపులో వచ్చినవారు కొందరు కనిపించలేదు. ఆ తర్వాత కొన్నాళ్లు వెతకగా శవాలు పాలిటెక్నిక్ బావిలో కొన్ని, మరికొన్ని బొగ్గు గొన్న బయటపడినవి. అదీ నికిడి.

ఇందులో పోలీసు అధికార్లపాత్ర అసవ్యంగా వుందనే విమర్శలుకూడా వచ్చినవి.

అనగా చదువుకునేవారు, వ్యాపారం చేసుకునేవారు, ప్రజలను కాపాడే డ్యూటీ చేసేవారు - ఇంతమంది దుస్సాహసంతో ప్రవర్తిస్తే, ఈ సమాజం ఏ దిశలో ప్రయాణిస్తున్నట్లు?

దేశీయులంతా శ్రద్ధతో గమనించవలసిన అంశమిది.

, , ,

ఆ చిత్రం తర్వాత ఈ చిత్రం చూడండి. ఇది మనకు సన్నిహితమైనది. తెలంగాణా శాసనసభ్యులలో అనేకమైన అభిప్రాయ భేదాలు కలవారు ఏకమై తెలంగాణా ప్రతిపక్షంగా ఏర్పడినారు.

రెండు కాంగ్రెసుపార్టీలు తెలంగాణా బంధువులై వర్తించి, కడకు ఈ పరిస్థితికి తెచ్చారు.

ప్రజలతీర్పును ఆమోదిస్తాము: ఈ కొత్త పక్షంలోని పాత నాయకులంటున్నారు. ప్రజలలో నుండేనా ఈ గొడవ ప్రథమంలో పుట్టించింది? ప్రజలెవరు. నాయకులెవరు? ఎవరు ఎవరికోసం? నాయకులు నడిపిస్తారా, నడిపించబడతారా? సమయానుకూలంగా వర్తిస్తారా?

ఏమైనా, తెలంగాణాలో ఎన్నడూలేని ఒక దుర్భావం ఆద్యులంతే వ్యాపించింది. దీనిని తొలగించడానికి చాలాకాలం పడుతుంది. మన ప్రయత్నం ఆ త్రోవలో వుండవలెను.

మన నాయకులు అన్ని పార్టీలవారు పైవారు, క్రిందివారు అంతా ఈ తెలంగాణా సమస్యపై చతికిలబడ్డారు. నిర్దిష్టంగా ఎవరూ ఆలోచించలేని పరిస్థితిలో వున్నారు.

ఈ తెలంగాణా వుద్యమానికి ఆవాదంకితమై వున్న వారిలో అనేకులు యోగ్యులు; ఎటువంటి అల్పబుద్ధికీ లొంగేవారుకారు. అటువంటి వారికి అటువంటి వుద్యమాన్ని నడపవలసిన స్థితి రావడం విచారకరం, మనకందరికి విషాదకరం.

తెలంగాణాలో మాన్యులైన పెద్దలు, ప్రత్యక్షంగా గడబిడలకు దూరంగా వున్నారు. మన మాజీ రాష్ట్రపతి, ఇప్పటి రాష్ట్రపతి వున్నారు. వీరంతా కలిసి ఒక పరిష్కారమార్గం సూచిస్తే, అందరు వింటారేమో?

—

4 లక్షల వసూలన్నది 2 లక్షలైంది: ఖర్చు 70 వేల రూపాయలైంది

ఘంటసాల రజతోత్సవం

ఎఎన్ఆర్ ఎన్టీఆర్‌కు సిగరెట్ ఆఫర్‌చేశారు, ఆయన దాన్ని తీసుకొని కాల్చారు!

ఘంటసాల ఈ సినిమా రంగంలోకి వచ్చి ఇరవై అయిదేళ్లు అయింది. ఈ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకుని హైదరాబాద్‌లో మంత్రులు తిమ్మారెడ్డి, వాసుదేవరావులతో ఒక సన్మానసంఘం ఏర్పడి అయిదు నెలల్నుంచీ కార్యకలాపాలు సాగించి, మొన్న 1 వ తేదీన లాల్‌బహదూర్ స్టేడియంలో ఘనంగా సన్మానించారు.

ఈ సన్మానానికి మద్రాసు నుంచి పత్రికా ప్రతినిధులుగా నేనూ, ఇంటూరి, గోపీచి, కాగడాశర్మ, గౌతమ్, 'స్క్రీన్' పత్రిక ప్రతినిధి శంకర్, 'విజయచిత్ర' ప్రతినిధి రాధాకృష్ణ జనవరి 31 తేదీన రైల్లో బయలుదేరాం. మాతోబాటు అదే

శ్రీ కొలను బ్రహ్మానందరావు

రైల్లో దాదాపు 60 మంది ఆర్కెస్ట్రావారు కూడా వున్నారు. ఆ మర్నాడుదయం నటీనటులు ఎన్. టి. ఆర్, జగ్గయ్య, సావిత్రి, సూర్యకాంతం, పదిహేనుమంది సంగీత దర్శకులు విమానంలో వచ్చారు.

ఘంటసాల సెక్రటరీ నాగేశ్వర్రావు మాకు ఏర్పాట్లు చక్కగా చేశారు. హైదరాబాద్‌లోని న్యూ ఎం. ఎల్. ఎ. హాస్టల్లో విడిది ఏర్పాటు చేశారు. స్నానపానాదులు ముగించుకుని స్టేడియంలో ఏర్పాటు చేయబడ్డ భోజనాలకు వెళ్లాం. వసతిపైదాన స్టాల్‌లో భోజనాలు బాగానేఏర్పాటుచేశారు. చూస్తే చాలా ఖర్చుపెట్టారనే తోస్తుంది.

సాయంకాలం అయిదు గంటలకల్లా స్టేడియంకు చేరాం. ఆరుగంటలకు ఉత్సవం ప్రారంభమవుతుంది. ఉత్సవానికి బ్రహ్మాండమైన ఏర్పాట్లు చేసినట్టు ఆ మధ్యాహ్నం మేము వెళ్ళొచ్చి వెళ్ళిచూస్తేనే తెలిసింది. స్టేడియం బయట పోలీసు బలగం జాస్తిగానేవుంది. స్టీల్‌హెల్మెట్ పోలీసులుకూడా కర్రలాడిస్తూ తిరుగుతూనే వున్నారు.

లోపలికి పోయేసరికి.. మహామహులంతా వున్నారు. అప్పటికే నాగేశ్వర్రావు, రామారావులు వచ్చారు. ఒకర్నొకరు చూచుకొని మొదట్లో ఊరుకున్నా, మంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారు 'ఏమిటోయ్ మీ యిద్దరి గొడవ ఎక్కువగావుంది. రండి' అంటూ యిద్దర్నీ ఒక చోటకు చేర్చారు. సంప్రదాయ ప్రకారం ఒకర్నొకరు విష్ చేసుకున్నారు. నాగేశ్వర్రావు సిగరెట్ ఆఫర్ చేయగా, రామారావు తీసుకుని కాల్చారు. అంతే జరిగింది. మళ్ళీ యిద్దరిమధ్య తిమ్మారెడ్డి నిలబడ్డారు. ఆహూతులందర్నీ ముగ్గురూ రిసీవ్ చేసుకున్నారు.

సరిగా ఆరు గంటలయే సరికి ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డి వచ్చారు. సభాకార్యక్రమం ప్రారంభమైంది. సంగీత దర్శకుడు రాజేశ్వర్రావు ప్రార్థనచేశారు.

వేదికమీద ఈ ఉత్సవానికి ప్రత్యేకంగా వచ్చిన హిందీనటుడు దేవానంద్, వహీదా రహ్మాన్, నాగేశ్వరావు, రామారావు, జగ్గయ్య, కాంతారావు, బ్రహ్మానందరెడ్డి, వాసుదేవరావు తదితర మంత్రులు ఆసీనులైనారు.

మన యిద్దరు హీరోలు ఘంటసాలకు నూతనవస్త్రాలు యిచ్చి సత్కరించారు. హీరో కాంతారావుకూడా కొత్తబట్టలిచ్చి తన గౌరవాన్ని వెల్లడించారు.

సావిత్రి, అంజలీదేవి, గుమ్మడి, కాంతారావు, సూర్యకాంతం, ప్లేబ్యాక్ గాయకులు పి. బి. శ్రీనివాస్, బాలసుబ్రహ్మణ్యం, జానకి, సుశీల, లీల తదితరు లనేకమంది ఘంటసాలను పూలమాలాలంకృతుల్ని చేశారు. రామారావుతో మద్రాసు నుంచి వచ్చిన నిర్మాతలు గంగాధరరావు, జగన్నాథం, ఎం. ఎస్. రెడ్డి తదితరులు హైదరాబాద్ నిర్మాతలు తమ్మారెడ్డి కృష్ణమూర్తి, దుగ్గిరాల మధుసూదనరావు తదితరులు ఘంటసాలను పూలమాలలతో సత్కరించారు.

దేవానంద్ ఉత్సవానికి ప్రారంభోత్సవం చేస్తూ "ఘంటసాల ఒక్కదక్షిణాదికే ఉత్తమ గాయకుడుగాకుండా, అఖిలభారతావనిలోనే ఉత్తముడు" అని అన్నారు. మా మాట ప్రారంభోపన్యాసమాదిరి సుదీర్ఘం గాకుండా ముచ్చటగా మూడు ముక్కల్లోనే విరమించారు.

సభకు అధ్యక్షత వహించిన బ్రహ్మానందరెడ్డి మాట్లాడుతున్నంతసేపూ స్టేడియంలో అల్లరిచేయటానికే ప్రత్యేకంగా వచ్చిన తెలంగాణా సోదరులు నినాదాలు చేసి, టపాకాయలు పేల్చి, మద్రాసునుంచి వచ్చినవారియెడల ఆయనపై తమకున్న నిరసన తెలియచేశారు. అయినా ముఖ్యమంత్రి ఏమాత్రం చలించకుండానే తన ఉపన్యాసాన్ని ముగించారు. ఘంటసాల ఎన్నో కష్టాల నెదుర్కొని యీస్థితికి వచ్చారని, ఆయన విదేశాలు పర్యటించి తెలుగు సంస్కృతి తెలుగు సంగీతాన్ని తెలియచేసి తెలుగువారికి గర్వకారణం కావాలని అన్నారు.

తెలుగు దేశంలో పుట్టి తెలుగుగడ్డమీద పెరిగి, తెలుగు చిత్రాలలో నటించి ప్రపంచానికి తెలిసిన వహీదా, తెలుగులో నాలుగుముక్కలు రానుకాబట్టి, తెలుగు రానట్లుగా పట్టీపట్టీ చదివింది. ఆ రానుకు వచ్చినదాంట్లో విశేషమేమీలేదు-ఘంటసాలకు ఆశీస్సులందించింది. అయితే అంతకంటేగ్గ విషయమేమంటే- ఆమె ఘంటసాలకు చక్కని వీణను బహూకరించింది.

తర్వాత రామారావు ఘంటసాలను అభినందిస్తూ "ఘంటసాల వెయ్యిపాటలు పాడారనిగాని, తొంభై తొమ్మిది చిత్రాలకు సంగీతదర్శకుడుగా పనిచేశారనిగాని నేను ఆయన్ని గౌరవించటంలేదు. ఆయనలో మానవత్వంవుంది. నేను దేశంకోసం ఏ కార్యక్రమం తలపెట్టినా- ఆయన నాతో మనస్ఫూర్తిగా తోడ్పడి నా కార్యక్రమాన్ని నిర్విఘ్నంగా జయప్రదం గావించారు. అందుకే ఆయన్ను గౌరవిస్తాను" అన్నారు. 'దేశంకోసం పాటుపడ్తున్నాం' అన వ్యక్తుల్లా ఆయనకు కృతార్థ్యనులు వస్తూనే వున్నాయి.

ఆయన భీకర గర్జన తర్వాత నాగేశ్వర్రావు ప్రసంగించేందుకు వచ్చారు. "దాదాపు నేనూ, ఘంటసాల ఈ పరిశ్రమకు ఒకేసారి వచ్చినవారం. ఇద్దరమూ స్టేజీమీద ఆడవేషాలువేసి సినిమాల్లో వేషాలు వేయటానికి వచ్చినవారమే.

కొరవ 10 వ పేజీలో

ప్రశ్నోత్తరావళి

ప్రశ్నోత్తరాలు
పాఠకుల ప్రశ్నలను ఈ క్రింది అడ్రసుకు పంపండి
కొలను బ్రహ్మానందరావు,
7–నాగేశ్వరరావు రోడ్డు,
టి. నగర్, మద్రాసు-17.

కె. ఆదిశేషారెడ్డి — నెల్లూరు
ప్ర: భారతి ఎన్టీ రామారావుతో కలిసి యిప్పటివరకూ రాలేదు. ఇకనైనా వారిద్దరూ హీరోహీరోయిన్లుగా వస్తే బాగుంటుంది. మీ అభిప్రాయం ఏమిటి?
జ: నాకేమీ అభ్యంతరంలేదు.

జిలానీభాషా — రావూరు.
ప్ర: సినిమానట జీవితంలో నిజంగా అదృష్టవంతులు ఎన్టీ రామారావా? లేక నాగేశ్వర్రావా?
జ: ఎన్. టి. ఆర్.

ఈశ్వరరెడ్డి — అరిమానిపాడు
ప్ర: నాగేశ్వరరావు రామారావు తమిళ హిందీ చిత్రాల్లో నటించారా?
జ: నాగేశ్వర్రావు 'సువర్ణసుందరి' రామారావు 'సంతోషం' హిందీ చిత్రాల్లో నటించారు. నాగేశ్వర్రావు చాలా తమిళ చిత్రాల్లో నటించారు కాని, రామారావు మాత్రం 'కర్ణ' అనే తమిళ చిత్రంలో శ్రీకృష్ణపాత్ర ధరించారు.

డి. వి. కృష్ణరావు — కావలి
ప్ర: ఎన్. టి. ఆర్, ఎ. ఎన్. ఆర్, చివరికి వార[illegible] అభిమానసంఘంకూడా కావలిలో వెలసింది. మేము వాణిశ్రీ నర్తకి అభిమానసంఘం స్థాపించదలచాము. మీ ఆదరణ ఏమాత్రం లభ్యమవుతుంది?
జ: మిగతావారికి లభ్యమైనంతగా.

ఖాదర్ హుస్సేన్ — కావలి
ప్ర: టి. డి. నాయుడు వంటి శాస్త్రవేత్తను, గుమ్మడి, ఎస్వీ లాంటి ఉత్తమ కళాకారులను భారతదేశం గుర్తించలేక పోయిందని మరొకసారి ఋజువయ్యింది. అయినా రేలంగి 'భాకా' [illegible] ఉత్తముడు కాడే! మరి పద్మశ్రీ అతన్ని ఎట్లా వరించిందబ్బా?
జ: ఈసారికి యిలా పోనీండి. వచ్చేసంవత్సరమైనా చూద్దాం.

జి. ఆర్. రామకృష్ణ — కావలి
ప్ర: 'బందిపోటు దొంగలు' వాళ కేంద్రంలోనే శతదినోత్సవం జరుపుకున్నదని ప్రకటించారు కానీ వాళ పత్రికలో అది రెండు కేంద్రాల్లో శతదినోత్సవం జరుపుకున్నట్టు వచ్చిందే?
జ: అయివుండవచ్చు.

బి. వి. భాస్కర్ — గుంటూరు
ప్ర: నాగేశ్వరరావు, ఎన్టీ రామారావుల తరువాత శోభన్‌బాబు టాలెంట్ హీరో. అటువంటివుత్తమనటుని పట్టుకొని-ఆయన కూడా వాళ నటుడేనా అని అడిగినవారినేమనాలి?
జ: అది ఆయన అభిప్రాయం. అమాత్రం స్వాతంత్ర్యంకూడా లేదా మనకు?

పి. ప్రసూనకుమారి — నెల్లూరు.
ప్ర: సినిమాతార వాసంతి యిటీవల చిత్రాల్లో రావడంలేదు ఎందుకని? ఆమెమొదటి సినిమా ఏది?
జ: 'తేన్నిలవు' తమిళచిత్రంలో పీపర్ రోల్ తొలిసారిగా వేసిన వాసంతి యిప్పుడు నిర్మాత అయింది.

నందరావు — కావలి
ప్ర: పల్లేరు కాయమీద బూట్లు వేసుకొని నడిస్తే అవి గుచ్చుకుంటాయా? మహాభారతం చిత్రంలో కృష్ణ బూట్లువేసుకొని నడుస్తున్నప్పుడు ముళ్లుగుచ్చుకున్నట్లు చూపించారు. అది డైరెక్టర్ తప్పేగదా?
జ: కొన్నిరకాల ముళ్ళు రబ్బరు బూట్లలోకూడా దిగబడతాయనుకొందాం.

పి. వి. నరసింహులు — చేజర్ల
ప్ర: తెలంగాణావాదులపై కల్లా-పెళ్లా హ అనేచిత్రం ఏమైనా దెబ్బతీస్తుందంటారా?
జ: వాళ్ళే ఆ చిత్రంపై దెబ్బతీశారు. హైదరాబాదులో ఆపాట తీసేసేదాకా జనం అల్లరిచేశారు తెలంగాణాలో ప్రదర్శించబడే కాపీల్లో ఆపాట లేదు యిప్పుడు.

బి. వి. కృష్ణారెడ్డి — గూడూరు
ప్ర: ఉత్తమ హాస్యనటి గిరిజ ప్రస్తుతం ఏ చిత్రంలోనూ నటించటంలేదేమి?
జ: గిరిజ-నిర్మాత సి. ఎస్. రాజును పెళ్ళిచేసుకుని సంసారం చేస్తోంది.

జి. కె. రెడ్డి — బుచ్చి
ప్ర: 'కల్లా పెళ్ళామా'-చిత్రంలో వాళ్ళ సారైనా అన్నదమ్ముల కలయికగానీ ఆఖరున కలిసినసన్నివేశంలో వాళ్ళు పలకరించుకున్నదిగానీ కన్పించనియదు ఎందువల్లనండీ?
జ: ముగింపు బాగాలేదు. హడావుడిగా ముగిసినట్లైవుంది.

రామగోపాలరెడ్డి — సూళ్లూరుపేట
ప్ర: నాగేశ్వరరావు రజతోత్సవం సందర్భాన ఎన్టీ ఆర్. ఎందువల్ల రాలేదు? పిలవలేదా?
జ: పిలవటం జరిగింది. "మీరని మీరు చేశారు.. మిగతా విషయం మాకు వదలండి" అన్నారట ఎన్. టి. ఆర్ పిలవటానికి వెళ్ళినవారితో.

ఆర్. ప్రసాద్ — తాడేపల్లిగూడెం
ప్ర: ఈమధ్య సినీగాయకుడు ఎస్. పి. బాలసుబ్రహ్మణ్యంకు వివాహమైనట్టు కొన్ని పత్రికలు ప్రకటించాయి. మీ పత్రిక మౌనంవహించుటకు కారణం?
జ: ఆ విషయం నాకు తెలీదు తెలిస్తే వార్త వేసేవారమే. అతను నెల్లూరువాసి!

జయరామయ్య — ఇనమడుగు
ప్ర: యమలోకపు గూఢచారి చిత్రం ఏ జాతికి చెందింది?
జ: సాంఘికమే.

డేవిడ్ ప్రసాద్ — విద్యానగర్
ప్ర: విజయా వాహినీవారి జానపదచిత్రాల్లో హీరో హీరోయిన్లు, విజయచాముండేశ్వరిలో హీరో హీరోయిన్లు ఎవరండీ?
జ: మీరుచెప్పిన కంపెనీలేవీ యింకా ప్రొడక్షన్‌లోకి దిగలేదు.

నరేంద్రబాబు — కావలి
ప్ర: ఏమండీ పాపకోసం (తమిళం) లో తెలుగులోకన్నా బాగా చేసిందని ఉత్తమ బాలనటిగా ఎన్నుకొన్నారు. మరి శారద 'తులాభారం'కన్నా తెలు-

—కొరవ 10 వ పేజీలో

Andhra Pradesh Small Scale Industrial Development Corporation Limited.
UNIT: Government Ceramic Factory, GUDUR, Nellore District.

Tender Notice

Sealed Tenders for the sale of one Leyland Lorry No. A. P. T. 4307 are invited by the undersigned. The terms and conditions of tender and other tender documents can be had on payment of Rs. 5—15 at the office of the Government Ceramic Factory - Gudur, Nellore District. Last date of the issue of the above forms is 27—2—70 at 3—00 p. m.

Tenders will be received upto 11—00 a. m. on 28—2—70 and shall be opened on the same day at 3—00 p. m. in the office of the Government Ceramic Factory, Gudur.

The vehicle is available for inspection by the intending tenderer in the factory premises on any working day during the factory hours.

A. S. MURTHY, B. A.,
Ceramic Expert,
Government Ceramic Factory,
GUDUR.

వేలం నోటీసు
* * *
నెల్లూరుజిల్లా, కందుకూరు తాలూకా, సింగరాయకొండ గ్రామ పంచాయతీకి సంబంధించిన బస్సుస్టాండు, మార్కెట్లు, బండ్లదొడ్డి 1970-71 సంవత్సరమునకు రుసుములు వసూలుచేసుకొనుహక్కును, పంచాయతీవారు పోగుచేసికొను హక్కును మరియు 1969-70 సంవత్సరంలో తయారుచేయబడిన కంపోస్టు, పాత దినపత్రికలు ఈ క్రింద సంతకము చేసినవారిచేగాని, వారిచే అధికారము పొందినవారిచేగాని 24-2-1970 తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నం 2 గంటలకు సింగరాయకొండ గ్రామ పంచాయతీ కార్యాలయము ఆవరణంలో బహిరంగముగా వేలము వేయబడును. దీనికి సంబంధించిన వివరములు - షరతులు ఆఫీసు పనివేళ కాలములో తెలిసికొనవచ్చును.

ఎ. యస్. ఆర్. కృష్ణమూర్తి,
కార్యనిర్వహణాధికారి, సింగరాయకొండ.

నెల్లూరుజిల్లా
అఫిషియల్ రిసీవరు కోర్టులో
కావలి సబ్‌కోర్టు: ఐ. పి. నెం 6/65 రు. చిన్నలూరు శేషయ్య - తండ్రి - వెంకటప్పయ్య - సింగరాయకొండ - కందుకూరు తాలూకా —యిన్సాల్వెంటు.

పైనెంబరు యిన్సాల్వెంటువల్ల రావలసిన బాకీలకు ఆయా క్రెడిటర్లు దాఖలు చేసుకొనివుండు బాకీ రుజువుపత్రములను మెజారిటీ క్రెడిటర్లు ఆక్షేపణలు చేయదలచుకొన్న, అట్టి ఆక్షేపణలను ఈ ఆఫీసులో 28-2-1970 తేదీలోగా తెలుపుకొనవలయును.

—సి. సత్యనారాయణమూర్తి
అఫిషియల్ రిసీవరు.

పసిరికలు—
—కామెర్లు
భయపడపనిలేదు
డాక్టర్. సి. రామయ్యంగారు
రంగనాయకులపేట—నెల్లూరు

నర్సీపట్నం డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. P. 155/69. O. S. 183/69.
అడిరెడ్డి వరహాలమ్మ — డిక్రీహోల్డరు.
కానకి వెంకటస్వామి వగైరా
.... — జెడ్జిమెంటు డెట్టర్సు
వేలం ప్రకటన:—

పై నెంబరు డిక్రీబాకీ రాబట్టేనిమిత్తం జె. డెట్టర్ల తాలూకు ఈదిగువ షెడ్యూలు దాఖలా ఆస్తులు పై కోర్టువారివల్ల 9-4-70 తేది పగలు 10-30 గంటలు లగాయతు యాలము కాబడును. కావున వేయువారు పాడుకొనవచ్చును. తదితర విషయములు డి. హో. అడ్వకేటుగారి ఆఫీసులోగాని, కోర్టులోగాని తెల్సుకొనేది.

షెడ్యూలు:—

విశాఖపట్నం డి॥ నర్సీపట్నం తాలూకా కొటవురట్ల గ్రామం కా॥ నె 204 రు తిరాయితి పట్టా దాఖలా తెలకలిగర్వు అనే పేరుగల రెండు వ్రేతులు గాగల తిరాయితి మెరకభూమి (1) సర్వే నె 313/2, య 3-60 సెంట్లు (1-457 హెక్టార్సు) రు. 10-03 లు శిస్తుగల మెట్టుకు హద్దులు:- [తూ] పోరంబోకుగెడ్డ [ద] ఇందలి 2-వ వ్రతి (సర్వే నె 313/3 రు) [ప] లింగాపురం అగ్రహారం భూమిన్నీ, కోలాహరి తోట అనే కానకి కృష్ణమూర్తి కా॥ సర్వే నె 309/4 రు [ఉ] వల్లాకాళ్ళగర్వు అనే గొరు పోల్లు రాములు తాలూకు సర్వే నెం. 311/4 రు మెట్టు.

అమినా విలువ రూ 3240/- లు
వాది విలువ రూ. 200/- లు

(2) సర్వే నె 313/3 రు, య 3-90 సెంట్లు (1-580 హె.) రు. 10-87 లు శిస్తుగల మెట్టుకు హద్దు:- [తూ] పోరంబోకు గెడ్డ [దక్షి] కానకి అప్పలరాజు కా॥ సర్వే నె. 313/4 రు తిరాయితిమెట్టు [ఉ] ఇందలి 2-వ వ్రతి సర్వే నె 313/2 రు.

అమినా విలువ రూ. 3510/- లు
వాది విలువ రూ. 200/- లు

—వి. వి. మల్లికార్జునరావు,
వాది అడ్వకేటు—నర్సీపట్నం.

కావలి డి॥ ము॥ కోర్టులో
E. A. 456/69. O. S. 19/68.
పొన్నూరు నంబిశెట్టి — పిటిషనరు.
(2) మంకు కాంతమ్మ — రెస్పాండెంట్లు.

ఈ నెంబరున లేటు పువ్వాడ వెంకయ్యకు మిమ్ములను వార్సులుగా చేర్పించమని పిటిషనరు పిటిషను పెట్టినందుకు నీకు నోటీసు నిమిత్తం కోర్టువారు 21-2-1970 తేదికి వాయిదా వేసినారు. కాబట్టి సదరు వాయిదారోజు పగలు 10 గంటలకు 2-వ రెస్పాండెంటు పై కోర్టుకు హాజరై తన ఆక్షేపణలు తెలుపుకోవలెను. లేనియెడల 2-వ రెస్పాండెంటు పరోక్షమందు తీర్మానించబడును

—వి. రామకృష్ణరాజు,
పిటిషనరు అడ్వకేటు.

గూడూరు డి॥ ము॥ కోర్టులో
I. A. 20 of 70. O. S. 7 of 70.
(1) పుద్మూరు నారాయణరెడ్డి వగైరా
—వాదులు - పిటిషనర్లు.
(1) యిత్తూరు వెంకటస్వామి వగైరా
—ప్రతివాదులు - రెస్పాండెంట్లు.

యిందుమూలమున యావన్మందికి తెలియజేయడ మేమనగా: ఈ నెంబరున మద్రాసుకి గ్రామ రైతుల తరపున వాదులు రెప్రజెంటేటివు కెపాసిటీగా ప్రతివాదులు దావా ప్రదేశంలోకి ప్రవేశించకుండా కోరి దావా తెచ్చియున్నందుకు ఎవరికైనను ఏ గత్యమైన ఆక్షేపణలుండినను 27-2-70 తేది పై కోర్టుకు హాజరై ఆక్షేపణలు తెల్పుకొనేది. లేని యెడల మీ పరోక్షమందు గా దారించి తీర్మానించబడునని తెలియ జేయడమయినది.

—వాకాటి సుబ్బరామిరెడ్డి,
వాదుల అడ్వకేటు.

ఘంటసాల రజతోత్సవం

(9 వ పేజీ కొరవ)

అయితే—నేను హీరోగా స్థిరపడితే, ఆయన సంగీత దర్శకుడుగా, ప్లేబ్యాక్ ఆర్టిస్టుగా ఖ్యాతికెక్కారు. ఆయన నాకోసమే జన్మించారా అనిపిస్తుంది అప్పుడప్పుడు. ఎందుకంటే— ఆయన గాత్రం, నా పెదవుల కదలిక— రెంటికీ ఎంతో దగ్గర సంబంధం వుంది. నా గొప్పతనానికి నగం బాధ్యుడు ఆయనే! పాడుతున్నప్పుడు ఆయన కనపరిచే భావాలను తెరమీద మేము చూపించటం ఒక్కోసారి కష్టసాధ్యమైంది. సినిమా సంగీతాన్ని భావయుక్తంగా దానంచేయటం ఘంటసాల పెట్టిన ఒరవడి" అన్నారు నాగేశ్వర్రావు.

జగ్గయ్య మాట్లాడుతూ "ఘంటసాల సంగీత దర్శకుడు కావచ్చు. ప్లేబ్యాక్ గాయకుడు కావచ్చు, ఇవన్నీ అవటం గొప్పగనంకాదు. వీటన్నిటికీ మించిన మంచిహృదయం వుందాయనకు. ఎంతో మంది చిన్న నిర్మాతలకు ఎన్నో విధాలుగా సహాయంచేసిన సంఘటనలు నాకుతెలుసు. ఘంటసాల సంగీతం— ఆయన గాత్రం యింకెంతో కాలం మోగుతుంటుంది. అది ఆయనకున్న మనసును, పావులాడటాన్ని చాటుతుంది" అన్నారు.

బి. ఎన్. రెడ్డిగారు మాట్లాడుతూ "ఘంటసాలచే తొలిసారిగా ప్లేబ్యాక్ పాడించిన ఘనత మా వాహినీ సంస్థకు దక్కటం మా అదృష్టం" అన్నారు. (ఘంటసాల మొట్టమొదట 'స్వర్గసీమ'లో పాడారు.)

ఘంటసాల సన్మానానికి కృతజ్ఞత తెలియచేస్తూ "ఈ సన్మానాన్ని ఏర్పాటు చేసిన రజతోత్సవ కమిటీవారికి ముఖ్యంగా నా కృతజ్ఞతను తెలియచేసుకుంటున్నాను. నేను మద్రాసు వచ్చిన తర్వాత నా గాత్రాన్ని రికార్డుచేయించిన హిజ్ మాస్టర్స్ వాయిస్ గ్రామఫోన్ కంపెనీవారికి, వారి తరఫున యిక్కడికి వచ్చిన మంగపతిగారికి దీంకి నాకు తోడ్పడ్డ పేకేటి శివరాంగారికి నాతొలి కృతజ్ఞత చెప్పుకోవాలి. తర్వాత తొలిసారిగా నాకు ప్లేబ్యాక్ పాడేందుకు అవకాశమిచ్చిన బి. ఎన్. రెడ్డిగారికి ఎంతో ఋణపడి వున్నాను. అలాగే నాకు పరోక్షంగా పత్రికలు ఎంతో ప్రచారాన్ని చేశాయి. అయాచితంగా నాకువచ్చిన ఈ ప్రచారానికి పత్రికలవారికి ఎంతో కృతజ్ఞత. ఇలా కృతజ్ఞతలు చెప్పుకుంటూ పోతే యింకా ఎంతోమంది వున్నారు. అందులో కీ. శే. సుబ్బరామన్‌గారిని మరువలేను. అనేకృగా నాతో సహకరిస్తూ, యిక్కడికి శ్రమకోర్చివచ్చిన ఆర్కెస్ట్రావారికి నాకృతజ్ఞత... ఇక నా జీవితసంటా ఆ...ప్పాల్లోనే వృత్తి పెరిగాను... అదంతా ఒక కథలా చెప్పి ఇప్పుడు చెప్పి మిమ్మల్ని విసిగించను. మీరంతా వేచియున్న సంగీత కార్యక్రమం ప్రారంభమవుతుంది" అన్నారు.

తర్వాత ప్లేబ్యాక్ ఆర్టిస్ట్సు పాడటం ప్రారంభమైంది. సంగీత దర్శకులు తాతినేని చలపతిరావు, అశ్వత్థామ, రాజేశ్వరరావు, కె. వి. మహాదేవన్, ఎం. ఎస్. విశ్వనాథం, కోదండపాణి, ఎ. ఎ. రాజ్, పెండ్యాల ఆదినారాయణరావు, శంకర్ తదితరులు ఆర్కెస్ట్రా కండక్ట్ చేస్తుంటే, లీల, సుశీల, జానకి, ఘంటసాల, మాధవపెద్ది, పిఠాపురం, ఎల్. ఆర్. ఈశ్వరి పాడారు. సంగీత దర్శకుడు, హైదరాబాద్ వాసి శంకర్ కండక్టు సినూ ఎల్. ఆర్. ఈశ్వరి 'పట్నంలో సాలిబండ' పాట పాడుతుంటే హైదరాబాద్ ప్రేక్షకులు కరతాళధ్వనులు చేయటం గమనించదగ్గ విశేషం.

మొత్తం 66 పాటలు పాడాలనుకున్న 'ఘంటసాల నైట్' ప్రోగ్రాం 25 పాటలతోనే ముగించబడింది. కారణం తెలంగాణా సోదరులే! రాత్రి 10-30 కు ప్రోగ్రాం ముగిసింది.

ఎవరికివారు లాడ్జీకి చేరాకు. మర్నాడు బంధుమిత్రులను కల్సుకుని సాయంకాలం నాలగ్గంటలకు హైదరాబాద్‌లో రైలెక్కి మర్నాడు మధ్యాహ్నానికి మద్రాసు చేరాం మేమంతా.

ఈ కార్యక్రమంలో కొన్నిలోపాలు లేకపోలేదు. ఘంటసాల చిత్రజీవిత రజతోత్సవ సందర్భంగా 'నైట్' జరిపినా, ఎంత వసూలైందో— ఘంటసాలకు ఎంత యిస్తున్నారో, ఆయన ఈ డబ్బుతో ఏం చేయబోతున్నారో నభలో ఒక్కరూ చెప్పలేదు.

నా కందిన సమాచారాన్నిబట్టి-దాదాపు రెండులక్షలు మాత్రమే వసూలైందనీ (నాలుగులక్షలైనా వసూలు చేయాలని అసలు నిర్ణయం) అందులో అరవై వెయ్యి వేలు ఖర్చు అయిందని తెలిసింది. నాలుగు లక్షలు వసూలు అయితే, కొంత ఘంటసాల కిచ్చి విదేశ పర్యటనకు తోడ్పడాలని, మిగతా ధనాన్ని ఘంటసాల, హైదరాబాద్‌లో ఒక సంగీత కళాశాల స్థాపనకై వినియోగిస్తారని మొదట్లో నిర్ణయం. ఇది ఎంతవరకు నెరవేరుతుందో చూడాలి

—

రైతులోకం

(4 వ పేజీ కొరవ)

చేయబడిన కయ్యలో మొలగొలుకు పైరు పూర్తిగా పడిపోయి నేలకు అతుక్కొని వుంది. ఈయంత్రం పైరును కోస్తుంది; ఆపైరు యంత్రంలోకి పోతుంది; లోపలే నూర్పిడి జరుగుతుంది, వడ్లు ఇంకో గొట్టం ద్వారా వస్తాయి, వాటిని గోతాల్లోకి పట్టుకోవాలి. వడ్లు మట్టిగడ్డలు లేకుండా, తూర్పారపట్టనే సిన అవసరంలేకుండా శుభ్రంగావున్నాయి. గడ్డిమాత్రం తుక్కు తుక్కై పోతున్నది; ఎండినతర్వాత కట్టలు కట్టి వామివేసుకోవలసివుంటుంది. కాని ఆ తుక్కు వామివేయడానికి సాధ్యపడేటట్లు లేదు; అట్టలఫ్యాక్టరీవాళ్లకయితే చాల అనుకూలంగా వుంటుంది.

ఈ యంత్రంతో ఒక ఎకరా కోతనూర్పిడికి 1½ గంటలుమొదలు 2 గంటలు పడుతుందన్నారు. అంటే నిలబడినపైరైతే 1½ గంట, పడిపోయిన పైరైతే 2 గంటలు పడుతుందన్నమాట. పడి, నేలకుఅతుక్కొని పోయినా, ఒక్క కర్రనుకూడా వదలకుండా కోసేస్తున్నది ఈయంత్రం. ఎకరా కోతనూర్పిడికి ఈయంత్రం పనిచేయడానికి కయ్యేఖర్చు రూ 47-72 లుగా లెక్క వేశారు. గంటకు రూ 23-76 లు అవుతుందట. ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో వాడుకు పెట్టిన మొట్టమొదటి రైస్‌కంబైనాయిది. ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ వారు కొన్నారు; ప్రదర్శనలు దాటినతర్వాత, రైతులకు బాడుగకిస్తారట.

ఈ రైస్ కంబైన్ మనకు సరిపడేదా కాదా అని ప్రదర్శనానికొచ్చిన రైతులందరూ పెదవులు విరిచారు. మొదటిది గడ్డి నికి రాదు; ఆదీగాక ఆకర్షించి ఏరి కుప్పపెట్టడానికి అదనపుఖర్చు అవుతుంది రెండోది —వడ్లు రాలిపోవడం ఎక్కువగానే వున్నట్లుంది. దానికి వాళ్ళుచెప్పిన సమాధానం—పడిపోయిన పైరుకు ఎదురుగాపోసే రాలిపోతాయి, పడిపోయినవైపుగా కోతజరిగితే అంతగా రాలవనిచెప్పారు. ఏమైనా కొద్దిగా రాలుతుంది. రాళ్ళ గొట్టం నుండి క్రింద జే ధాన్యాన్ని ప్రక్కనే ట్రాక్టరుతోటి ట్రాక్టరు నడుస్తూ గోతాల్లో నింపిస్తుంది. అంటే ట్రాక్టరు పై, ఆ సంచికూడా అవసరమన్నమాట. ఇంకా, పిల్లిపెసర చల్లిన పొలంలో ఈ కంబైన్‌తో కోతకోయరాదు. కంబైన్‌నడిపిస్తే ఆ పైరుని నాశనమైపోతాయి. రోడ్డు ప్రక్కగానో దరిమో లేక పెద్ద సిద్ధాలు వుంటేనో తప్ప. పొలం మధ్యలో వున్న చిన్నచిన్న కమతాలకు ఇది నిరుపయోగం. అదిగాక— ఇంత పెద్ద మొత్తం (75 వేలు) పెట్టి కొనగలిగేవారుండరు. అందులో భూసంస్కరణలు కఠినంగా అమలు జరిగితే ఈ యంత్రాలు అవసరమైన పెద్ద కమతాలు వుండబోవు గదా!

ఈ విధంగా ఈ రైస్‌కంబైన్ చూచిన రైతులు నిస్పృహ ప్రకటించారు. అందువల్ల మన ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్‌వాళ్ళు ఈ కొత్త యంత్రాన్ని కొన్నందుకు, వ్యవసాయ యాంత్రీకరణంలో ప్రగతి కలిగినందుకుమాత్రం సంతోషిస్తున్నాము.

—

పేడ స్టౌ

(4వ పేజీ కొరవ)

పశువు గోడకట్టి పైగా గ్యాస్ రిజర్వాయరుతో మూయబడుంది. ఈ గుంటలోకి వాకవైపునుండి నీటితో కలిపిన పేడఫీడ్ చేయబడి మధ్యగోడ పైనుండి రెండోవైపు అరలోకి వచ్చి అది నిండినతర్వాత వెలికి వస్తుంటుంది. అట్లా వెలికివచ్చినపేడ దిబ్బలోకిపెట్టుకుని ఎరువుగా వాడుకోవచ్చు.

గ్యాస్ సప్లయికాను గ్యాస్ రిజర్వాయరును పైప్‌లతో వంటగదిలో — ఖాదీ కమిషన్‌వారు సప్లయిచేసే స్టౌకు కలపబడుతుంది. ఈ ప్లాంట్ల నిర్మాణానికయ్యే ఖర్చు పూర్తిగా లోను రూపంగా ఖాదీ కమిషన్‌వారే యిస్తారు. అందులో 300 రూపాయలు సబ్సిడీకూడా వుంటుంది. రోజుకు 100 క్యూబిక్ అడుగుల గ్యాస్ తయారుచేసే ప్లాంటుకు 1200 రూపాయలు ఖాదీకమిషన్‌వారు యిస్తారు. ఇది 8 మంది వుండే యింటికి ధారాళంగా సరిపోయే వంట అవసరాలు తీర్చగలుగుతుంది. ఎక్కువ కావల్సినవారు ఎక్కువ కెపాసిటీ రిజర్వాయర్లు అమర్చుకోవల్సి వుంటుంది. ఆ కెపాసిటీకి తగిన లోన్లు ఎక్కువయిస్తారు. దరఖాస్తులకు ఆయా సమితి పరిశ్రమల విస్తరణాధికారికి గానీ, జిల్లా పరిశ్రమల అసిస్టెంటు డైరెక్టరు గార్ని సంప్రదించవచ్చు.

—

లోకవృత్తం

(3 వ పేజీ కొరవ)

రెండూ మార్క్స్-లెనిన్ వచనాలకు కట్టుబడివున్నట్లు మనతో బిగ్గరగా వంటకుతున్నవి. అమహాత్ములెవ్వరైనా ఇటువంటి పరిణామాన్ని ఊహించగల్గిరి?

అనహనం విపరీతమై, అవైరత్యమే జీవనాధారంగా ఒకసంస్థ వృద్ధికివస్తే చివరకు మిగిలేదింతేకాబోలు!

• • •

పశ్చిమాసియా రంగాన అమెరికా, రష్యా కలిసి విడివిడిగా చిక్కువిడదీసే ప్రయత్నం చేసినవి. కాని కామినీమా పార్టీలు యింకాకాస్త మొండిపట్టునే చూపుతున్నవి. ప్రపంచానికి ఇందలి నిజాయిష్టులని తెలియదు, తెలిసినా అంతశ్రద్ధ వహించదు, విషయం దూరాతిదూరం.

లోగా మేము ఈరంగంలోని ప్రాథమికమైన అంశాన్ని తెయజేశాము. అల్‌ఫతా కార్యక్రమానికి సార్థకమైన క్షేత్రంవున్నది మనదేశంలోని జనసంఘ్ కార్యక్రమం వంటిదనుకోండి — ఒకపొంతగా, వెలుపలినుంచివచ్చిన యూదులు కబళించిన పాలస్తీనా వాసులకు న్యాయం కలుగజేయవలెను మిగిలినదంతా హాళిక్కి. కేవలం అర్చాలం. అరబ్ రిపబ్లిక్, ఇజ్రాయిల్ — రెండూ దాలవరకు ఈ ఘోరమైన గడబిడను కొనితెచ్చుకొన్నవి.

ప్రచండప్రాబల్య రాజకీయ హేతువుల వలన అగ్రరాజ్యాలు తలా ఒక పార్టీని బలపరచినవి. (మొదట రెండూ పీకసమయంలో ఇజ్రాయిల్ ప్రత్యేక నిర్మాణాన్ని గుర్తించినవి). ఇప్పటికీ బలపరుస్తున్నవి.

వీటనాంలో అమెరికా పాయపడితే, ఈ రంగాన తాను పాయపడేటందుకు రష్యా సిద్ధపడింది. అధోరణిలో పచ్చంగా కొంతదూరం కథనడిచింది. ఎంతవరకు నడిచిందంటే అరబ్బులు రష్యాను దక్షిణవియత్నామీయులు అమెరికాను నమ్మే యింటేవరకు నడిచింది.

ఇప్పుడు పల్లీ రెండుపక్షాలు బిగుసుకున్నవి. ఇజ్రాయిలుకు అమెరికా, అరబ్బులకు రష్యా ఆయుధాలను పుష్కలంగా సప్లయిచేయడానికి పూనుకున్నవి. ఒకర్నొకరు బెదిరించుకోవడంగూడా జరుగుతున్నది. బెదిరింపులకు రాయబారిన సమాధానాలుకూడా రానేవస్తున్నవి.

అల్‌ఫతా గొర్కెమరిల్లు, అమెరికా-రష్యా-ఇజ్రాయిల్-అరబ్‌రిపబ్లిక్ సీమలను దాటిశెద్చి, శాశ్వతమైన ఒప్పందంవంటి ఏర్పాటునుచేయించి అమలుజరిపిస్తే పశ్చిమాసియాకు శాంతి వస్తుంది.

—

ప్రశ్నోత్తరావళి

(8 వ పేజీకొరవ)

గలోనే బాగాచేశానని వప్పుకుంది. మరి ఆమెను పత్రమసతిగా ఎన్నుకుంది తెలుగు 'మనుషులుమారాలి'లో బాగచేసినందుకా?

జ: కాదు. మళయాళచిత్రానికి. తెలుగు చిత్రానికి "ఎవార్డు"కు వెళ్ళే అర్హత లేదు.

జి. శివకుమార్ నెల్లూరు

ప్ర: బాక్సాఫీసువద్ద చిత్రాలు దెబ్బతిన్నాయి అని వ్రాస్తారు పారే? దానర్థం?

జ: గల్లాపెట్టె దగ్గర దెబ్బతినటం అని.

వై. ప్రకాశరావు వెంకటగిరి

ప్ర: సిపాయిచిన్నయ్య ఫ్లాప్ అయ్యేందుకు కారణం నాగేశ్వరరావు—కె. ఆర్. విజయ తొలిసారిగా కల్సి జంటగా నటించినందువల్లనా? దర్శకత్వం బలహీనమా? రామానాయుడి దురదృష్టం కారణమా?

జ: దాని అపజయానికి కారణం దర్శకుడు నిర్మాత, సంగీతదర్శకుడు మాత్రమే.

సుబ్బారావు కలువాయి

ప్ర: ఏమండీ విజయలలిత క్లబ్ డ్యాన్సు ఎక్కువగా చేస్తుంటుంది ఎందువల్ల?

జ: ఆడెన్సుల్లో ఆమెనుచూచి ప్రేక్షకులు పరవశించిపోతుంటారుగనుక.

ఎం. కె. రావు సిద్ధనకొండూరు

ప్ర: ఎ. ఎన్. ఆర్. ఎన్టీ ఆర్. అభిమాన సంఘాలవారు అవతలివారి అభిమాన సంఘంహీరోను ద్వేషిస్తుంటారు అందువల్ల లాభం? ఆ హీరోలేమో బాగుంటారు. మధ్యలో మనం తన్నుకుంటున్నాం. ఎందుకంటే?

జ: ప్రజలకు ఈ తగాదాలవల్ల లాభమున్నదనుకోను. మీవంటివారైనా కొందరు మారితే సంతోషిస్తాను.

జి సుధాకర రెడ్డి నెల్లూరు

ప్ర: అక్కా-చెల్లెళ్లులో ఆఖరున కృష్ణకుమారిల్లలో చాడుగా పెరిగినట్లు చూపిస్తారు. మరి నాగేశ్వరరావును బిడ్డగా, పెద్దాడిగా, కృష్ణను కాలేజీ విద్యార్థిగా ప్రేమగీతాలు పాడుతున్నట్లుగా చూపిస్తారు. ఇది న్యాయమేనా?

జ: చాలా అన్యాయం.

పల్లెల వార్తావళి

(5 వ పేజీ కొరవు)

వుంది. ఈ సంస్థ ఎట్లా ప్రారంభించబడి ఈస్థితికి వచ్చాయో శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డి గారికి తెలుసు. తక్కినవారు తెలిసికోవాలన్నా వూహాతీతము.

విద్యామంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డి: వాకాడు విద్యాసంస్థలు ఆదర్శప్రాయంగా నడుస్తున్నవి. శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డి, ఆయన సహచరులవని శ్లాఘనీయమైనది. ఈ సంస్థలు దేశమంతటికీ ఆదర్శ ప్రాయం కావాలని, కాగలవని దేవుని ప్రార్థిస్తున్నాను.

విద్యుత్ మంత్రి శ్రీ బి. కృష్ణమూర్తి నాయుడు: సంస్థలను దర్శించినప్పుడు, పిల్లలకు అన్నదానం జరుగుతున్నప్పుడు, నాలో అవధులులేని ఆనందం కలిగింది. నేను శాంతి నికేతనాన్ని చూడలేదుకాని, ఈ సంస్థలూ ఆ మార్గంలోనే నడుస్తున్నాయని నా అభిప్రాయం.

ఖనిజములమంత్రి డాక్టర్ ఎం. ఎన్. శ్రీనరసయ్య: విద్యారంగంలో శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డి చేసిన అద్భుతమైనకృషిని చూచినప్పుడు ఆనందం కలగుతుంది. ఈసంస్థలో రెండువేలమంది పిల్లలున్నారు. పురాణకాలంనాటి ఆశ్రమాలను తలపిస్తుంది వాతావరణం. అందరి ప్రోత్సాహానికి అర్హమైన సంస్థఇది.

గనులమంత్రి శ్రీ పి. అంకినీడు ప్రసాద్: దేశంలోనే అపూర్వమైన సంస్థ ఇది. ఈ సంస్థలు మూడు పూవులు ఆరుకాయలుగా పెరగాలని, వారు ఆశిస్తున్నట్లు ఇదొక గ్రామీణ విశ్వవిద్యాలయంగా రూపొందాలని ఆకాంక్షిస్తున్నాను.

సమాచారమంత్రి శ్రీ ఎ. వాసుదేవరావు: నిజమైన, పవిత్రమైన ఈ దేవాలయాన్ని చూడగలగడం భాగ్యంగా భావిస్తున్నాను. మానవ విలువలు ప్రబోధించబడే ఈ సంస్థలు ఈ తరంవారికి గర్వకారణం.

గుమ్మడి వెంకటేశ్వరరావు: పూజ్య బాపూజీ ఆదర్శాలను ఆచరణలో అమలుపరచి 'మానవసేవే మాధవసేవ' అనే పరమసత్యాన్ని చాటి చెపుతున్న పూజ్యులు బాలకృష్ణారెడ్డిగారి కృషి సఫలంకావాలి. ఈ విద్యాసంస్థంగా చిరకాలం వర్ధిల్లాలి.

టి. ఎల్. కాంతారావు: ఈ పవిత్ర క్షేత్రాన్ని దర్శించేభాగ్యం ఈనాడు కలిగింది. ఆదర్శనంతమైన ఈ విద్యాపీఠాన్ని చూచి, చిరంజీవులైన విద్యార్థుల మధ్య గడిపిన ఈ కొద్దికాలం చాల పవిత్రమైంది. పద్మశ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారి కృషి ఫలించింది, ప్రజ్వలించింది, అత్యుత్తమ స్థానాన్ని ఆక్రమించుకుంది.

పొదిలి సన్మానం

పొదిలిని ఒంగోలు జిల్లా అని వ్రాయవలసి వస్తున్నది ఈ వారం నుండి కొత్త జిల్లా, కొత్తసంబంధాలు. అందువల్లే పొదిలి సమితిరాజా నెల్లూరువాళ్లను వదిలేసి, ఒంగోలు స్వంత మంత్రి శ్రీ నారపరెడ్డిని ఆహ్వానించి సన్మానంచేసి పంపారు.

నారపరెడ్డిగారి రాక సందర్భంగా సమితి సమావేశం ఏర్పాటు చేయబడింది. ఒంగోలు శాసనసభ్యుడు శ్రీ చింతా రామచంద్రారెడ్డి అధ్యక్షతవహించారు. మంత్రిగారు, ఎం. ఎల్. ఎ. గారు కొత్త జిల్లా నిర్మాణ కారణాలను వివరించారు.

సమితి ప్రెసిడెంటు శ్రీ ఎం. రామరెడ్డి మంత్రికి స్వాగతంచెప్తూ; ముసినదికి వంతెన నిర్మించవలసిందని, చెరువు పనులకు ఒక లక్ష రూపాయలను ఇప్పించవలసిందని, పొదిలి పౌరులను ఫ్లోరిన్ బాధనుండి విముక్తి కల్గించవలసిందని, సమితిలోని పనులకు కావలసిన 3 లక్షలు మంజూరు చేయించవలసిందని విజ్ఞప్తిచేశారు. పొదిలి, కనిగిరి తాలూకాలను నాగార్జునసాగర్ మొదటి దశలో చేర్పించవలసిందిగాకూడా కోరారు.

—ఓ. వి.

మంత్రుల పర్యటనలు

ఆంధ్ర మంత్రివర్గం 29 కి పెరిగినప్పుడు ఒకరాజకీయజ్ఞుడు వ్యాఖ్యానించారు— జిల్లాకొక మంత్రి దొరికిన తిరిగినా, కొద్దిమంది మంత్రులు మిగిలిపోతారు! అనూట నిజంగానేవుంది. ఇటీవల మంత్రులకొకిటి చాల ఎక్కువగా వుంది; రోజు ఒకరిద్దరు మంత్రులు దర్శనమిస్తున్నారు.

గతవారంలో స్త్రీసంక్షేమశాఖమంత్రిణి శ్రీమతి రోడామిస్త్రీ, అనం సంజీవరెడ్డి, విద్యుత్ మంత్రి కృష్ణమూర్తినాయుడు వ్యక్తులు జిల్లాలోని కొన్ని కార్యక్రమాలలో పాల్గొన్నారు. అందులో మిస్త్రీగారి కార్యక్రమమే ఎక్కువ. ఈ మంత్రిణి గారు ఇదివరకొకసారి వచ్చిపోయారు. అప్పుడు జి. కాం. అధ్యక్షుడు శ్రీ మేగోరె అధ్వర్యం వహించారు. ఈసారి శాసనసభ్యుడు శ్రీ పాపిరెడ్డి ఆహ్వానంమీద వచ్చినట్లున్నారు. గ్రూపు రాజకీయాల్లో మంత్రులూ సర్కస్ తాడుమీద నడచినట్లు నడవకతప్పదుగదా!

రోడామిస్త్రీగారు ఇదివరనిగా హైదరాబాదునుండివచ్చి పాల్గొనవలసినంత పెద్ద కార్యక్రమాలేవీ కనపడడంలేదు. బుచ్చిలో ఆదర్శమహిళామండలి భవనానికి స్త్రీ సంక్షేమశాఖామంత్రిణి శంకుస్థాపనచేశారు. ఈ భవనానికి 15 వేలు రూపాయలు ఖర్చవుతుందట ఇందుకైవిదో వ్యదర్శనంద్వారా మహిళామండలి సేకరించారు; వెయ్యిరూపాయలు జి. ప. ద్వారా స్త్రీ సంక్షేమశాఖ ఇచ్చింది; జి. ప. జనరల్ ఫండ్సునుండి 5 వేలు కోరారు; పంచాయతీస్తాన్ని 5 వేలు ఇవ్వమని మంత్రిణికి విజ్ఞప్తిచేశారు; ఇంకా వదాన్యుల వాగ్దానాలున్నాయి. ఇవన్నీవస్తే దక్కనిపప్పెచరుతో సుందరమైన భవనం వస్తుంది. మంత్రిణి సహాయం వాగ్దానం చేశారు. మహిళామండలి అధ్యక్షురాలు శ్రీమతి దొడ్ల వెంకటశేషమ్మ మంత్రిణికి స్వాగతం చెప్పారు. బి. డి. ఓ. శ్రీ సి. ఎస్. ఆర్. ఆంజనేయులు ఒక వినతిపత్రం సమర్పించారు— కలిగిరి రివర్వాయరులోని కురుగొండను విహారకేంద్రంగా అభివృద్ధిచేయవలసిందిగా విజ్ఞప్తిచేశారు. మంత్రిణి ఆ ప్రదేశాన్ని చూచారుకూడా.

మంత్రిణితోటి స్త్రీ సంక్షేమశాఖ డైరెక్టరు శ్రీమతి రాజ్యంసిన్హా, రీజనల్ డైరెక్టరు శ్రీమతి కృష్ణకుమారికూడా వుండినారు.

, , ,

ఇప్పుడు మంత్రులకు ఏ కార్యక్రమాలున్నా, వస్త్రాల పంపకం తయారుగా వుంటున్నది. రోడామిస్త్రీకికూడా ఆ కార్యక్రమం తప్పలేదు. గూడూరు తాలూకా చిల్లకూరులో 284 హరిజన గిరిజన కుటుంబాల వారికి భూదాన పత్రాలు అందజేసింది. 63 మంది గిరిజనులు, ఒక్కొకరికి రూ 100 ల వంతున ఇండ్లు కట్టుకొనుటకు ఋణంకూడా ఇచ్చింది.

ఈ సభకు అధ్యక్షత వహించిన డి. ఆర్. ఓ. శ్రీ పి. ఎల్. సంజీవరెడ్డి 1969 నవంబరునుండి ఇప్పటివరకు 38,000 ఎకరాలు పేదలకు పంపకం చేయబడిందని వెల్లడించారు. చిన్న రైతులకు స్టేట్ బ్యాంకు 68 లక్షల రూపాయల ఋణాలు మంజూరు చేసిందనికూడా చెప్పారు.

, , ,

తర్వాత శ్రీమతి రోడామిస్త్రీ వాకాడు సంస్థలను సందర్శించారు. విద్యానగర్ ప్రాంగణాన్నికూడా తిరిగిచూచారు. ఆ సంస్థలను ఇంతగాఅభివృద్ధిగావించినందుకు మంత్రిణి శ్రీ బాలకృష్ణారెడ్డిగారిని అభినందించింది. ఒక ప్రింటింగు ప్రెస్సు, ఒక పాంవ్యాపిక కేంద్రాన్ని నెలకొల్పవలసిందిగా సలహాయిచ్చింది. మెడికల్ కాలేజి స్థాపనలో తన సహకారాన్ని ఆమె వాగ్దానంచేసింది. కోటసమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి సిద్ధవటం సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ పి. రమణారెడ్డి శ్రీమతి రాజ్యం సిన్హాగారలుకూడా ప్రసంగించారు.

, , ,

మనమంత్రి శ్రీ అనం సంజీవరెడ్డి 2 తేది కావలిలో 10 గ్రామాలకు చెందిన 700 మంది పేదలకు వస్త్రాలు యిచ్చారు. గత రెండుమాసాల్లో 2400 ఎకరాలు మంజూరు చేయబడిందని శ్రీ పి. ఎల్. సంజీవరెడ్డి చెప్పారు. ప్రాజెక్టు భూములు, చెట్టుపట్టలేని అడవిభూములు అనుమతిస్తే పేదలకు ఎంతో భూమి లభ్యంకాగలదని చెప్పారు. ఈ విషయంలో మంత్రిగారి సహాయాన్ని అర్థించారు.

, , ,

విద్యుత్ మంత్రి శ్రీ కృష్ణమూర్తి నాయుడు 1 తేది సూళ్ళూరుపేటకు వచ్చారు. రామాపురం సభలో కూడా వుపన్యసించారు. సమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ వై రామకృష్ణారెడ్డి రైతునాయకుడు శ్రీ ఐద్దెపూడి పేరారెడ్డిగారికి స్వాగతంచెప్పి తాలూకాలో విద్యుచ్ఛక్తి పరిస్థితులను వివరించారు. తమిళనాడు సరిహద్దు గ్రామాలైన రామాపురం, పెరియవెట్టు, పూడి, కారూరు, భీములవారిపాళెం గ్రామాలకు సత్వరమే విద్యుత్ సరఫరా జరగగలదని మంత్రిగారు చెప్పారు.

ఇవీ మంత్రుల కార్యక్రమాలముచ్చట్లు.

అన్నపల్లి కేసు

24 9-69 తేది యాదవులు హరిజనులమధ్య రైటింగు జరిగి, దాసరి వెంకయ్య హతుడై మరికొందరు గాయపడిన సందర్భంలో, యాదవులైన చిదర్మయ్య వగైరా 11 మందిమీద మోపబడిన నేరాన్ని జిల్లాసెషన్సుజడ్జి శ్రీ కె. వెంకటరంగయ్యగారు విచారించి, నేరం రుజువుకాలేదని భావిస్తూ కేసును త్రోసిచేశారు.

ఈ కేసులో ప్రాసిక్యూషను శ్రీ కొండా రామచంద్రారెడ్డి; ముద్దయిలపక్షంగా శ్రీ వి. అనంతరామయ్య, శ్రీ వి. వి. రమణారెడ్డి వాదించారు.

, , ,

ముత్తుకూరుమజరా మల్లూరులో పదిన అలూరు పోలమ్మ అల్లుడు సగుజెట్టాడని అలూరు పెంచలయ్య వురఫ్ జర్మనీ అనువానిపై మోపబడిన నేరాన్ని అసిస్టెంటు సెషన్సుజడ్జి శ్రీ రామకృష్ణరావు విచారించి, కేసును త్రోసివేస్తూ తీర్పుచెప్పారు. ప్రాసిక్యూషను శ్రీ సి. సంజీవరావు, ముద్దయితరఫున శ్రీ సి. పరాంకశరావు వాదించారు.

కోటపోలూరు విద్యుత్

కోటపోలూరులో ఇంతవరకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదంటే నాకు ఆశ్చర్యం కలిగింది. కోటపోలూరు సూళ్ళూరుపేట తాలూకాలో సంపన్నగ్రామం; నెల్లూరుకంటే నాగరికమైన గ్రామం; రాజకీయ పోరాటాల్లో దేదీప్యంగా వెలిగినగ్రామం. అటువంటి గ్రామంలో ఇంతవరకు విద్యుచ్ఛక్తి లేదంటే ఆశ్చర్యమేకదామరి!

5 తేది వీధి విద్యుద్దీపాలకు, కేంద్ర మురుకుదనంగల అధికారి- విద్యుచ్ఛక్తిశాఖ డివిజనల్ ఇంజనీరు శ్రీ శ్యామసుందర్ వెలిగించి ప్రారంభోత్సవం జరిపారు. సభకు కోటసమితి అధ్యక్షుడు శ్రీ నల్లపరెడ్డి శ్రీనివాసులురెడ్డి అధ్యక్షత వహించారు. సర్పంచ్ శ్రీ ఐద్దెపూడి పేరారెడ్డి స్వాగతప్రసంగం చేశారు.

సూళ్ళూరుపేట ప్రెసిడెంటు శ్రీ కాళంగి రాజగోపాల్— పెద్ద పదవి లేకపోయినా, పదవుల్లో వున్నవారికంటే ఎక్కువపనులు చేయించుకుంటున్న పేరారెడ్డి పెద్దరికాన్ని ప్రశంసించారు. పేరారెడ్డిగారు సోమశిల ఉద్యమానికి నడుంబిగించాలని శ్రీ శ్రీనివాసులురెడ్డి కోరారు. జి. ప. చైర్మన్ శ్రీ చంద్రశేఖరరెడ్డి పేరారెడ్డిగారి కోర్కెలకు సుముఖంగా సమాధానమిచ్చారు. తాలూకాలో విద్యుచ్ఛక్తిలేని హరిజన వాడలన్నిటికి ఇవ్వవలసిందిగా శాసనసభ్యుడు శ్రీ పిట్ల వెంకటసుబ్బయ్య విజ్ఞప్తి చేశారు.

సింగపేట వాదకాల్వ

సింగపేట, అల్లూరు, ఉర్హాన్‌పేట, వెంకటేశ్వరపాళెం, చింతగుంట, అల్లిమడుగు, ఉలవపాడు గ్రామాలలో పేదలకు సంబంధించిన మూడువేల ఎకరాలలో పైరు ఈ కాల్వ సరిగాలేనందువల్ల నాశనమైపోతున్నది; ఎన్నిసార్లు ఎవరికి మొరపెట్టుకున్నా కాల్వ బాగుచేయబడలేదని ఒకరైతు— వి. వెంకయ్య— లబోదిబో మంటున్నాడు. పి. డబ్ల్యు. డి. అధికారులకు, కలెక్టరుగారికి ఈ రైతుఘోష వినబడగలదని ఆశిస్తాము.

——

ఒంగోలుజిల్లా

(5 వ పేజీ కొరవు)

విశ్వనాథపురం, కోకపల్లి కంభంపాడు, అంబాపురం గొట్టిపాడు, తంగిరాలపల్లి, మల్లపేట వస్తువురం, తిమ్మనపాళెం, నర్సింగాపురం, బోయలపల్లి.

యర్రగొండపాళెంఫిర్కా

రాయవరం, మిల్లంపల్లి రామచంద్రాపురం, కొమరోలు, గావులకుంట్ల యర్రగొండపాళెం, గంగపాళెం, రావకొండ, యండ్రపల్లి దాపల్లమడుగు, వెంకటాద్రిపాలెం, గొల్లవిడిపి, గొంటూరు, రామసముద్రం, మిట్టపాళెం, లాపురం, కడారువానిపల్లి, మాదవానిపల్లి

త్రిపురాంతకంఫిర్కా

మిత్రవేముల. సాతకోడ్, ముటుకుల, వుల్లలచెరువు, ఇనుకత్రిపురవరం, మానేపల్లి, చాబాపాచెర్ల, గణపవరం, మేడపి, అన్నసముద్రం. త్రిపురాంతకం, రాజాపాలెం, కంకణాలపల్లి, మిర్యాలపల్లి, అయ్యగారిపల్లి చాబోపల్లి, నర్సాపురం.

ప్రత్యేకప్రాంతాలు (చెంచుగూడేలు)

అల్లిగూడెం, గార్లపేట, గురపెంట, గట్టుచెరువు, చింతలగూడెం, చిలకచెర్ల, చిన్నచేమ, చినమంతోల, చెన్నోపాలెం, తుమ్మలబైలు, తెగురాయి చెరువు, దద్దనాల, నెక్కంటి పోలట్ల పెద్దచేమగూడెం పెద్దమంత్రాల, పాలుట్ల, బూరుగుండాల, మిత్రపాలెం, మురికిపల్లపెంట, మకమచెలమ, సుంకకుంట, చినరుతుపాలెం, రోళ్ళపెంట దారాలయ, రామల, ఉత్తలదిన్నెపెంట నర్సాపురం.

రాయవరం, శివపురం, వల్లగుంట్ల, చింతలముడిపి దొన్నలబయలు, పాముగమడుగు.

గిద్దలూరుతాలూకా

గిద్దలూరుఫిర్కా

గిద్దలూరు, మోడంపల్లి, అంబవరం, కృష్ణంశెట్టిపల్లి, కంచిపల్లి, నట్లవడ్డిపల్లి, కొంగలవీడు, నరసింహునిపల్లి, కొమ్మునూరు, ముండ్లపాడు, కొత్తకోట, సంజీవరావుపేట, గాదికోట, ఉయ్యాలవాడ,

కొమరవోలుఫిర్కా

సరవ, రామవారిపల్లి, బడుసుపల్లి, మోతుపల్లి, రెడ్డిచెర్ల, అల్లినగరం, బ్యాచ్మాఠపల్లి, కోమరోల్, చింతలపల్లి, వెల్లారెడ్డిపల్లి, యిడమకల్, సూరవారిపల్లి, బదినేనిపల్లి, కృష్ణంపల్లి, లింగారెడ్డిపల్లి, చెన్నంపల్లి, రాజుపాలెం, నల్లగుంట్ల, తంబళ్లపల్లి, పొదిలకొండపల్లి, బి. మొరైకెపల్లి, త్రిపురవరం.

రాచెర్లఫిర్కా

ఆకవీడు, చినగానిపల్లి, బెల్లివారిపల్లెల చెరువు, బొల్లవీడు, అనుములపల్లి, రాచెర్ల, యాసవనగుంట్ల, తిమ్మాపురం, యాదపల్లి, గుడిమెట్ల, సలకవీడు, సోమిదేవిపల్లి, తురిమెళ్ళ డి. గురవాయిపల్లి, చెంబుర్లపాడు, మాధవపురం.

పుసులపాడుఫిర్కా

దద్దవాడ, నాగిరెడ్డిపల్లి, తాటిచెర్ల, మోక్షగుండం. పూసలపాడు, వందుట, తలకలవీడు పిరికాయగల్ల. మదనపల్లె చెరువు బసినేపల్లి పాచర్లవెంకటాపురం, గలిజేరుగుళ్ల కొనపల్లి దాతకృష్ణాపురం

కంభం ఫిర్కా

జగ్గంబొట్లకృష్ణాపురం, చిన్నకంభం, కంభం. జంగంగుంట్ల. లింగోటం. రెట్లపల్లి, పెద్దఓబెనాయనిపల్లి, చిన్నఓబెనాయునిపల్లి, రావిపాడు, ఔరంగాబాద్, నడింపల్లి, కందులాపురం హజరత్ గూడెం, కటికలగూడెం, చింతలపాలెం, సోమసరస్పేట, పోరుమామిళ్లపల్లి, బేస్తవారపేట పాపాయపల్లి, నేకునాంబాద్, పోతవరం.

అర్ధవీడు ఫిర్కా

వెలిగలపాయ, గన్నేపల్లి మాగుటూరు, పాపినేనివాయిపల్లి, అయ్యవారిపల్లి, పెద్ద కందుకూరు, దొనకొండ, అర్ధవీడు, బొల్లుపల్లి పాపినేనిపల్లి, యర్రగుంట్ల, యర్రబాలెం లింగాపురం, బోగోలు, కాకెర్ల, అనంతపల్లి, లింగాపురంఖాందీక.

(కొరవ మరువారం)

——

Andhra Pradesh State Electricity Board.

TENDER NOTICE

For Leasing of the yield of the Jasmine,
KASTURI PLANTS

Specification No. 7-1969/70.

Sealed tenders for leasing the yield (flowers) of the Jasmine, Kagadas and Kasturi plants standing on the land of about 5 acres situated at KOVUR taluk of Nellore District, for a period of one year will be received by the undersigned upto 12-00 Hrs. on 26-2-70 and will be opened on the same day at 3-00 p. m. in the presence of such of the tenderers or their authorised representatives who may be present.

Tender specification and schedule will be available for sale from 19-2-70 to 25-2-70 at the office of the Divisional Engineer, Operation and Maintenance, Fathekhanpet, Nellore on payment of Rs. 5-15 in cash on any working day.

Tenders not received in accordance with the conditions given in tender specification will be summarily rejected.

The undersigned reserves the right to reject any or all the tenders without assigning any reasons therefor.

G. VENKATESWAR RAO,
Divisional Electrical Engineer,
Operation and Maintenance,
Phone: 467, Fathekhanpet, NELLORE.

వేమనోపన్యాసాలు

5 వ పేజీ కొరవ

ప్రసంగమే అయింది. ఎప్పటిలాగానే ఆధునిక సీరియస్ ధోరణి. ఆయన ప్రసంగం అనర్గళంగా లేకపోయినా సమర్థవంతంగా సాగింది. శ్రీ మరుపూరు కోదండరామరెడ్డి 'వేమ' శబ్దానికి సంస్కృతంలో వేరే అర్థమున్నదన్న మాటను ప్రస్తావించి అది పూర్తిగా తెలుగు పేరుగానే భావించుకోవడం ఉత్తమమన్నారు.

వేమన కవిత్వంలో 'దిగంబరకవి'- అన్నారు శ్రీ రమణారెడ్డి. వేమన కేవలం బట్ట కట్టకపోవడాన్ని వర్ణించి అన్న మాట గాకపోవచ్చు. ఇప్పుడు ఆధునిక తెలుగు కవిత్వంలో 'సాహిత్య నక్సలైట్లు'గా భావింపబడుతూ వచన కవిత్వంలో నేటి సమాజాన్ని బండబూతులతో దెబ్బతీస్తూ కావ్యాలు వ్రాస్తూ అర్థనగ్న స్త్రీలచేత, రిక్షావాళ్ళచేత, ఉమ్మరోగులచేత, హోటల్ సర్వర్లచేత తమ కావ్యాలను ఆవిష్కరింప చేస్తూ 'షాక్' కల్గిస్తున్న 'నవీన అభ్యుదయ కవులు' గా 'దిగంబర కవులు' గా నేడు చెలామణి వున్న యువకవుల తెగకు మూలపురుష లక్షణాలు అలనాటి వేమన్నలో వున్నట్లు అయినా అది 'దిగంబర కవి' అని అనవచ్చునేమోనన్న భావంలో ఆ పదం ప్రయోగించినట్లున్నారు శ్రీ రమణారెడ్డి- (గురుకోట రాళ్ళపల్లివారు వి. ఆర్. కాలేజీ సభలో మాట్లాడుతూ- నిన్న ఎవరో వేమన్నను దిగంబర కవి అన్నారు. అవును ఆయన దిగంబర కవే. తన మనస్సులో ఏమున్నదో స్పష్టంగా సూటిగా చెప్పడం దిగంబరకవి లక్షణం. పదిమంది అవుననేదానిని ఆయన ధైర్యంగా కాదన్నాడు కాబట్టి ఆయన దిగంబరకవే అని నమ్ర భావంతో చమత్కరించారు. అయితే రాళ్ళపల్లివారు త్యాగరాజును కూడా 'దిగంబరకవి' అనే పేర్కొంటూ ఏదో అన్నారుగానీ ఆ గోలలో అదేమిటో వినబడలేదు.)

యోగులు ముందే పేరుపెట్టుకొని చిన్నతనం నుండి తప్పు గుంతే దోపిడీ గాండ్రను చెరకట్టేవాడు వేమన అన్నారు రమణారెడ్డి. పోషకులనుండి పరకో పాతికో రాబట్టడం కోసం కవిత్వాన్ని తెగనమ్ముకునే రోజులలో 'కరుణ్యంకం', 'కవిత్వం చెప్పడం', గణాలకూర్పును బహుజాగ్రత్తగా కళగా అభ్యసించిన కవులు దండిగా వున్న రోజుల్లో వేమన గాఢమైన కవిహృదయం ఎక్కడ స్పందిస్తున్నదో కనిపెట్టుకుంటూ సాంఘిక దురాచారాలను మతమౌఢ్యాన్ని ఎప్పటికప్పుడు నిర్భయంగా నిస్సిగ్గుగా ఎదిరించి పద్యరూపంలో చెప్పినవాడు వేమన్న- అన్నారు రమణారెడ్డి.

అయితే కవిత్వమంటే సువ్యసిద్ధ పదార్థంగా మనం విడిగా భావిస్తున్నామో అది వేమనలో ప్రముఖంగా కనరాదని, వేమన ప్రధానంగా కవికాదని తాత్వికుడు అనే వాదం వుందంటూ, బ్రౌన్-మెక్డొనాల్డ్ వంటివారు వేమనలోని తాత్వికుడి పాలనే ఎక్కువ గుర్తించినట్లుగా చెపుతూ బ్రౌన్ వేమనను గీతరచయిత బూసీ ఫ్రెంచి రెబిలీలతో పోల్చారని; అయితే వారిద్దరు కూడా కవిత్వం వ్రాసినవారుకాదని, ప్రధానంగా వచన రచయితలే కావడం గమనార్హమన్నారు.

దేవుళ్ళనుకూడా వేమన్న విమర్శించిన తీరును గూర్చి పేర్కొంటూ ఇతర తాత్వికులకూ వేమన్నకూ తేడావుదంటూ- వారంతా గతసాంప్రదాయాల వాదవిద్య నభ్యసించినవారని; గావునలంగా వుట్టిన వేమన దానంతా 'అక్షరంపుటవడి' గా పేర్కొన్నారని, వేమన కేవలం తత్వవాదికాదని తత్వవేత్త అని అంటూ స్వానుభూతితో జ్ఞానమార్గాన్ని వలంబించినవారని; వేదాలపై, పురాణాలపై తిరగబడి సొంత పలుకును పలికి సొంతమార్గాన్ని తొక్కిన వ్యక్తి అని అన్నారు.

ఆఖరులో వేమన 'హేమతారకవిద్య'ను గూర్చి ప్రస్తావించి నార్లవారు వెలిబుచ్చిన భావంతో ఏకీభవిస్తున్నట్లు చెపుతూ అదంతా వేమన చెప్పిన భాగాలు కాకపోవచ్చునని, ప్రక్షిప్తాలు కావచ్చునని అన్నారు.

వి. ఆర్. కాలేజీ లెక్చరర్ శ్రీ ఎం. రామచంద్ర ప్రసాద్ 'వేమన - సంఘ సంస్కరణ' అనే విషయంపై వ్రాసిన వ్యాసాన్ని చదివారు. 'అన్నీ మన వేదాల్లో వున్నాయిష' -అనే ధోరణిగా అన్ని సంఘసంస్కరణ భావాలూ వేమనలో వున్నట్లు పెద్దక్యాటలాగ్ లిస్టు పేర్కొనడం విస్తారమైన పరిశోధన కావచ్చు కానీ అది 'పరిపక్వదృష్టి' అనిపించుకోదు గదా.

అసలు వక్త రాళ్ళపల్లిగార్ని అట్లనే పెట్టి ఈ కదంబ కార్యక్రమాలతో కిక్కిరిసిపోయి కాలాతీతం కావడంతో- 6, 7, తరగతి విద్యార్థులకు దాదాపు 200 మందికి ప్రత్యేకంగా జరిపిన వేమన కంఠస్థ పద్య పఠన పోటీల్లో గెలుపొందిన బాలబాలికలకు మొత్తం 18 మందికి పుస్తకరూపంలో ఇచ్చిన బహుమతులు ఆర్యమహుల గౌరిపెద్ది వారు ప్రదానం చేసారు.

తర్వాత నెల్లూరు మున్సిపల్ చేర్మెన్ శ్రీ ఆనం వెంకటరెడ్డి చేతులమీదుగా రాళ్ళపల్లిగారికి నూటపదహార్లు, నూతన వస్త్రాలు అంది చేయడమేగాక; అధ్యక్షులు, వేమనజయంతిలో పాల్గొన్న మిగతా వక్తలందరినీ నూతన వస్త్రాలతో సత్కరించారు.

అనంతరం రాళ్ళపల్లి అనంత కృష్ణశర్మగారు ప్రసంగం ప్రారంభమైంది:

''....నాకు వేమనతో సంబంధం కల్పించినవ్యక్తి కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి గారు. వారు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయం వైస్‌ఛాన్సలర్‌గా వున్నప్పుడు, ఎందరో వుండగా వేమన పద్యాలకు నన్ను ఎన్నుకు చేశారు. ఒక సంవత్సరం పైబడిప్పారు. ఎన్నో విషయాల్లో నాకు ప్రోత్సాహమిచ్చిన మహానుభావుడు ఆయన. అప్పుడు అనంతపురంలో కొత్తగా ఆంధ్ర కళాశాల ఏర్పడింది. వేమన వుపన్యాసాలు అక్కడే జరిగాయి. ప్రారంభోపన్యాసం వారు సి. ఆర్. రెడ్డిగారు ఒక హెచ్చరిక పంపారు- 'విషింగ్ సక్సెస్' అంటూ అంత శ్రద్ధ కనపర్చేవారాయన. తర్వాత అది గ్రంథరూపంలో విశ్వవిద్యాలయంవారే అచ్చువేయడం, దాదాపు ఇరవైసార్లు పాఠ్య గ్రంథంగాకూడా వుండి. నాలుగుసార్లు అచ్చుపడడం, ఇట్లా విశేష ప్రచారం పొందింది.

''ఇటీవల వేమననుగూర్చి కొంత ప్రచారం జరుగుతున్నది. మిత్రులు నార్ల వెంకటేశ్వరరావుగారు విశేషంగా పరిశ్రమించి ఇంగ్లీషులో వేమనగూర్చి ఇటీవలే ఒక గ్రంథం వ్రాసారు. బండారు తమ్మయ్యగారు దాదాపు 260 పుటల తెలుగుగ్రంథం వ్రాసారు. దానికి నన్ను పీఠిక వ్రాయమన్నారు. అదీ అచ్చవుతున్నది ఇట్లా వేమన సాహిత్యంపై పరిశోధన సాగుతున్నది.

''విటిల్లో కొన్ని ప్రశ్నలు వున్నాయి, ప్రత్యుత్తరాలు లేవు. అప్పుడు నా పరిశోధనలో ఒక విషయం తెల్సుకోగలిగాను. కటారుపల్లి వేమన, ఈ వేమన ఒకరు కాదు అని తేలింది. అక్కడికి స్వయంగా వెళ్లి అప్పటి సమాధి ధర్మకర్తగారైన ధర్మారాయుడిగారితో మాట్లాడిన తర్వాత స్వయంగా నేను మనసుకు తెచ్చుకున్న విషయం వేమనవేరు, ఈ వేమన వేరు. అక్కడ దొరికిన 'వేమన' చెక్కబొమ్మకు నామాలుకూడా వున్నాయి.

''...ఇక వేమనపైవున్న ప్రశ్నలు- కొండవీటిరెడ్డిరాజులకు బంధువా? రెడ్డా? కాపా? ఎక్కడివాడు? అతను ఆశ్రయించిన మతమేది?- ఇవన్నీ చరిత్రదృష్టి కల్గినవారి ప్రశ్నలు. ''మీరు కొంత చీకు...'' అని తనే చెప్పకొన్నారు. గండికోట, నందిదుర్గం ప్రస్తావనలబట్టి పశ్చిమాంధ్రంలో ఎక్కువగా తిరిగిన వ్యక్తి అని, శబ్దాలనబట్టి చూచినా ఈ దేశపు పలుకబట్టి కనపడుతున్నట్లు నిర్ణయించుకున్నాను. ఇక అతని కాలమేది-అనే విషయమై 13-19 శతాబ్దాలమధ్య వేమన పడి పోర్లాడుతున్నారు. నేను తీర్మానించుకున్నది 17 వ శతాబ్దంవాడని. ఇక 'విశ్వదాభిరామ' అనేది ఇంకా మన పాలికి అర్థంలేందిగానే కనపడుతుంది. కొన్ని ప్రతుల్లో విశ్వదాభిరామ, పరికొన్ని ప్రతుల్లో విశ్వతోభిరామ-అ కూడావుంది. విశ్వ+అభిరాముడు అనేదిగా ప్రాయచ్చునని నేను భావించాను, కానీ బ్రహ్మ అనుకొన్నవాడు కాబట్టి. కానీ దానినెవరూ అంగీకరించలేను.

''....ఇక అతని వతానికి సంబంధించి... వీరశైవం మధ్యలో వదులుకొన్నారు. కేవలం అద్వైతోపాసకుడుగా, శైవల్యోపాసకుడుగా వుండివాడు. బండారు తమ్మయ్యగారు ఆఖరుదాక వేమన శైవుడే నంటున్నారువారి. జాతి భేదాన్ని వేమన తిరస్కరించే వాడన్నారు. కానీ జాతిభేదాన్ని తిరస్కరించలేవాడెవడు? ఆ భేదాన్ని కొంత పాటించాడనే అనాలి వేమన. అంతకంటే ధైర్యంగా ఎవరు చెప్పాడయ్యా అంటారు కొందరు. చెప్పం వేదాంతి ఎవడయ్యా అంటాను నేను. విగ్రహారాధన గూర్చి వేమన చెప్పిన దానిపై నాకు నమ్మకంలేదు, నన్ను మన్నించండి. రామజ్జి గెలిచేవాడు వేమన. నిజమే. గాని తర్కానికి కట్టుబడినవాడుగా సామాన్య మనుష్యుడి దృష్టిలో రాముడి గొప్పలు అనేకం వున్నాయి. ఇక 'అవతారం' అనే విషయంలో చాలా అపార్థాలకు తావుండవచ్చు... ఈ స్థాయికివచ్చిన అనేక సందర్భాల్లో వేమన వాక్కులు అపరిపక్వంగావున్నట్లు నాకు తోస్తుందమరి.

''....ఇక జోశ్యం తప్పని, పరుసవేది, హేమతారకవిద్య వగైరా విషయాల్లో 'అన్ సైంటిఫిక్' అని, 'ఇల్లాజిక్' అని అంటారు కొందరు. 'లాజిక్' ఎవరికి? లాజిక్ తెల్సినవాడికి. పరుసవేది, హేమతారకాలపై పెద్ద గ్రంథాలేవున్నాయి. దాన్ని పరీక్షించిన వారెవరు? పాశ్చాత్యులు ఎన్నికోట్లు ఖర్చుపెట్టారు. మనం వట్టి వుంరకమాటలు మాట్లాడుతున్నాం. అంతే....''

(మన శాస్త్రాలపై సరిఅయిన పరిశోధన దృష్టిలో కృషి సాగడంలేదని, సాగించడంలేదనే బాధ రాళ్ళపల్లివారిలో బాగా వ్యక్తమైంది. అది నిజమేకదా. ఆ కృషి జరగకుండానే ఇదంతా ప్రక్షిప్తాన్ అనడం భావ్యమా-అనేది వారి సిద్ధాంతంగా కనపడుంది. ఇది వివేకదా- విలేఖ?)

''...ఇక మత విషయంగా కూడా ఎన్నో విభేదాలున్నాయి. అద్వైతంపేరుతో ఎన్నో మోసాలు జరుగుతున్నాయి అట్లాంటి అద్వైతం తప్పంటామా? (ఈ సందర్భంలో అన్నమాచార్యుడి కీర్తన ఒకటి శ్రావ్యంగా చదివి అందరి గంభీరతను చెదరగొట్టారు రాళ్ళపల్లివారు.) ...80 మార్కులొస్తే పాసు అంటున్నారు. తర్కుల్లో కూడా అంతే అంతమ్మతేదాలున్నాయి. వేమనలోకూడా అంతే.... మనం చిలకపలుకులు మాట్లాడడం సామాన్యమైపోయింది- (ఈ చివరి ప్రక్కనున్న సదస్యుడొకడు- ప్రాచీనపండితుల్లోకూడా సంస్కృత శ్లోకాలు చిలకపలుకులలాగ పల్లించడం సామాన్యంగా లేదా? నవీనులైనా చిలకపలుకులు పలికేది- అని అన్నాడనుకోండి)

''....వేమనపై నాకున్న గౌరవం అతని కవిత్వం గౌరవకవిత్వం. వేమన్నకు స్త్రీలపై ద్వేషం అంటారు కొందరు. జ్ఞానమార్గంలో వుండేవారికి స్త్రీలవల్ల కొంత అటంకం అనేది అందరూ చెప్పిందేగదా. గోదాదేవి, అక్కమహాదేవి మొదలైన స్త్రీలుకూడా మగవారిని అట్లనే అటంకంగా ఎంచి వదిలేసారు గదా... మనకు ఎన్నో భ్రాంతులున్నాయి. అందరికీ రుచించేది ఆయన కవిత్వమొక్కటే. ఆయన కవిగా మన రసానుభూతికి సన్నిహితుడౌతాడు. ఆయన కవిత్వానికి అంజలి ఘటిద్దాం, ఇక ఆయన సిద్ధాంతాలంటారా... ఆవేశాలకు లొంగకుండా నెమ్మదిగా పరిశీలించాలి...'' అన్నారు.

తన వుపన్యాసాన్ని ముగిస్తూ ఆఖర్లో సి. ఆర్. రెడ్డిగారి ఆంగ్ల గ్రంథాన్ని ఆవిష్కరించారు.

అకాలం కాకుండా వుండివుంటే రాళ్ళపల్లిగారు ఇంకాస్త దీర్ఘంగా వేమననుగూర్చి చర్చించి వుండేవారేమో నన్పించింది.

—మా. ప్ర. వి.

కూనిరాగాలు

లోకలిస్టు

(5వ పేజీ కొరవ)

వళ్ళేదు. అసలు మనం చదివే చదువులు కేవలం వుద్యోగం కోసమేననడం - మన దేశంలో ఒక జాడ్యమైపోయింది. ఈ జాడ్యం ఎంత త్వరగా నివారణైతే అంత మంచిదనే వాళ్ళల్లో నేనొకణ్ణి. ఇంతకూ కలెక్టరు భార్య అయివుండికూడా శ్రీమతి గిరిజగారు విద్యోత్సాహంకొద్దీ బి. ఇడి. చదివేందుకు ముందుకొచ్చినందుకు ఆమెను నేనెంతో అభినందిస్తున్నాను.

అయితే ఒకటి కలెక్టరు భార్యగదా అంటే చెప్పి అక్కడి లెక్చరర్లు ఆమెకట్ల ప్రత్యేకశ్రద్ధను, భయాన్ని కనపర్చే ధోరణి మాత్రం నేనంగీకరించను. ఉదాహరణకు నేను ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయంలో చదివేటప్పుడు రాష్ట్రపతి సర్వేపల్లి రాధాకృష్ణగారి దూరపు బంధువులబ్బాయి ఎవరో చదివేవాడు. అప్పట్లో యూనివర్శిటీ హాస్టల్సులో తగినన్ని సీట్లు లేక విద్యార్థులు నానాబాధలుపడ్తూ రూముకు ముగ్గుర్ని నలుగుర్ని వేసి కుక్కేవారు. అట్లాంటిది ఆ అబ్బాయికి మాత్రం ప్రత్యేకంగా ఒకరూమును కేటాయించడంపై మేమప్పుడు ఫలించని వుద్యమం ఒకటి లేవదీయాల్సివచ్చింది. అట్లాంటి ప్రత్యేకతలేమీ నెల్లూరు ట్రయినింగ్ కాలేజీలో లేవనే నేను భావిస్తున్నాను.

• • •

వి. ఆర్. హైస్కూలు టీచరు ముఖుమాడి నారాయణరావుగారూ నీవు చచ్చిపోయి ఐదునెల్లయిందా? వ్యక్తిగతంగా నీవెవరో నేనెరుగను. ఎరక్కపోవడం నా అజ్ఞానానికి చిహ్నం.

వారంరోజులక్రితం తెల్సింది నీవెంతటి మహావ్యక్తివో, ఎంతటి చదువరివో, ఎంతటి విజ్ఞానఖనివో, నీవు మరణించిన తర్వాత అర్థమైంది. వ్యక్తిగతంగా నీవు చదివిన వీసెల వీసెల పుస్తకాలుచూచి దిగ్భ్రాంతుణ్ణయ్యాను. మన దరిద్ర్యపు రోజుల్లో ఇన్ని పుస్తకాలు ఎట్లాకొనావో అనుకొని ఇన్ని పుస్తకాలు ఎట్లాచదివావని మనసుమాత్రం అడగాల్సివుంటుంది. నీ జీవితంలో దాదాపు ఎన్నిగంటలు పుస్తక పఠనానికి వెచ్చించావో అర్థమైంది. ఇన్ని పుస్తకాలు చదివి సంపాదించిన విజ్ఞానం ఏమైపోయినట్లు? ఎక్కడా వేదికలో నీవు మాట్లాడినట్లుకూడా మేమెవరమూ ఎరగమే. నాలుగు పుస్తకాలు చదవంగానే నిక్కనీల్గే పఠితపండితుల మధ్య నీవెట్లా యిమడగలిగావు?

వ్యక్తిగతంగా నీవు కమ్యూనిస్టువనే ముద్రగూర్చి ఇప్పుడు కొందరు మిత్రులు చెపుతున్నారు. విస్తుపోగాని మంచి అధ్యాపకుడవుగా పేరు సంపాదించినట్లు నీ విద్యార్థులెందరో చెప్తున్నారు. నీవు సంపాదించి పెట్టిపోయిన ఈ 'అక్షరం'పు బడిని చూస్తుంటే నీవు ఏ యుమ్మవో చెప్పడం సాధ్యంకావడంలేదు. ఎన్ని పాత పత్రికల కట్టవర్గాలు, 'వరల్డ్ హూర్స్ రివ్యూ' ప్రక్కనే 'వేదాంత కేసరి' పత్రికల సంపుటాలు; పాత 'సోవియట్ రివ్యూ' పత్రికల సంపుటాలప్రక్కనే త్రివేణి, మాడర్న్ రివ్యూ సంచికల గుట్టలు పడివున్నాయంటే ఏమనాలి? ఈ పాతపత్రికల సంచికలన్నీ నుద్దుగా బైండ్ చేయించిపెట్టిపోయావు. ఇంగ్లీషు సారస్వతానికి సంబంధించి, హిస్టరీకి సంబంధించి, ఆధునిక తెలుగు సాహిత్యానికి సంబంధించి ఎన్నెన్ని పుస్తకాలున్నాయి!

నీవు చనిపోయిన తర్వాత నీవారసులు ఈ గుట్టలగుట్టల పుస్తకాలు ఏంచేయాలో తెలియక టౌన్‌హాల్ లైబ్రరీకిచ్చారు. మహాప్రసాదమని వారు స్వీకరించారు. అవసరం లేని మోసుకొచ్చేందుకు బాడుగ వాం తెద్దుబండి నాలుగుసార్లుతిరగాల్సివచ్చింది. ఇప్పుడీ లైబ్రరీలో నీపుస్తకాలు భద్రపర్చేందుకు చాలిన చోటైనా దొరుకలేదు. నీవు వ్యక్తిగతంగా నీ విజ్ఞానాన్ని వుపయోగించుకోలేకపోయినా నీవు మరణించిన తర్వాత ఈ రూపంలోనైనా వుపయోగించుకోగల్గడం బహుశా నీకు సంతృప్తినే ఇస్తుందనుకుంటాను. అందుకోవయ్యా నా నివాళులు.

—— ——

ఈవారం విశేషాలు

(2వ పేజీ కొరవ)

మంత్రి సాహిగారు తన ఇద్దరు కుమారులకు, మరో దగ్గర బంధువుకు మైనింగ్ లీజులు అక్రమమార్గాన ధారాళంగాయిచ్చి అనుకున్నారట. ఇట్లా పేరుపేరువా ఇద్దరు మంత్రులపై చాటభారతమంత వ్రాశారు.

ఈ ఇద్దరు మంత్రుల్లో సాహితోబాటు నలుగురుకల్పి సిండికేట్‌లో చేరివుండగా ఆరో ఆయన ఇండికేట్ పంచన శరణంగా చేరివున్నారు. రామ్‌సుభాగ్‌సింగ్ అంటున్నారుగదా- ఈ అయ్యర్‌గారి కమిషన్ నివేదికవల్ల బీహార్‌లో తమ పార్టీ ఆర్గనైజేషన్‌కు ఏమాత్రం పేగిలేదు- అంటున్నాడు.

శ్రీ అయ్యర్ తన నివేదికలో ఇంకో మటకూడా అన్నారు: ''వీళ్ళు చేసిన అక్రమ పరిపాలనపైన క్రిమినల్ కేసు పెట్టేందుకు కొన్నిచోట్ల అవకాశంవుంది''- అని పేర్కొన్నారు.

అవినీతికారులను వురితీయాలన్న నెహ్రూగారి వాక్కు కథకు ఇట్లా తల్లక్రిందులై ఇట్లాంటి మహానుభావులు ఇంకా ప్రముఖంగా చెలామణి అవుతూ మళ్ళీ మంత్రాంగంలోకి ఎగబడుతున్నారనేది శోచనీయం. సోషలిజాలు గీషలిజాలు అట్లా కట్టిపెట్టి ముందు యిట్లాంటి అవినీతి కాండపై యుద్ధం ప్రకటించాల్సిన తరుణం ఏనాడో ఆసన్నమైంది.

అపీ — యుపీ

● మధ్యప్రదేశ్‌లో ముఖ్యమంత్రి శుక్లా, మాజీ ముఖ్యమంత్రి మిశ్రా ఇద్దరూ ఇందిరమ్మ శిష్యులే. ఇప్పుడు వీళ్ళిద్దరిమధ్య ముసలం పుట్టింది. శుక్లా నిజమైన సోషలిస్టు కాదట. అందుకని ఆయన్ని దింపి తన సొంత శిష్యుణ్ణి పెట్టాలని మిశ్రా ఎత్తుగడ!

● గఫార్‌ఖాన్ నాలుగు నెల్లపాటు దేశంలో పర్యటించి నిష్ఠురవాక్కులన్నీ పలికి కాబూల్‌కు పయనమై వెళ్లారు.

● కలకత్తాలో ఫ్రెంచి కాన్సల్ జనరల్ సతీమణిని తమనివాసగృహంలో హత్యచేసారు. కాన్సల్ జనరల్, ఆయన కుమార్తెకూడా కత్తిపోట్లు పొందారట. దొంగతనానికి సంబంధించిన సంఘటన అంటున్నారు. అది కలకత్తా గదా!

—— ——

Edited, Printed and Published by N. Sree Ramamurthy at the Zamin Ryot Press, 170, Thipparajuvari Street Nellore. (A. P.)